

MAGNETOFONSKI SNIMAK

9. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE ODRŽANE 31.8.1999.GODINE U SARAJEVU

Sjednicom predsjedava gospodin Mirko Banjac, predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Sjednica je počela sa radom u 11 sati.

MIRKO BANJAC:

Otvaram 9. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

(Intoniranje himne)

Za današnju sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, pored poslanika, pozvani su: članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine, kopredsjedavajući, potpredsjedavajući i članovi Savjeta ministara Bosne i Hercegovine, predstavnici OHR-a, predstavnici OSCE-a, predstavnici Posmatračke misije u Bosni i Hercegovini, predstavnici Misije Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini, predstavnici FAR programa, predstavnici političkog odjela Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini.

Ja se zahvaljujem prisutnima koji su imali vremena i volje da dođu na današnje naše zasjedanje.

Na sjednicu su, pored pročitanih, pozvani i predstavnici sredstava javnog informisanja. Hvala lijepo i njima što su danas ovdje sa nama.

Sve prisutne srdačno pozdravljam i zahvaljujem još jednom i poslanicima i gostima koji su prisutni i došli, kao i predstavnicima sredstava javnog informisanja.

Poštovana gospodo,

Obavještavam vas da, prema izvještaju službe Sekretarijata, sjednici prisustvuju 33 poslanika. U međuvremenu, evo, dok je himna emitovana došla su još dva, dakle, imamo prisutnih, iz Federacije Bosne i Hercegovine 24, iz Republike Srpske 11, ukupno 35. Dakle, imamo kvorum za rad i možemo pravovaljano raditi.

Gospodin Ivo Mijačević je odsutan iz zdravstvenih razloga, drugi poslanici nisu najavili svoje odsustvo. Prema tome, smatramo opravdanim samo izostanak gospodina Mijačevića.

Vi ste uz poziv za ovu sjednicu dobili prijedlog dnevnog reda, istina je da zbog kratkoće vremena možda niste imali posebno dodatno vrijeme da pošaljete vaše primjedbe i sugestije u skladu sa materijalom koga ste primili.

Za ovu sjednicu predlažem dnevni red koga ste dobili u vašem pozivu, a on glasi:

Dnevni red

1. Prijedlog Programa rada Predstavničkog doma za period avgust - decembar 1999. godine,
2. Završni izvještaj Organizacionog odbora Samita Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu, održanog u Sarajevu od 29-30.7. o. g.
3. Poslanička pitanja.

Želim napomenuti da je dnevni red usaglašen na sjednici Kolegijuma i da je ovakav dnevni red jednoglasan prijedlog Kolegija.

Otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda.

Gospodin poslanik Bogić Bogičević.

BOGIĆ BOGIČEVIĆ:

Poštovani,

Predlažem da se u dnevni red uvrsti obavezno zapisnik sa prošle sjednice zasjedanja Predstavničkog doma iz kojeg se vidi da proizlaze neke obaveze ovog Predstavničkog doma i na ovom zasjedanju.

Drugo, predlažem da predsjedništvo Predstavničkog doma obavijesti Parlament o odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o Vijeću ministara BiH.

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Da li se još neko javlja za raspravu o dnevnom redu?

Izvolite, gospodin poslanik Bičakčić.

EDHEM BIČAKČIĆ:

Gospodine predsjedniče, cijenjeni zastupnici,

Ja sam u ovom Domu, kao poslanik, podnio Prijedlog zakona o Crvenom križu/krstu Bosne i Hercegovine, Međunarodni crveni križ traži donošenje ovakvog zakona da bi naša organizacija mogla biti i nastaviti svoj kontinuitet rada u Ženevi, radi se o vrlo značajnoj međunarodnoj organizaciji, radi se i o potrebi da entiteti donesu odgovarajuće propise. Mi ne možemo raditi posao dok ovaj Dom ne donese ovaj zakonski projekat, prijedlog je dostavljen, zašto nije uvršten u dnevni red?

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Da li se još neko javlja, izvolite, gospođa poslanik Rađević, a posle gospodin poslanik Deretić.

RAĐEVIĆ DESANKA:

Poštovane kolege poslanici i zastupnici,

Ja bih predložila, ako hoćemo da uradimo to kako treba, da ovaj završni izvještaj Organizacionog odbora Samita Pakta stabilnosti za

jugoistočnu Evropu, održanog u Sarajevu 29. i 30. jula o.g., odložimo za sljedeće zasjedanje iz prostog tehničkog razloga, mi smo materijal od tridesetak stranica dobili prije 20 minuta, i ovo bi, zaista, stavljanjem na dnevni red, i na taj način, bilo da jednostavno, mislim dižemo ruku za ili protiv, ili uopšte diskutujemo, čista improvizacija. Predlažem da to ostane za sljedeće zasjedanje.

I da se i ubuduće takva praksa izostavi, da bilo kakve materijale dobijamo neposredno pred zasjedanje, a pogotovo one koji su obimni, po 30 strana. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Poslanik Deretić.

MIODRAG DERETIĆ:

Uvažene kolege, predsjedavajući, kolege poslanici,

Ja bih u svakom slučaju podržao prijedlog gospodina Bogičevića. Naime, sasvim je normalno i prema Privremenom poslovniku koji mi primjenjujemo i koga mi treba da se pridržavamo i da svaku sjednicu dobijemo izvještaj, odnosno, zapisnik sa prethodne sjednice.

Ja ga do današnjeg dana nisam dobio, pa u tom kontekstu molim predsjedavajućeg, dakle, sa tehničkom službom, vezano, da se ubuduće ovakvi propusti ne dešavaju i, s druge strane, upravo sam mislio, takođe, predložiti isto ovo što je gospođa Rađević predložila, opet je u pitanju tehnički propust da, nažalost, materijal po 2. tački dnevnog reda, evo, dobijam upravo ovoga časa. Pa kako se uopšte može očekivati da, kao poslanik, mogu zauzeti stav po nečemu što uopšte niti sam vidio niti sam pročitao. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Izvolite, dalje ko se javlja?

Poslanik dr Silajdžić.

HARIS SILAJDŽIĆ:

Poštovane kolege, poštovano predsjedništvo,

Što se tiče Pakta stabilnosti, ovaj završni izvještaj i ne može biti završni sve dotle dok nemamo završni finansijski izvještaj koji ne može, iz objektivnih razloga, biti još uvijek završen. Mi smo požurili sa ovim izvještajem, kada kažem mi u Organizacionom odboru da bismo Parlament izvijestili o tome šta smo radili i ovi izvještaji pododbora koji su pred vama, osim finansijskog, su konačni. Međutim, konačan finansijski izvještaj možemo sastaviti tek onda kada potpišemo sve ugovore i završimo sav posao sa Evropskom unijom. Dakle, namjera nam je bila sa ovim izvještajem da što prije obavijestimo Parlament o radu pododbora, Organizacionog komiteta, o organizovanju Pakta stabilnosti i, slažem se, može se, naravno, odgoditi za sljedeću sjednicu, ukoliko je Parlament za to, naša je namjera bila da što prije obavijestimo, ovo je, dakle, izvještaj koji je, praktično, napravljen prije tri dana,

ali, evo, htjeli smo da vam otprilike, da Parlament ima uvid o radu ovih pododbora.

Kada sam već izašao, ja sam, takođe, kao poslanik predao jedan broj zakona i, evo, i moje je pitanje - zašto to nije na dnevnom redu i, ako jeste, na koji način jeste.

Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC.

Hvala lijepo.

Izvolite, gospodin poslanik Tokić.

TOKIĆ SEJFUDIN:

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici i zastupnici,

Mislim da nije slučajno izostavljen zapisnik i dozvolite mi da, zaista, to procijenim ne samo kao jedan neozbiljan čin, nego kao namjerni čin da danas sjednica ne bi mogla ići onim tokom i da se ne bi moglo raspravljati o onim pitanjima koja su pokrenuta na prošloj sjednici. Vi znate da smo mi imali dvije inicijative za koje smo dobili potrebnu većinu, nismo dobili kvalifikovanu većinu, radi se o inicijativama da se razjasni i da informacija u vezi afere vezane za Prondei banku, radi se o zahtjevu, u principu, da se preispita pozicija onih koji učestvuju u toj aferi, da ne pominjem imena, i umjesto rezultata usaglašavanja, mislim da Kolegij ne može na takav način početi ovu sjednicu i, u najboljem slučaju, zapisnik nije nešto oko čega treba puno poslova, trebalo bi to pitanje razriješiti.

Sljedeće, 4. marta ja sam postavio pitanje i zatražio da se shodno postojećem važećim zakonskim odredbama u Ustavu razdvoje funkcije zastupnika - poslanika i članova Ministarskog vijeća. To je pitanje postavljeno Kolegiju i zahtijevam da se ta situacija razjasni. Da ne bismo ponovo došli da sutra konstatujemo da smo imali protivustavan rad i, ne znam, više od godinu dana, umjesto odgovora na to pitanje, mi imamo u seriji različita tumačenja toga, na prošloj sjednici predstavnici, zastupnici, članovi Ministarskog vijeća iz HDZ-a najavili su ostavku što ja ne znam koju pravnu formu ima, prije toga smo imali neka razrješenja, u međuvremenu gospodin Silajdžić šalje set zakona, kao poslanik, od kojih smo spremni mnoge podržati, ali, dozvolite, u poziciji u kojoj je on, on, de facto, sam sebi šalje sebi zakone, zaista bi zbog digniteta ovog visokog Doma taj cirkus trebalo prekinuti. De facto, gospodin Silajdžić šalje kao poslanik zakone koje će on razmatrati kao kopredsjedavajući Ministarskog vijeća, u funkciji koja je protivustavna itd., itd. Previše nam se gomila, nepotrebno, ne znam zbog čega, zbog čijih sujeta i principa, jedno haotično, nelegalno, ja bih rekao i pomalo sramotno stanje. Zamolio bih kolege da napravite pauzu i obezbijedite zapisnik. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Da li se još neko javlja za diskusiju po dnevnom redu. Gospodin poslanik dr. Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Cijenjene kolege poslanici i zastupnici,

Ja bih želio da povodom usvajanja dnevnog reda dam neke napomene vezano za naše insistiranje naročito u svjetlu diskusija, a koje su bile sada, da se zapisnik stavi kao prva tačka dnevnog reda.

Postoje dva razloga, da tako kažem, jedan pravni i jedan politički, ili suštinski, kako hoćete.

Uslovno rečeno, pravni razlog, mi smo na prošloj sjednici Parlamenta zaključili da svaka sjednica i tačka dnevnog reda, da se ne diskutuje, da počinje sa zapisnikom. Dakle, mi smo već na ovoj sjednici opovrgli već po prvoj tački, da kažem, svoj zaključak sa prošle sjednice.

Razlog je vrlo jednostavan, dakle, mi danas počinjemo sjednicu ne poštuvajući svoj zaključak od prošlog puta koji se odnosi na, naizgled, tehničku stvar. Mi smo u pripremi dobili brdo materijala koji su, zaista, i sa velikim naporima, sigurno, urađeni i ljudi u Sekretarijatu koji još ne postoji, praktično, prave, sigurno, veliki posao. Međutim, neko im kaže kojim redom da rade, trebalo im je reći da prvo urade zapisnik, dakle, pravni razlog, prvi, je upravo ovaj, poštivanje vlastite odluke. Suštinski razlog, postoji ih više, ja ću navesti samo dva najbitnija, sa naše tačke gledišta.

Na prošloj sjednici je odbijeno da se daje bilo kakav izvještaj, bilo kakva informacija o Paktu stabilnosti, ovaj Parlament je odbio da dobije informaciju o tome, mi želimo da vidimo, prvo da se zapisnički konstatuje, da vidimo u zapisniku i da usvojimo zapisnik po kojem smo to odbili, i sada ovdje imamo farsu od izvještaja, koji je, navodno, usaglašen na Kolegiju, da se taj izvještaj, u što ja ne sumnjam, a ovdje sada onda dobijamo dva različita tumačenja. Nas ne interesuje nikakav izvještaj koji nema finansijske aspekte u sebi, nas uopšte ne interesuje, kao poslanike, izvještaj, koje su boje bile akreditacije, i kako je ovdje policija uspješno radila svoj posao. Mi to znamo, nas uopšte ne interesuju stvari koje nemaju veze sa finansijama, nas vrlo interesuje informacija finansijskog pododbora i mnogo toga što je vezano za to. Na prošloj sjednici Parlamenta nam je rečeno da taj Odbor nismo ni formirali i pa šta se mi sada, k'o biva, pitamo. Sada nam se ovdje iz Odbora nudi izvještaj sa svim onim što je irelevantno, što znamo iz novina, ili znamo zato što smo vidjeli ili bili tamo. Dakle, molim vas, nikakav izvještaj za nas nije interesantan bez finansijskih pokazatelja i to je suštinski razlog zašto na zapisniku insistiramo. Neko će reći što smo se uhvatili zapisnika, hoću da objasnim zašto smo se uhvatili zapisnika, ne samo radi zapisnika. Drugi suštinski razlog koji se ne tiče izvještaja o Paktu stabilnosti, jer kada dođe izvještaj nama je vrlo drago što će doći taj izvještaj i očigledno da je organizacioni odbor upao u probleme ili finansijske ili ne znam ni ja koje, pa sada treba pokriće Parlament. Mi smo prošli put čuli od Vijeća ministara BiH da je finansijski sve pokriveno i šta se mi tu petljamo u sve to zajedno, sada dobijamo izvještaj koji nam je podijeljen pet minuta prije sjednice, u kojem se vidi da nije sve finansijski pokriveno, da fali puno para, i šta imamo o takvom izvještaju raspravljati. Nas, takođe, zapisnik interesuje iz drugog suštinskog razloga što smo mi tada insistirali i dobili smo većinu, ali nije bila iz oba entiteta, podsjećam, iz Federacije BiH nije bila potrebna većina, a imali smo

odluku Parlamenta, većinu, da nam se da informacija zašto u Narodnoj banci fali para, odnosno zašto je falilo.

Po Poslovniku, vi ste u Kolegiju trebali da se usaglasite na tu temu, pa u Poslovniku, član 7., tačka 2b., ako vas interesuje, onda ste trebali da nas obavijestite da se niste usaglasili, ukoliko niste, pa da sada preokrenemo proceduru, pa da vidimo da uđemo u novu turu glasanja. Dakle, mi ne možemo početi sjednicu bez zapisnika, izvolite, dajte nam zapisnik, napravite pauzu, pa da fino to usvojimo, pa da o tome porazgovaramo, da ovdje porazgovaramo o dva krupna pitanja. Gdje su pare koje fale za pokrivanje Pakta stabilnosti i drugo pitanje - gdje su pare koje su nestale u Narodnoj banci Bosne i Hercegovine, a poslije ćemo mi lako na ove druge stvari.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Izvolite, poslanik dr. Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Uvaženi predsjedavajući,
cijenjene kolege i kolegice poslanici,

Moja bi sugestija bila da danas, ipak, nešto napravimo.

U pravu su ovi poslanici koji traže zapisnik i mislim da bi ovo trebalo da bude posljednja opomena predsjedavajućim za buduće sjednice, da nas ne pozivaju ukoliko nisu bili u stanju usaglasiti zapisnik, to je elementarna stvar, ali se ne slažem sa onima koji kažu da mi ne možemo baš raditi bez zapisnika, možemo, ako se dogovorimo. Ukoliko se za danas brzo ne može pripremiti zapisnik, moj je prijedlog da se dogovorimo da danas posljednji put radimo bez zapisnika i da insistiramo, naravno, da taj zapisnik i zapisnik sa današnje sjednice, ukoliko je održimo, bude na sljedećoj sjednici, a da danas radimo po onim pitanjima po kojima možemo doći do nekakvog zajedničkog prijedloga oko čega se možemo usaglasiti.

Meni se čini da, po ovoj prvoj tački dnevnog reda, postoje neki prijedlozi zakona sa definisanim rokovima oko kojih ćemo moći postići saglasnost, mislim da nam je to potrebno iz više razloga, prvi razlog je što, istinski, mi nemamo programa rada, Skupština mora da ima program rada pa makar to bilo za dva mjeseca. Dakle, na taj način bismo premostili taj problem, drugi razlog je i taj što je jedan od uslova prijema Bosne i Hercegovine u Savjet Evrope da imamo i program rada. Ja se nadam da, istinski, svi želite da mi postanemo stalni članovi Savjeta Evrope, pa dajte da napravimo taj, jedan od koraka, da zadovoljimo jedan od uslova koji se od nas traže. Tamo se ne kaže koliko zakona mi treba da imamo u programu, ali treba da imamo neki program.

Po ovoj drugoj tački dnevnog reda, ja bih se saglasio sa prethodnicima i podržao prijedlog da se to skine danas sa dnevnog reda iz nekoliko razloga. Jedan je što smo dobili materijal maloprije, drugi je što nas, kako je kolega Lagumdžija lijepo rekao, ne interesuje ono što smo mi pročitali iz novina, što je bilo ovdje, nego nas interesuju implikacije tog Pakta. Ministarski savjet treba na osnovu onoga što je ovdje raspravljano, na šta mi nismo uticali, da se razumijemo, da nam kaže šta to znači za Bosnu i Hercegovinu i šta je to što mi moramo da uradimo u narednom periodu da taj Pakt bude od što veće

koristi za nas. To bi bio moj prijedlog. Dakle, moj prijedlog je - ukoliko Predsjedništvo kaže da nije u stanju brzo obezbijediti zapisnik, da danas, posljednji put, radimo bez zapisnika i da idemo na prvu tačku dnevnog reda - razmatranje ovih prijedloga zakona.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Gospodin poslanik, replika.
Doktor Silajdžić.

HARIS SILAJDŽIĆ.

Dakle, što se tiče Izvještaja o Paktu stabilnosti, kao što sam rekao - mi smo željeli da Parlament obavijestimo o našim aktivnostima. Izgleda da smo pogriješili prema ovome. Trebali smo sačekati da bude finansijski izvještaj potpun, pa da idemo sa tim. Htjeli smo da budemo ekspeditivni. Što se tiče finansijskog izvještaja, mislim da nema nikakvih problema. Njega jednostavno treba završiti. Možemo li jednom od jedne uspješne stvari - možemo li priznati da smo uspješno obavili jedan posao? Zašto uvijek moramo praviti problem od nečega? Ko je rekao da fali išta ovdje. Mi smo najveću pažnju poklonili tome da finansijski aspekt održavanja ovoga skupa u Sarajevu bude u redu. To je sigurno u redu, ali jednostavno treba završiti proceduru. Mi smo još uvijek sa Evropskom unijom, ja sam to rekao, sa Evropskom unijom još uvijek potpisujemo ugovore. Evropska unija je rekla da će ona platiti sve što treba i da ćemo završiti taj posao do kraja ovog mjeseca. Jeste li ikada prije vidjeli Izvještaj da vam je došao na stolove. Izgleda da smo pogriješili ovdje. Možemo jednom reći - ako cijeli svijet kaže da je nešto uspješno - da je to uspješno. I Finansijski izvještaj će biti dobar i potpun i transparentan i niko nije rekao da nešto fali ovdje, nego smo rekli da je to u proceduri. Potpuno se slažem sa prethodnikom da je Vijeće ministara BiH dužno da govori o aplikacijama. Dakle, sada govorimo o političkom aspektu ove stvari - dakle, Pakta stabilnosti.

Ja sam napravio jednu Informaciju koja je podijeljena radi informisanja ovog skupa i Predsjedništvu BiH i Parlamentu BiH, vezano za pripreme Bosne i Hercegovine za pristup evropskim integracijama. Dozvolite mi da kažem nekoliko riječi. Zamolio sam ljude koji se bave ovim problemom - nemamo ih dovoljno u Bosni i Hercegovini - da nam kažu šta nas očekuje, upravo ovo što je prethodnik govorio. Informaciju imate ispred sebe o tome šta treba raditi. Pred nama je jako dug posao. Na njemu je Švedska radila 2,5 godine. Mi smo u Vijeću ministara BiH potpuno svjesni toga. Imate informaciju ispred sebe, a ako treba o toj informaciji da govorimo duže, govorićemo - Evropska Bijela knjiga, itd. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Hvala lijepa.
Gospodin poslanik - Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti,
Ja ću samo kratko i, naravno, pridružiću se razmišljanju poslanika koji kažu da nije logično da sjednica počinje bez zapisnika. Ja ne mislim da Kolegij treba da usaglašava Zapisnik, on mora biti odraz realnog stanja u

raspravi, ako to ne može, ima stenogram, pa stenogram u cjelini, da se ljudi uvjere, pogotovo što je na prošlom zasjedanju otvoreno niz problema od kojih u posljednje vrijeme najrazvijenije demokratske države Evrope i svijeta se tresu od jada i od bijesa šta se to dešava u Bosni i Hercegovini, a mi se ovdje ponašamo kao da se to uopšte nas ne tiče. Portparol Bijele kuće drži konferenciju za štampu i trese se od jada šta se dešava, a mi kažemo: nije to, znate, to su raznorazna izmišljanja, podmetanja, insinucije itd. Pošto u tom Zapisniku, odnosno, vođena je rasprava o nečem što bi trebalo da zaslužuje pažnju svakog poslanika koji stoji na putu borbe za izgradnju pravne države i borbe protiv kriminala. Ako nismo u stanju mi, kao poslanici, da zagrizemo taj kolač, onda ćemo imati zasjedanje, uz zasjedanje neuspješne pokušaje da jedni drugima naturamo nešto što će ići sa manje ili sa više uspjeha. Dakle, ja se pridružujem onom dijelu poslanika koji traže da se napravi pauza dok se ne napravi Zapisnik. Hoće li to trebati pola sata, sat ili će trebati dva dana ili dan, molim lijepo. Tačno je da možemo i nastaviti, ali svaki put mi kažemo - znate, još ovaj put, pa još ovaj put. Ja nisam pristalica više ove prakse, tražim da se to uozbilji i da se napravi pauza, da se da Zapisnik sa prethodne sjednice, pogotovo što je prošlo mjesec dana od održavanja te sjednice, što, naravno, građani Bosne i Hercegovine od nas, kao ozbiljni ljudi, očekuju da progovorimo istim onim tonom o kojem govore oni koji nas gledaju sa strane. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVALAČI:

Hvala lijepo.

Doktor Lagumdžija - replika.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Poštovani predsjedavajući, kolege zastupnici - poslanici,

Sasvim prirodno, kad jednog dana dođemo do dnevnog reda na kojem će biti, zaista, pravi završni izvještaj Organizacionog odbora, biće razloga za raspravu.

2/3 hm

Želim ovdje da razjasnim dvije stvari koje su rečene, a nisu tačne. Kao što sam rekao, materijal - Završni izvještaj smo dobili pred samu sjednicu i već iz prvog čitanja se vidi da puno toga nedostaje. Dakle, molim vas, u tabeli koju smo dobili, u pododboru za finansije, pošto je rečeno, kolega Banjac, rečeno je, kolega Genjac, ne morate ga gurkati, znam ja da sam na dnevnom redu, na prelici sam, ako hoćete da vam citiram, rečeno je "da sve je pokriveno, da nije tačno da neke pare fale itd.", pošto sam ja to rekao, dužan sam, a rečeno mi je da sam krivi navod dao, dužan sam da to ispravim. Dakle, kolega Genjac, ovdje na strani 17., pododbor za finansije VII stoji: "da su sredstva Evropske unije, koja su planirana, okvirno dva i po miliona maraka, da je ostvareno manje od milion maraka, što je ovdje sračunato vrlo precizno, da je to skoro 40% para. Međutim, takođe, ovdje na strani 10, odnosno 9. fino stoji: da materijali koji su nam dati su, takođe, nepotpuni, jer ovdje najdoslovnije, vjerovali ili ne, piše da neke od firmi uopšte nam nisu dostavile fakture i ti iznosi nisu uopšte ušli u konačni iznos troškova. Dakle, to što je pokriveno, dakle, nepokrivene su pare.

BANJAC:

Repliku smo razumjeli. Ja molim dr. Lagumdžiju da usmjerite Vašu diskusiju o krivom navodu. Replika traje do 5 minuta.

LAGUMDŽIJA:

Dakle, krivi navod je da je sve pokriveno.

I drugi krivi navod, da se implicira da smo mi tvrdili da je pogrešno da se dao izvještaj.

1. Pogriješilo se prošli put što se, na naše insistiranje, odbilo da se da ovaj izvještaj. To se pogriješilo prošli put, a danas se pogriješilo što nam se dao izvještaj u kojem nedostaje ono što u izvještaju treba da bude.

BANJAC:

Hvala lijepo dr. Lagumdžiji.

Poštovani poslanici, da li je moguće da ja sad dam, obzirom da je pristiglo izuzetno puno primjedbi i ja nemam namjeru da nikom repliciram, nego jednostavno da u cilju valjanog rada na ovoj sjednici informišemo o stanju kakvo jeste. Vjerujte, bez imalo sarkazma, ja sam zadovoljan što ste Vi primijetili da ima nedostataka u radu, jer to jedino može unaprijediti rad, ako tako nastupamo, ali vas molim i saglasan sam da Kolegijum odgovara za svoj rad, ne znam samo što niko nije primijetio da smo puno od onoga što smo dogovorili i realizovali u zadnje vrijeme, i da radimo veoma intenzivno na zaključcima sa zadnje sjednice, ali niko od vas neće da kaže ko će nama odgovarati zbog toga što Administrativna komisija ne može nikako da donese akt po kome bismo mi mogli da organizujemo službu koja bi bila efikasna za rad Parlamentarne skupštine, odnosno ovoga Doma. To niko neće da kaže. To ne zavisi, gospodo, od Kolegijuma, nego od poslanika iz strana koje čine Administrativnu komisiju.

Ja ni njima ne zamjeram, ako imaju primjedbe na ono što tamo piše, ali odugovlačenje da se riješi taj problem sprečava da popunimo Sekretarijat koji može biti u funkciji rada ovoga Doma.

Gospodo, šest ljudi radi. Ovdje zahvaljujem poslaniku koji je rekao da je velika količina materijala pripremljena, a taj materijal zahtijevao je rad ovih ljudi. Bez namjere da ih štitim, ja nemam namjeru da štitim nikog ovdje, ali vas molim da shvatite objektivne okolnosti, a one glase: "Zašto se blokira formiranje Sekretarijata u potrebnom obimu za rad ovoga Doma?" To je moje pitanje.

Drugo, što se tiče zapisnika, ja sam obaviješten od jednog dijela Sekretarijata da zapisnika nema, od drugog da je gotov, to moramo riješiti s njima poslije ove sjednice zašto se tako dogodilo. Ja vas informišem o onom dijelu kako jeste.

Ja ću napraviti pauzu poslije ovoga, dok vam zapisnik ne bude na stolu, neće se krenuti i vidjećemo zašto je to tako bilo, ja neću da me niko ovdje vara. Želim da radim kako najbolje mogu. Dakle, napraviću pauzu, na to imam poslovničko pravo, dok zapisnik ne bude vama na stolu.

I prihvatam to da želim da odgovorim poslaniku Bogičeviću, što se tiče Odluke Ustavnog suda, Odluka Ustavnog suda, gospodo, nije nama dostavljena, a nije objavljena, za mene je ona još uvijek kuloarska priča, dok

ne bude objavljena ili dostavljen službeni odgovor. Ja ne želim da radim po principu rekla - kazala, to je jedini razlog zašto te odluke nema danas ovdje.

Drugo, primjedba poslanika Bičakčića, zašto Zakon o Crvenom krstu nije na dnevnom redu, tačno da nije na dnevnom redu, zaboravljate, gospodo, naš zadnji zaključak od sjednice 27. o.m. kad smo zaključili da ćemo održati tematsku sjednicu o programu rada i da to mora biti u roku od 30 dana od završetka Samita o Paktu stabilnosti. Mi smo zakazali tematsku sjednicu o programu rada, smatrali smo da može doći i ovaj izvještaj na dnevni red, jer je u saglasnosti sa onim što će se definisati programom rada, zbog toga smo prihvatili da on ide, ali jednostavno kao informacija, a ne kao čin o kome mi treba da kažemo prihvatamo ili ne prihvatamo, jer ja nisam dobio, pa molim gospodina Silajdžića da mi da odgovor da li sam u pravu, ja nisam shvatio da Predstavnički dom treba da kaže da li prihvata ili ne prihvata izvještaj, jer to nije u njegovoj ingerenciji, koliko je meni jasno. Znači, nema prihvatanja ili neprihvatanja, već ima izvještaj kao informacija, to je u tom pravcu rečeno.

Prihvatam Vaše primjedbe da se to odloži, jer poslanici imaju pravo da budu valjano informisani, a to znači da možete pročitati Izvještaj na miru, nije nikakva hića da se odgodi, a još vas nešto obavještavam, u prijedlogu programa rada, pod tačkom e) imate kalendar stalnog zasjedanja Skupštine i naš zaključak je bio, od 27. sjednice, da se nalazimo u stalnom zasjedanju i to je, gospodo, ispoštovano, prema tome, sjednica može biti nastavljena sutra, može prekosutra, a može za sedam dana, može u onom periodu kako se danas dogovorimo. Znači, nije sporno da vama treba ostaviti vrijeme da se izvještaj temeljito prouči, da bi se moglo pitati sve ono što je sporno.

Što se tiče, ja nemam ništa protiv, dakle, odgovor gospodinu Bičakčiću da će njegov Prijedlog zakona ići u proceduru kako je Poslovníkom to regulisano i odlukom ovoga Doma oko procedure donošenja i stavljanja na dnevni red Prijedloga poslovníka, a vi znate kako ta odluka glasi, da je ne ponavljam, a mogu i ponoviti ako se od mene to traži. Mi ćemo to staviti u proceduru.

Gospođa Rađević je tražila odlganje ove tačke, mislim da sam na to pitanje odgovorio. Gospodin Deretić, Odluka Ustavnog suda, mislim da je

2/5

odgovoreno, Zapisnik također, Izvještaj o radu, skinut je s dnevnog reda, o tome smo se dogovarali, tu je i gospodin Silajdžić rekao da nije ništa sporno, da se to može odložiti, zašto zakoni nisu na dnevnom redu, evo, zašto nisu, ovo je, dakle, zakazana sjednica samo tematska o programu rada, a izvještaj smo smatrali kao nešto što može upotpuniti, nešto što nije možda preuzeto iz Pakta stabilnosti, a i jeste obaveza ovog Doma za realizaciju, samo zbog toga, ništa drugo.

Gospodin Tokić. Što se tiče, odmah da vam kažem, oko postizanja saglasnosti oko prijedloga gospodina Lagumdžije i Tokića na prošloj sjednici, mi smo zasjedali, ovdje stoji, u pisanoj formi 28.7., evo, ali nismo stavili na dnevni red, jer htjeli smo prvo da realizujemo ono što smo smatrali prioritetnim. Molim vas, nema tu nikakvog opravdanja, ali, je li u redu da jedan parlament nema program rada, a da radi? Mislim da ništa preče od toga nema i zato smo to stavili na ovu sjednicu. Što se tiče nastavka sjednice, on može biti sutra, ništa nije sporno. Uopšte nije sporno, a da vam kažem da smo mi to uradili, evo dokumenta stoji. Sad ne znam, ako se dogovorimo da bude druga

tačka dnevnog reda o tom po tom, da li ćemo prihvatiti, onda bismo smo narušili zaključak sa prethodne sjednice da ćemo donijeti program rada prvo, pa tek onda ići dalje. Ali nemam ništa protiv da to bude vaš prijedlog i vi na to imate pravo, što se tiče obezbjeđivanja zapisnika, to je, također. Dr. Lagumdžija je oko informacije o banci i o tome ja ću vam reći, znate zašto nije na dnevnom redu, a kakav je stav Kolegijuma, dobićete kad ta tačka bude na dnevnom redu, mi smo pripremili, kao Kolegijum, odgovor na to pitanje za sljedeću sjednicu. (Upadica)

Pazite, ima u programu rada, reći ćemo gdje se nalazi. Samo treba pročitati, nema nikakvih problema, sigurno piše.

Smatram da je dobra primjedba gospodina Dokića da ovo bude posljednji put bez zapisnika, samo, ja vas molim, ko će odgovarati zbog toga što ne možemo formirati ni tehnički službu, ni kadrovski da bi se ovo postiglo, samo pitam kako to obezbediti, hoćete li vi pomoći Kolegijumu, kao poslanici, radeći u komisijama da mi to možemo ostvariti? Ja sam za, samo vas molim da nam pomognete. Jer kako da radimo kao Komisija, ako Komisija nije donijela stav, a to je iz njene nadležnosti, kako da formiramo sekretarijat, na koji način da primamo ljude, po vlastitom nahođenju?

Što se tiče skidanja Završnog izvještaja s dnevnog reda, evo, mi smo dobili ove informacije, to je uredu. Napraviti pauzu, kaže gospodin Špirić, tačno, nije sporno, evo ja ću sada dati (upadica)

PREDSJEDNIK ADMINISTRATIVNE KOMISIJE MUSTAFA PAMUK

Uvažena gospodo, poslanici - zastupnici, ovdje je bilo govora o tome, naime, gospodin Banjac kaže da Administrativna komisija nije u stanju da izabere, odnosno, da donese odluku o formiranju zajedničkih službi, tu ima istine, međutim, tu ima jako mnogo problema, ali posljednja sjednica koju je Administrativna komisija oba doma imala sa predsjednicima oba doma, također, nije uspjela da se dogovori, došlo je do nekih korekcija, međutim, ni predsjedništvo oba doma, ni Administrativna komisija oba doma nisu stigli da to dogovore zbog toga što pojedini poslanici imaju različita mišljenja o radu Skupštine, o formiranju Skupštine - neki poslanici misle da tu Skupštinu jednostavno treba bojkotirati da ne radi dalje, da radi što slabije i to se proteže tako kako se proteže. No, ja mislim da bi za narednu sedmicu to trebalo dogovoriti i tu smo negdje blizu da se dogovorimo. Ovo govorim da shvate poslanici da se ne radi ni o kakvoj greški Administrativne komisije, ni o kakvom neradu Administrativne komisije, nego jednostavno svi zajedno zbog naše situacije nismo u stanju da napravimo, odnosno, donesemo odluku o organizaciji te službe. Hvala.

BANJAC:

Hvala lijepo gospodinu predsjedniku Komisije, replika, samo momenat da kažem jednu rečenicu, a to je, na toj Komisiji glasaju članovi Komisije, a ne članovi Kolegijuma. Hvala vam lijepo.

Izvolite.

D. RAĐEVIĆ:

Kada je u pitanju rad Administrativne komisije čiji sam ja član, želim samo javno ovdje da pitam i da kažem da članovi Administrativne komisije nisu pozvani ni na koji način na tu sjednicu, neki članovi, evo, recimo, za sebe kažem. Ja mogu i da vam kažem, ja sam interno pitala zašto i interno dobila odgovor da su poslali na telefon koji sam ja prije šest mjeseci imala i koji garantiram sada ne postoji. Međutim, ne znam taj razlog, ne mogu da prihvatim, jer već šest mjeseci sam dobijala pozive, samo ovaj put nisam dobila. Znači, ima i takvih propusta, da li je namjerno ili ne, ne znam.

BANJAC:

Hvala lijepo.

Poslanik Dokić, pa zamjenik predsjedavajućeg dr. Genjac.

BRANKO ĐOKIĆ:

Mislim da Kolegijum Skupštine ne mora da pravda naše primjedbe i sugestije, nisu bile sa namjerom da nekoga napadamo, već s namjerom da uredimo odnose i da ih kasnije gradimo.

Ja bih se ponovo vratio na zapisnik, ja ne bih prihvatio prijedlog predsjedavajućeg da mi sada čekamo beskonačno dugo, nego da dobijemo zapisnik. Mi nećemo dobiti ništa jer zapisnik nije na pola stranice, pa da se može na stolu dok neko govori pročitati, ja ne govorim sa svoje pozicije jer za mene taj zapisnik ne znači ništa, za mene lično, zato što nisam bio na toj sjednici, ali govorim generalno.

Napravljen je propust kada smo mi dobili ovaj materijal, ja sam za to da se danas dogovorimo da, kada uz poziv za sjednicu ne dobijemo zapisnik, da ne idemo na tu sjednicu i time ćemo riješiti to pitanje. I zbog toga bih molio poslanike za razumijevanje, da danas radimo bez toga zapisnika. Mislim da ćemo imati veći kvalitet ako ga na vrijeme dobijemo, na miru ga proučite i sljedeći put da počnemo sa tim zapisnikom, a nastavimo sa zapisnikom sa današnje sjednice, nego da sada čekamo pola dana, može se desiti, ako nije gotov, pa da imamo zapisnik, pa da u toj nervozi nastavimo sjednicu, s druge strane, ima poslanika koji po pitanjima upravo ove Skupštine imaju neodložne obaveze i ne mogu čekati više od dva, tri sata, moraju ići za tim obavezama, znači, ne mogu nastaviti kasno popodne ili eventualno sutra.

Dobro bi bilo da raspravljamo da se je ovdje Kolegijum usaglasio, ni manje ni više nego 16 prijedloga zakona, uzmite da trećinu od toga prihvatimo, odnosno 2/3 da prihvatimo, ali, evo, da se zadržim kod jedne trećine, to je otprilike onoliko zakona za pola godine koliko su dvije skupštine, u dva saziva, prva i druga usvojile, ne računajući one zakone koje je proglasio visoki predstavnik, ako su oni usaglasili ovih 16, mislim da će većina biti prihvaćena, što znači da imamo jednu optimističku, jedan optimistički prijedlog da do kraja ove godine za samo četiri mjeseca usvojimo desetak zakona, odnosno, da dođe na dnevni red desetak zakona, i ono što bi bila moja molba, odavde još jednom, da se svi veoma uozbiljimo i da manje koristimo razne lobije oko kancelarije visokog predstavnika, a nadam se da će novi visoki predstavnik u tome pomoći i da se zakoni donose ovdje, jer samo onaj zakon koji je donesen ovdje ima svoju vrijednost, svoju trajnu vrijednost, sve dok se ponovo ne dogovorimo ovdje da ga mijenjamo.

I još jednom odavde ponavljam, da nijedan onaj zakon koji je izašao iz Kancelarije visokog predstavnika mi nećemo prihvatiti dok ne dođe redovno na proceduru, dakle, da ga razmatramo u nekim dijelovima. Nadam se da je to shvaćeno i da je krenulo tim putem jer smo imali jedan takav i usvojen. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo, izvolite dr. Genjac.

HALID GENJAC:

Dozvolite mi, kao članu Kolegija Predstavničkog doma, da kažem nekoliko riječi, jednostavno ponukan svim onim što je rečeno u toku rasprave o dnevnom redu. Naime, nama se dešava da se u toku rasprave o dnevnom redu poslanici iz pojedinih stranaka čitave svoje stranačke platforme ovdje iznesu. Ja nemam ništa protiv toga, međutim, pri tome bi trebalo malo imati korektnosti. Šta hoću da kažem, rečeno je i pominjane su teške riječi, nije usaglašen zapisnik, nisu usaglašavana poslanička pitanja, gdje su pare koje fale ovdje, gdje su pare koje fale ondje, nemoralno, sramotno itd. Odmah da vam kažem, zapisnik Predstavničkog doma nikada nije usaglašavan jer zapisnik je, zna se kako se pravi. Bar oni koji su duže vremena poslanici trebaju to da znaju. Kolegij je tri dana nakon Parlamenta obavio usaglašavanje o poslovnim pitanjima, i oko Prondei banke, i oko pitanja šta će sa izvještajem.

Ja, kao član Kolegija, odmah da vam kažem, ponašao sam se prema tome prilično indiferentno, zato što su nadležne institucije uradile posao, ne zbog poslaničkog pitanja, nego zato što nadležne institucije rade svoj posao, dakle, obavljeno je usaglašavanje oko tog poslaničkog pitanja. Mi smo, kao Kolegij, kao Sekretarijat ovog Doma tokom avgusta vrlo ozbiljno, vrlo temeljito radili na realizaciji zaključka ovog Predstavničkog doma, koji je bio u smislu da se u roku od 30 dana napravi program rada Predstavničkog doma koji će utvrditi dinamiku aktivnosti koja će nas dovesti do Vijeća Evrope, koji će dovesti do ispunjavanja uslova za prijem u Vijeće Evrope, i koje će realizovati ono što je u završnom dokumentu Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu rečeno, i u našoj rezoluciji koju smo tim povodom uveli. Radili smo vrlo temeljito, vrlo odgovorno, poslali smo svim strankama prijedlog programa na raspravu, međutim tu se vrlo često dešava, kao i ovdje u raspravi o dnevnom redu, zarad medijskog utiska kažu se neke stvari, a kada krene rad napusti se sjednica, tako se dešava vrlo često i na komisijama, tako se dešava i na raspravama i doprinosima o ključnim pitanjima kada se rješavaju, tako se dešavalo i oko rasprave o programu rada.

Dakle, temeljito smo sačinili program rada i čini mi se da je trebalo prepoznati da je naša prva obaveza da donesemo program rada Predstavničkog doma za ovaj period koji je pred nama i koji je ključan za ove procese o kojima sam govorio. Dobili ste taj program rada, molim vas da svu svoju energiju, u interesu Bosne i Hercegovine i u interesu onoga što treba da ovdje radite, usmjerite na ovaj program rada i da ovaj program rada donesemo.

To što zapisnik nije gotov, vjerujte, ili jeste gotov, apsolutno nema nikakve pozadine i apsolutno nema nikakvog pokušaja da se bilo kome ovdje bilo šta podvali, zapisnik neka bude kada bude gotov, zapisnik neka bude na

narednoj sjednici koja može biti sutra zakazana i podržaću da se ta sjednica sutra zakaže, a dajte da svoju energiju usmjerimo na ono što je nama danas ovdje da uradimo i što treba da uradimo.

Druga stvar, kada se malo bolje pogleda, program rada Predstavničkog doma je dokumenat kome treba, zaista, posvetiti pažnju, pa u tom programu rada ćemo mnoga pitanja i riješiti, pa i ova pitanja tehničke naravi, pa i pitanja Sekretarijata, pa rada komisija i posebno na taj način rješavati ta pitanja. To je pristup, dajte kada se radi posao da se sudjeluje u tom poslu, nemojmo kada se priča o poslovima da se o svemu priča, kada se radi posao dajte da sudjelujemo u poslu.

Treća stvar, podržavam inicijativu poslanika Deretića, obzirom da su velike riječi rečene o onome što se dešava u Bosni i Hercegovini, kao što je on rekao i odmah da vam kažem da ću se kao član Kolegija založiti da na dnevnom redu bude to pitanje, ali da vidimo kroz to pitanje gdje su problemi, šta je sa pograničnom službom, šta je sa zakonima koji su potrebni da se ta pitanja suzbiju, i nadam se da će me i gospodin Deretić podržati, budući da se založio se da se govori o ovim pitanjima. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala, gospodin Špirić, a posle replika Tokić, pa poslanik Špirić.

TOKIĆ SEJFUDIN:

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici,

Ja bih vas, zaista, molio, a govorimo ukupno u javnosti, da vi shvatite o čemu vi pričate, poslanici su nakon tzv. permanentnog rada, ipak, pozvani, a nije bilo permanentnog rada Parlamentarne skupštine BiH jer da je bilo permanentnog rada, bar bi se taj zapisnik uradio kako treba. Poslanici su pet minuta pred sjednicu dobili materijale za tu sjednicu. I mi samo na bazi tih materijala možemo suditi, ja mogu biti impresioniran da vi izuzetno dobro radite, da ste sve ono što smo mi postavili kao pitanja, da ste vi to usaglasili, da ste vi to riješili, ali ja vas, zaista, kao kolega zastupnik, kao čovjek pitam - što krijete to, šta znači ima zapisnik, ima usaglašeno ovo, gdje je transparentnost, što se ne da zastupnicima pa bismo možda izbjegli ovu raspravu, ako dobro radite i ako je to sve riješeno, dajte to zastupnicima, dajte bar pet minuta kao što, inače, svi materijali stižu pet minuta prije.

Nemojte koristiti krupne riječi u ime Bosne, u ime Bosne je trebalo usvojiti ovaj program, Genjac, sedam dana nakon što ste imenovani, ako govorite u ime Bosne. Mi ćemo usvojiti program, mi smo tražili na prošloj sjednici da bude taj program, u ime Bosne ne treba kriti, ne treba kriti informaciju o tome šta je bilo sa usaglašavanjima i naznakom onoga što nije uradila prošli put ova skupština zahvaljujući glasovima CD koalicije, a to da da preporuku, da se suspenduju ljudi koji su pod ozbiljnom krivičnom prijavom, to je morao uraditi.... ono što je on uradio mi smo to trebali uraditi. Mi smo imali šansu da sačuvamo dignitet o tome, i sada vi, umjesto da izvršavate svoj posao, ovdje držite predavanje i kvalificirate, mi samo postavljamo pitanje i djelujemo na bazi onoga što imamo. Uporno ponavljamo doći ćemo do haosa, pogledajte ovaj materijal, evo, ovaj materijal 23.8. dato, kada je kucano, 24.8. dato Parlamentarnoj skupštini, koji je danas, u čemu je problem, možda ima nekih nesporazuma, nema tu, nema te tehnike, to

postaje politički problem, ako treba, pozovite poslanike, mi ćemo dolaziti po materijale, ali ne može se ovako raditi, ne znam u čemu je kaos. Dalje, ja se zaista plašim i da pravimo cirkus od toga, ja više ne znam, pogotovo nakon ovih kuloarskih priča, a nisu kuloarski, Ustavni sud je donio ovu odluku, on je dao saopštenje, a više ne mogu da spoznam poziciju gospodina Silajdžića, tražio sam prije 6-7 mjeseci da se ovo pitanje razjasni, sada je on zastupnik, protivustavni kopredsjedavajući, predlagač zakona u funkciji poslanika koji treba on razmatrati kao kopredsjedavajući i član Ministarskog vijeća, i sada kada smo već krenuli i još čujem najavljuje ostavku, sve je to sada neznatno.

Dajte da uozbiljimo rad, a mi poslanici možemo raditi, Banjac, predsjedavajući, samo na bazi onoga što dobijemo. I ako mi pitamo šta je sa usaglašavanjem, nemojte nam, i recite nam, evo vam papir pa usaglašavajte, jer logično je da me pitaš, to nije nikakva zla namjera, a ne možete imati kod sebe papir, dobićete vi, to nije to još za vašu pamet, kada bude trebalo vi ćete to dobiti, halo - koja su to vremena.

MIRKO BANJAC:

Molim, gospodina poslanika da uvažava dignitet ličnosti i da u rječniku koristi, ipak, termine koji su u skladu sa dignitetom ovog Doma.

Prema tome, ja nisam rekao, ja se izvinjavam, nema potrebe da ponavljam šta sam rekao, Vi ste dobro čuli, a nemojte zaboraviti da još jedanput ponavljam, zaključak je bio da program rada bude prioritet. Zašto to niko ovdje neće da kaže i zašto, gospodo, trošiti toliko riječi, toliko rasipati snagu, intelektualnu, umjesto da pređemo na program rada i da donesemo akt, pa da nam bude lakše raditi i da znamo tačno šta će, na kojoj sjednici i kada biti.

Zbog čega mi bježimo od toga, da li je ovo ovdje stvarno politička tribina ili je Skupština? Hoćemo li mi raditi? Izvinjavam se, replika gospodin Špirić i replika gospodin Genjac.

ŠPIRIĆ NIKOLA:

Gospodo predsjedavajući, ja bih da izbjegnemo zamku, da se mi ovdje ponašamo, i mi i vi, vi predsjedavate i dajte na glasanje prijedloge poslanika i nemojte pledirati da na sve možete danas odgovoriti jer je problematika suviše složena, i ne treba zamagljivati stvari da postoji ijedan poslanik koji ne želi da raspravlja o programu rada ovoga Doma.

Nabrojite mi ko je danas rekao da ne želi da raspravlja o programu rada, ima li ijedan poslanik? Nema nijedan, ali ono što niste uradili, što neko nije uradio, nemojte gurati pred poslanike, nije, ubjeđujem vas, rad komisija, ni Administrativne komisije problem što nije gotov zapisnik, ali postoji li nešto što poslanici smiju ili ne smiju da znaju. Nije uzrok kriminala i kriminalizacije od nas ovo o čemu govori gospodin Genjac, pa SAD se tresu od jada i kažu ukradena milijarda dolara, umjesto da smo zakazali vanredno zasjedanje, i kažemo: dajte da zaštitimo ljude ako to nije. Mi danas, ono, ako se pominje u zapisniku, pa kažemo, nemojte zapisnik, nije korektno, nije pošteno, itd.

Ne može ovaj Dom tako, bar ja mislim da ne može da radi, mislim da je pristalica da zapisnik bude i da je zapisnik, pretpostavljam, gotov, nema potrebe da se, i, evo, sada, borba protiv kriminala, prijetnja nekim novim zakonskim rješenjima, ne vidim razloga da bilo ko normalan pruža otpor borbi protiv kriminala, ali mi nećemo da načnemo problematiku, čak ni u zapisniku

ne želimo to da vidimo. Nije valjda tajna da su javno ljudi rekli da je u Federaciji BiH pronovjerena milijarda dolara, nije to ništa, to je onako, lažu ljudi, nas mrze, stalno mi imamo tezu da nas neko mrzi. Ja sam za to da tu temu ili skidamo ili potvrdimo kao poslanici. Kada već idemo, možda je skretanje sa ovog što se dešava, ali nemojte govoriti da neko ne želi da raspravlja o programu, ja želim da raspravljamo, ali ne želim da preskočimo zapisnik i mislim da ova Skupština mora da jasno uhodi nekog ko ne radi svoj posao. Kako je moguće da smo do sada imali zapisnik, jednom nije bilo. Redovno nije bio zapisnik? Prvenstveno što se nama kaže da dio zakonskih projekata ili papira, pošto nije ojačana služba, priprema služba Federalnog parlamenta. I tu informaciju imam sa komisije, sada se ne zna ko koji parlament opslužuje. Dakle, nisam pristalica, bez obzira na ubjeđivanja, da krenemo dok ne vidimo zapisnik, šta će biti oko zapisnika, molim lijepo?

MIRKO BANJAC:

Je li ovo prijedlog ili replika? Ako je prijedlog, da se javiš da upišu da se možemo izjasniti.

Gospodo poslanici, prije nego što dam riječ gospodinu Genjcu, samo da vam kažem, da se puno ne mučimo, izgleda da svi gorimo od želje da radimo, treba nam 30 minuta pauze, da imate zapisnike na stolu, ako želite takav pristup, imate, možda čak treba i manje, ali sam prije deset minuta dobio informaciju za pauzu od 30 minuta da bi zapisnici bili na stolu.

Daću pauzu čim se replika završi.

HALID GENJAC:

Naravno, dio diskusija treba shvatiti kao rezultat priličnog uzbuđenja, ja to tako shvatam, krivi navod, nije ništa sakriveno, nikakav odgovor nije sakriven, lično sam smatrao da je zapisnik gotov, da se podrazumijeva da će on biti na dnevnom redu, i molim, nakon pauze, da se odgovori zašto je i kako je nastala greška da zapisnik nije na stolu, i da se ujedno i odgovori na usaglašavanje na Kolegiju, ja sam razumio da je prioritarno pitanje da se program rada usvoji i da on bude na dnevnom redu, jer je to naša odluka, a da se sva ostala pitanja, ne iz razloga sakrivanja, ne iz razloga, ne znam čega, nego iz tehničkih razloga, ostavi za drugo pitanje. Ne prijetim ja novim zakonima, nekakvim novim zakonima u raspravi o temi koju je gospodin Špirić spominjao. Mi zakone, kao ovaj Parlament, smo dužni donositi i rasprava o tom pitanju neminovno će postaviti pitanje gdje je naša odgovornost i ko je spriječio da se mnogi od potrebnih zakona ne donesu. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Ja sam obećao i tražena je pauza od poslanika SDP-a, ja molim, prije pauze, da, ipak, moram poštovati, samo ako se klub SDP slaže? Ne slaže. Samo molim, prije davanja pauze, samo uz njihovo odobrenje mogu dati nekom riječ. Ne mogu prihvatiti diskusiju, sačekajte, ako je poslovnička intervencija.

Ne mogu vam dati riječ, i molim vas, pauza je 30 minuta.

P a u z a

Obzirom da je isteklo i duplo vrijeme predložene pauze, predlažem da nastavimo sa radom.

U sali trenutno ima kvorum, što znači, možemo nastaviti raditi, a ja se nadam da će gospoda poslanici naći vremena da dođu i ovdje.

Za riječ se javio gospodin Genjac. Nekome nisam dao riječ, oprostite.

Dobro.

Ima li još neko da želi diskutovati prije izjašnjavanja? Gospodine Lagumdžija, klub može tražiti novu pauzu i, naravno, da ću ja to usvojiti, ako predloži klub. Pa ima li spora da traži? Imate pravo za 10 minuta, molim vas, bez izlaženja, 8 minuta, u 1,15 nastavljamo.

(Pauza)

Predlažem da nastavimo s radom.

U sali imamo kvorum, prisutna su 34 poslanika, 23 iz Federacije BiH i 11 iz Republike Srpske. Dakle, imamo kvorum za valjan rad i dugujem vam odgovor zašto je kasnio zapisnik, bez namjere da bilo koga provociram na diskusiju, ja vas obavještavam da sam od strane Sekretarijata obaviješten, imao sam s njima sastanak tokom pauze, iz tehničkih razloga, obzirom da Predstavnički dom nema tehniku koja zadovoljava uslove da se može kod nas raditi zapisnik, a služba koja je to radila za ovaj Dom u 8. mjesecu je bila na godišnjem odmoru, to je razlog zašto je do tog došlo. Naravno, da ovo mora da bude obaveza svima nama da se ovo više ne događa, odnosno da se služba osposobi da može opsluživati poslanike, ali mislim da nam je to zajednički zadatak.

Kolegij se u pauzi, takođe, usaglasio oko prijedloga dnevnog reda i mi za vas imamo dva dnevna reda za koja smatramo da, bilo koji da se usvoji, mi smo za.

Prvi prijedlog dnevnog reda koji predlažem za usvajanje, ja se izvinjavam, ima li još neko, prije ovoga, želju da diskutuje? Ima.

Ima gospodin Tokić.

Izvolite, gospodine Tokiću.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Ja bih vas zamolio da, u okviru vaših poslaničkih nadležnosti kao Kolegija, shodno privremenom Poslovniku, u dnevni red uključite ono što je obaveza iz zapisnika, a to je izjašnjavanje Parlamentarne skupštine BiH o usaglašavanju ova dva zaključka koja su ovdje definisana u Zapisniku, dakle, da to bude, u skladu s Poslovnikom, odmah iza zapisnika, kao i u usaglašavanju, vezano za Zapisnik sa 7. sjednice Predstavničkog doma, a vezano je za Prijedlog zakona Socijaldemokratske partije osnivanju zajedničkih policijskih snaga za suzbijanje terorizma, međuentitetskog kriminala i neovlaštene droge i trgovine drogom. Mislim da su ova sva tri zaključka, da ih ne ponavljam, vrlo aktuelna, i obzirom da su rokovi za definitivno izjašnjavanje Skupštine već odavno prošli, to bismo danas morali uraditi, jer je to za nas jako bitno, zbog nastupa, vezano za Program rada Predstavničkog doma koji bismo danas trebali usvojiti.

MIRKO BANJAC:

Hvala

Znači, Vi predlažete da se uvrsti, u skladu sa Poslovníkom, ja mislim da ovo može, s obzirom da je Kolegijum saglasan da se, dakle, može li samo jedna kratka pauzica da ja pronađem ovaj materijal o kojem je govorio gospodin, ne treba pauza nikakva.

Molim vas, Tokiću, možete li malo pomoći da vidimo, radi se o Zapisniku sa 7. sjednice. Ja mislim da bi bilo najbolje...

Gospodine Kadiću, hoćete li samo malo, ja se izvinjavam, obzirom da ima ovdje sporova oko jedne tačke.

Molim vas, predlažem da nastavimo sa radom. Evo, mi smo se konsultovali, obzirom da se to odnosi na 6. sjednicu, pa je bilo oko toga spora, a ne o 7., zaključak je bio da Ustavnopravna komisija, zajedno sa Sekretarijatom Parlamentarne skupštine BiH, prema stenogramu 6. sjednice, utvrdi stanje oko glasanja o Nacrtu zakona o osnivanju zajedničkih policijskih snaga za suzbijanje terorizma, međuentitetskog kriminala i neovlaštene trgovine drogom, te da o tome obavijesti Predstavnički dom.

Sekretarijat i Komisija nisu zasjedali, nisu o tome donijeli stav, ja o tome nemam šta ... Nisam ga dobio, evo, sad sam sa predsjednikom Komisije utvrdio, nisu to stavljali na dnevni red i nisu završili taj posao.

Molim vas, predlažem da o tome dobijemo informaciju na sljedećoj sjednici. Znači, ovo što ste predložili, što je predložio poslanik Tokić oko ova dva zaključka, to se odnosi na prijedlog gospodina Tokića i gospodina Lagumdžije, mi imamo, kao stav, i predlažem da se uvrsti u dnevni red. Dakle, mi predlažemo da se uvrsti u dnevni red. Dakle, mi predlažemo sljedeći dnevni red, imamo dvije alternative, da bismo danas radili da prva tačka dnevnog reda bude Program rada Predstavničkog doma za period avgust - decembar.

1. Program rada Predstavničkog doma za period avgust - decembar,
2. Upoznavanje sa stavom Komisije oko ova dva prijedloga gospodina Tokića i gospodina Lagumdžije. Naravno, o tome ćemo se izjasniti glasanjem.
3. Poslanička pitanja.

A da sva tri zapisnika sa 7., 8. i Zajedničke sjednice stavimo na sljedeći sastanak i dobro vidimo šta su primile.

I drugi prijedlog, koji je za nas kao Kolegij ravnopravan, da prva tačka bude usvajanje zapisnika samo 8. sjednice, druga tačka Program, treća tačka ovo što je gospodin Tokić predložio ova dva zaključka i četvrta tačka poslanička pitanja.

Imamo, dakle, dva prijedloga dnevnog reda. Kolegijum smatra i jedan i drugi prihvatljivim, samo smo htjeli da ovaj naš prvi prijedlog, možda, kažemo nešto da dođe do jedne efikasnosti u radu, da bismo Programu dali više mjesta, a smatramo da zapisnici nisu tako važni da bi morali baš sada svi ići, vaša je da nije hitno, jeste važno, oprostite, nije hitno, jeste, naravno, važno.

Imamo, dakle, mogućnosti, ima li neki neki treći predlog jer imaćemo i priliku glasati.

BOGIĆ BOGIČEVIĆ:

Mi se slažemo da je Program najvažnija tema na današnjem zasjedanju, ali predlažemo, ipak, da se ispoštuje poslovnička procedura, da

se usvoji zapisnik, da se ide na usaglašavanje po zapisniku, a zatim da otvorimo raspravu o Programu, jer sadržaj Programa će, između ostalog, zavisiti, po našem mišljenju i od usaglašavanja ovih prijedloga koje smo imali sa prošle sjednice.

MIRKO BANJAC:

Nema problema.

Da vam kažem ići će oba predloga na glasanje, nema problema. Čuli ste obrazloženje, ovo samo može da bude razlog više za odlučivanje poslanika koji će dnevni red usvojiti.

Ima li još neko želju da govori? Nema.

Stavljam prvi prijedlog dnevnog reda na glasanje, a prvi prijedlog glasi:

Evo, gospodin Genjac.

Izvolite.

HALID GENJAC:

U interesu da konačno počnemo sa radom, predlažem, zaista, da nađemo nekakav kompromis, jer u osnovi iza ovoga ne vidim nekakve krupne razloge. Predlažem, dakle, i da se Poslovnik poštuje, pošto su ostvareni uslovi, dobili smo zapisnike i da se ispoštuje procedura i predlažem da usvojimo zapisnik sa 8. sjednice, da postupimo po zaključcima sa 8. sjednice, da to bude 2. tačka, da 3. tačka bude Program i četvrta tačka da bude Poslanička pitanja, a da tačku Izvještaj o Patku stabilnosti ostavimo iz razloga koji su već rečeni. Ovo shvatite i kao nekakav, mislim da imamo saglasnost i od Kolegija i obzirom da su u toku sugestije, kao nekakav sažet prijedlog koji u sebi otprilike sadržava sve ono što je rečeno i mislim da može zadovoljiti i da prvo se izjašnjavamo o tome, molim vas.

MIRKO BANJAC:

Ima li neko želju još da diskutuje, Deretić?

Izvoli.

MIODRAG DERETIĆ:

Uvažene kolege predsjedavajući,

Moje je duboko mišljenje da onoga momenta dok mi krajnje ne uozbiljimo rad i ne budemo se pridržavali Privremenog poslovnika, da će nam se dešavati, nažalost, iz sjednice u sjednicu ovo što nam se danas dešava. Dakle, da skratim, predlažem, u svakom slučaju, radi toga smo i maloprije pravili pauzu, dakle, prva tačka dnevnog reda bi trebalo, ustvari, samo da bude razmatranje zapisnika sa prethodnih sjednica, odnosno, prethodne sjednice, 8. sjednice Predstavničkog doma, druga tačka bi trebalo da bude Program i treća Poslanička pitanja, sve mimo toga automatski narušava i naš Privremeni program i dosadašnji način rada.

Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Predlažem sljedeći dnevni red. Ima li još neko želju prije da govori? Nema.

1. Usvajanje Zapisnika sa 8. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH od 27. 7.1999. godine,
 2. Izvještaj komisije Kolegijuma o usaglašavanju povodom zaključaka poslanika Sejfudina Tokića i dr. Zlatka Lagumdžije,
 3. Prijedlog programa rada Predstavničkog doma za period avgust - decembar 1999. godine,
 4. Poslanička pitanja.
- Ima li, prije glasanja, još neko želju da nešto kaže? Nema.
 Molim vas, ja pitam, uvijek ima mogućnosti da neko nešto kaže.
 Molim vas da Sekretarijat, izvolite, utvrdite kvorum. 34, hvala lijepo.
 Ko je za predloženi dnevni red?
 Ko je protiv? Hvala lijepo.
 Konstatujem da je dnevni red jednoglasno usvojen, jer nema potrebe glasati po entitetima, obzirom da je jednoglasno.
 Molim vas, konstatujem da je usvojen sljedeći dnevni red:

DNEVNI RED

1. Usvajanje Zapisnika sa 8. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine održane 27.7.,
2. Izvještaj Kolegijuma Komisije o usaglašavanju povodom zaključaka poslanika Sejfudina Tokića i dr. Zlatka Lagumdžije,
3. Prijedlog Programa rada Predstavničkog doma za period avgust - decembar 1999. godine,
4. Poslanička pitanja.

Prelazim na prvu tačku dnevnog reda.

USVAJANJE ZAPISNIKA SA 8. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Vi ste imali priliku da pročitate Zapisnik.
 Ima li neko primjedbe?
 Izvolite, poslanik Zovko.

ZOVKO:

Gospodine predsjedavajući, gospodo zastupnici,
 Ja imam primjedbu na tekst Zapisnika, konkretno točka Ad. 3. u kojoj se govori o Zakonu o državljanstvu BiH. Ovdje je kazano da je, prilikom glasovanja po entitetima, da su za Zakon glasovali svi nazočni zastupnici iz Federacije BiH. Ja nisam bio na toj sjednici, a ovdje ispada kao da sam bio, jer me nema, nema me gore u odsutnim, a pošto se ja ne slažem sa nekim ključnim odredbama po hrvatski narod u Bosni i Hercegovini, u državi Bosni i Hercegovini, konkretno sa člankom 4. ovoga Zakona, htio bih da se to konstatira da sam ja protiv toga, protiv nekih odredba tog Zakona, jer ispada kao da sam ovdje, ako su glasovali svi nazočni iz Federacije BiH, ispalo bi kao da sam i ja za taj zakon.

MIRKO BANJAC:
 Hvala lijepo.

Gospodine poslaniče, jedinio što je moguće da se radi o grešci, to je da u preambuli, evo, ustvari, u ovom prvom dijelu Zapisnika, da se uvedete da niste prisustvovali sjednici, ništa drugo nemamo, a da li ste za ili protiv, o tom po tom, jer je nemoguće ništa drugo ispraviti izuzev činjenično stanje. Molim vas da Služba ispravi, dakle, ovdje gdje se govori da su sjednici prisutni, odnosno odsutni, da se u odsutne ubroji ime poslanika Zovke, ništa drugo.

Ima li neko još primjedbe?

Izvolite. Nema.

Niko se ne javlja za diskusiju.

Stavljam na glasanje Zapisnik sa 8. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Ko je za? Hvala lijepo.

Ko je protiv? Hvala lijepo.

Konstatujem da je Zapisnik jednoglasno usvojen.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda

Izveštaj Kolegijuma koji je radio kao Komisija o usaglašavanju povodom zaključaka poslanika Sejfudina Tokića i Zlatka Lagumdžije

Kolegij je raspravljao na 27. na sjednici, nije došao do rješenja, dakle, nismo došli do usaglašenih stavova. Predlažem da se izvrši, ide na glasanje, dakle, i po proceduri koja je predviđena.

Stavljam prvi zaključak na glasanje, to je zaključak poslanika gospodina Sejfudina Tokića koji glasi: Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine traži od nadležnih institucija da preispitaju poziciju člana Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine gospodina Omičevića i viceguvernera Backovića u vezi afere Promdej banke i u vezi pokrenute istrage i krivične prijave vezane za zloupotrebe položaja i odgovornosti ovih funkcionera.

Ko je za ovaj zaključak?

19 ima za.

Ko je protiv? Niko.

Glasamo po entitetima.

Suzdržani su svi oni koji ne glasaju.

Ja mislim onaj ko se nije odlučio ni za ni protiv, ne postoji četvrta mogućnost.

Skinut je taj problem sa dnevnog reda. Imate šansu da se izjasnite. To više nećemo stavljati za nas su svi oni koji su prisutni suzdržani.

Idemo po entitetima.

Ko je iz Federacije BiH protiv ovog zaključka?

Niko.

Ko je iz Republike Srpske protiv ovog zaključka? Niko.

Prema tome, prijedlog je prihvaćen i usvojen zaključak gospodina poslanika Sejfudina Tokića, koji je glasio u predloženoj formi, nema potrebe da još jednom čitam zaključak i da gubimo vrijeme.

Stavljam na glasanje zaključak gospodina Zlatka Lagumdžije koji glasi: Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine traži da mu se podnese informacija o prekršajima po računima narodne banke BiH, odnosno Centralne banke BiH i mjerama za njihovo pravno i finansijsko

sankcionisanje definisanih u poglavlju II, tačka 1. Godišnjeg izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine za 1998. godinu.

Ko je za?

23, znači, ima većinu, samo sada protiv po entitetima.

Iz Federacije BiH, ko je protiv? Niko.

Iz Republike Srpske, ko je protiv? Niko.

Konstatujem da je zaključak dobio potrebnu većinu i da je prihvaćen u predloženom obliku.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda.

Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za period avgust - decembar 1999. godine

Vi ste krajnju verziju, posljednju verziju dobili na stolove koja nije različita od one koja vam je dostavljena, s tim što je dopunjena sa tačkom e) gdje se govori i o kalendaru stalnog zasjedanja.

Tako da znate, kada rade komisije, kada skupština radi, a iz programa je vidljivo koje će tačke biti u tom mjesecu na dnevnom redu. Radi nešto detaljnijeg informisanja želim reći samo nekoliko rečenica.

Vi ste u uvodnim napomenama mogli pročitati na osnovu kojih je dokumenata rađen prijedlog ovoga programa rada i naravno da se radi o najvažnijim dokumentima koje treba donijeti u skladu sa navedenim dokumentima na osnovu kojih je rađen. Ovdje je bilo i konstatacija o nedovoljnoj aktivnosti službi, ja želim da kažem da je služba puno radila na pripremi ovog Programa zajedno sa kolegijumima oba doma i da smo u nekoliko navrata razmatrali šta će to biti u konačnom prijedlogu pred vas stavljeno. Dakle, nijednom rečenicom ovim ne želim skrenuti vašu pažnju u pravcu toga da je ovo nešto što ne treba mijenjati, što ne treba dograđivati, i zato smo tu, ali vjerujem da je i vrijeme koje je vama ostavljeno za dostavljanje

5/2

primjedbi bilo kratko tako da smo dobili svega tri primjedbe poslanika koje smo uvažili u onoj mjeri kako je to i poslovnički predviđeno, ali i oni poslanici koji nisu imali prilike da dostave svoje primjedbe u pisanoj formi imaju sada priliku da utiču na konačan tekst ovoga Programa.

Molim vas i stoji vam na raspolaganju služba, evo, vidim, nedostaju dva člana i molim da se popuni služba Sekretarijata za stolom koji je predviđen, molim vas, da, služba će pratiti vaše izlaganje i vaše primjedbe i prijedloge, ali vas molim da po završetku diskusije odete do stola da vidite da li je to onako kao što ste vi predložili.

Molim vas da meni pomognete i na taj način kvalitetan rad Skupštine i da znamo redoslijed prijedloga kako bismo se istim redoslijedom i izjašnjavali, dakle, molim vas da se pridržavate ovog dogovorenog načina rada koji je u skladu sa Poslovnikom. Na kraju mislim da nije ni potrebno upozoravati da se treba pridržavati takvog načina rada, jer je on poslovnički regulisan.

Izvolite, poslanik Spahić.

IBRO SPAHIĆ:

Gospodine Lagumdžija, poštovao sam prošli put kada ste Vi tražili pauzu od 30 minuta, čuli ste uvodno izlaganje gospodina Banjca, pa mi dozvolite, pošto sam dobio riječ, da govorim, a poslije mi postavite pitanje.

Sada bih htio da kažem sljedeće.

Mi smo na Programu insistirali od početka ovog mandata Parlamenta Bosne i Hercegovine i barem u ovih 7 - 8 sjednica ima svaki put jedno poslaničko pitanje koje sam ja postavljao, šta je sa Programom, šta je sa Poslovníkom? Moram izraziti zadovoljstvo da u ovoj drugoj polovini godine, pred septembarsko zasjedanje, nadam se permanentnom, po programu kako je predloženo možemo konačno raditi na temelju nekog programa rada to svaka dobra porodica uradi, pa i ovaj Parlament ima takvu obavezu.

Pošto je uglavnom iznuđeno od strane poslanika jer ovdje imaju dva problema koja se postavljaju. Prvi problem jeste što program koji mi danas ovdje imamo bi po prirodi stvari, po odnosu između zakonodavne i izvršne vlasti morao biti usaglašen između onoga, trebalo bi, u principu, biti što jeste obaveza i zadaća Parlamentarne skupštine i što je obaveza i zadaća Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Zato bih htio da kažem da povodom rasprave o programu Parlamentarne skupštine BiH, prvi stav koji bih htio iznijeti jeste jedan poziv Vijeću ministara BiH, da nakon našeg razmatranja ovog Programa dobijemo, ako je moguće tokom septembarskog zasjedanja i Program Vijeća ministara usaglašen, da bismo mogli ustanoviti jedan odgovarajući ritam za ova zasjedanja kako su predložena.

Drugo što bih želio reći jeste vezano za prijedloge koje smo dali. Korektno je da se personaliziraju prijedlozi i sugestije pošto je svaki od poslanika dobio prijedloge za nacrt programa, ja sam želio zatražiti da se u program obavezno uvede, do konca godine, naša odgovornost za, pod tačkom A) zakonodavna aktivnost u toku ove godine, razmatranje, provođenje i poštivanje već usvojenih zakona u Predstavničkom domu BiH i Domu naroda, odnosno, onih zakonskih akata koji su proglašeni voljom Karlosa Vestendorpa, jer oni imaju istu zakonsku snagu, kako bismo, ustvari, učinili odgovornijim institucije koje su dužne da sprovedu te zakone. To je jedna od funkcija Zastupničkog doma.

Ne mogu da shvatim da se može samo uspostaviti jedan odnos spram provođenja jednog zakona, kako vidim u prijedlogu programa, to je riječ o carinskom zakonu, o carinskoj službi što je jako važno, ali mislim da bi bilo dobro da se izvrši jedna ocjena realizacije zakona i to bi obavezalo nadležna ministarstva da oni prođu kroz sve te zakonske akte i da ih respektiraju kao važeće u Bosni i Hercegovini.

Ipak, imamo jedan set zakona u BiH koji su na snazi, iz ovog Programa se to ne vidi.

Drugo što sam želio da kažem i što je usvojeno, koliko vidim pod i) na zadnjoj stranici, to su inicijative formiranja, odnosno razmatranje prijedloga inicijativa poslanika, odnosno delegata, na kraju ima taj Zakon o autorskim pravima. Smatram da bi bilo važno da dobijemo izjašnjenja odgovarajućeg ministarstva i Vijeća ministara BiH na sljedećoj sjednici, to sada nije, ipak, moguće uraditi, koje zakone će moći pripremiti do konca godine, i koje zakone imaju pripremljene i koje moramo i možemo staviti u proceduru.

Što se tiče dijela koji se odnosi na tačku b) Organizacija i način rada Predstavničkog doma, sljedeće dopune želim da dam, prije svega, u odnosu

na sam ovaj Program koji ćemo danas usvojiti po prvi put u parlamentarnoj praksi nakon Dejtona, koliko sam registrovao.

To je već 3 - 4 godine i ne možemo mi tražiti od Predsjedništva BiH i od Vijeća ministara BiH izvještaj o njihovom radu, a da ne podnesemo sami sebi izvještaj o realizaciji programa rada koji ćemo danas usvojiti. Dakle, tražim da se razmatra do konca godine, ili bar u januaru, realizacija ovog programa koji ćemo danas usvojiti, u kojoj ga god formi usvojili, oko čega postoji konsenzus, ali da se vidi prvo šta smo mi od ovog Programa koji danas usvojimo realizirali i, normalno, da tražimo šta je uradilo Vijeće, odnosno šta je uradilo Predsjedništvo BiH. Inače, podržavam taj dio koji se odnosi na kontrolu zakonodavnog dijela izvršenja Programa i zakona u cijelosti, jer smatram da je to jedna od ključnih funkcija ovoga organa.

Drugo, u okviru naše diskusije i akta koji smo usvojili koji se zove Rezolucija o evropskim integracijama i Pakt za stabilnost u jugoistočnoj Evropi, obavezali smo se i na redovno razmatranje i ostvarivanje ove Rezolucije. Unutar toga, postoji jedan veliki i široki spektar pitanja koja ničim nisu obuhvaćena i ja bih želio da budu u programu nominirana kao obaveza Parlamenta, to je razmatranje problema i način unapređenja međunarodne, naučne, tehničke, sportske, ekološke i druge saradnje koju ostvaruje Bosna i Hercegovina, na osnovu protokola o saradnji sa različitim državama, bilo da su ostvarena preko Ministarstva vanjskih poslova, preko Vijeća ministara BiH, ili nekih drugih institucija, imajući u vidu procese koji su u toku na ovim područjima u Bosni i Hercegovini, i saradnju sa svijetom. Mislim da nije potrebno posebno obrazlagati, ali sasvim je jasno da Parlament Bosne i Hercegovine treba u tom smislu da se odredi jer je to značajno za jačanje ugleda i pozicije Bosne i Hercegovine u svijetu, a ne ruši ništa drugo nego afirmira, rekao bih, interese svakog građanina, od naučnih radnika, sportskih radnika, itd., sportista, prije svega, ljudi iz umjetnosti, nauke, kulture itd.

Tu postoji čitav jedan set obaveza koje smo imali priliku razmotriti u informacijama koje nam je dostavilo npr. Vijeće ministara BiH i Ministarstvo vanjskih poslova na prošloj zajedničkoj sjednici. Veoma cijenim prijedlog u setu od 23 zakonska prijedloga koje smo dobili, jer je riječ o poslaničkoj debati, naprosto zbog toga što je očito da ne postoji proceduralna mogućnost da ti zakoni dođu do Parlamenta. Prvi zakon među tim zakonima jeste Zakon o poštivanju ljudskih prava i sloboda koji se odnose na međunarodne konvencije kojima je Bosna i Hercegovina potpisnik ili je obavezna sprovoditi na temelju Opšteg mirovnog sporazuma. Ja mislim da ovaj Parlament ne može usvojiti nikakav program rada, a da temu o poštivanju ljudskih prava i sloboda u cijelosti nema jednom na dnevnom redu, barem jednom, da ne kažem mnogo češće, što se tiče posljednjeg dijela prijedloga na koji se želim osvrnuti, to je prijedlog koji se odnosi na Program međunarodne saradnje našega Parlamenta i ovog Doma, sa na bilateralnom i multilateralnom planu, ako se sjećate, mi smo imali na prošloj sjednici predočene vanjskopolitičke aktivnosti Bosne i Hercegovine, otprilike je bilo 46 različitih prijedloga na tu temu, takođe smo se obavezali da ćemo konstituirati konačno delegaciju u Vijeću Evrope, u OSCE-u i u IPU i danas smo dobili, u tom smislu, jedan prijedlog, ja smatram da bi ovaj Parlament mogao odigrati jednu značajnu ulogu u jačanju vlastite uloge u političkom životu Bosne i Hercegovine, ukoliko bi, naravno, i ugleda ovog Parlamenta i njegovih zastupnika u svijetu, ukoliko bismo realizirali jedan dio tih posjeta na temelju interesa u spoljnopolitičkoj

aktivnosti Bosne i Hercegovine i pod direktnom upravom ili informacijom ili pripremom i ovog Parlamenta. Jasno je da su to ove četiri delegacije, kao prioriteta, od Vijeća Evrope do OSCE-a, a isto tako jasno je da postoji niz drugih rasprava unutar Generalne skupštine Ujedinjenih naroda, UNESCO-ve sjednice, UNDP-a, itd. Predložio bih da se, u tom smislu, osigura jedna parlamentarna procedura putem naše komisije i putem, naravno, ovih tijela koja su konstituirana.

I na kraju, u skladu sa onim kako smo danas izglasali i vrlo ozbiljno se odredili prema našem Privremenom poslovniku, kao temeljnom dokumentu za pravila igre u radu Zastupničkog doma, pa smo proceduralno izgubili nekoliko korisnih sati da bismo usvojili Zapisnik, da bismo usvojili odluke koje su proistekle iz tog Zapisnika i glasali o njima u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, a članom 3., tačkom 1., i članom 4., tačkom 4. kao i našim Poslovnikom, grupa od četiri poslanika, kojima se kasnije pridružilo još desetak poslanika, o čemu ćemo mi dostaviti i ovaj dokument danas konstituiran, ali sasvim su dovoljna četiri poslanika, prema postojećem Poslovniku, zahtijeva održavanje jedne posebne sjednice, zaključka ovog Doma na kojoj bismo razmatrali najaktuelnija ekonomska pitanja u našoj zemlji.

Obrazloženje je već javno predočeno, ali s obzirom da je ovo procedura u kojoj želimo da uvedemo ovu našu inicijativu, ja ću pročitati ovih naših nekoliko rečenica obrazloženja i molio bih da se postupi prema Poslovniku, te da se na osnovu našeg zahtjeva, ovako kako smo predočili, osim Kolegija, ova inicijativa od danas formalno smatra zvaničnom u Zastupničkom domu, i tako je ona i bila naslovljena. Ja sam očekivao da će je svi poslanici imati, da ćemo o njoj više moći razgovarati.

Dobio sam informaciju od predsjedavajućeg Kolegija da je ona upućena prema Vijeću ministara BiH, i pored toga želim da skrenem pažnju na sadržaj ove inicijative.

U ime gospodina Nedžada Brankovića, prof. dr Medihe Filipović, Rasima Kadića i drugih potpisanih, ali, evo, pošto je formalno tako bilo u proceduri, da sada dalje ne čitam, polazeći od Ustava Bosne i Hercegovine, Madridske deklaracije, Vijeća za implementaciju mira u Bosni i Hercegovini, u kojoj se govori o ekonomskom prostoru Bosne i Hercegovine, sa svim onim zakonskim konsenzima koje još nismo ni stavili na dnevni red, rezolucije Parlamentarne skupštine BiH u evropskim integracijama i Paktu o stabilnosti u Jugoistočnoj Evropi, a na osnovu uistinu teške ekonomske i socijalne situacije u našoj zemlji, odgovornosti Parlamentarne skupštine BiH, tražimo parlamentarnu raspravu.

Hvala na upozorenju.

Zahtijevamo da se o ovim pitanjima, posebno u kontekstu privatizacije, u interesu građana BiH, Kolegij obrati nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine i zatraži relevantne informacije za raspravu o ekonomskoj i socijalnoj politici s prijedlogom, podvlačim, paketa zakona mjera koje po hitnom postupku treba predložiti Vijeće ministara BiH i nadležna ministarstva, rješenje problema ekonomske i socijalne politike.

U vezi sa ovim, u skladu sa Ustavom BiH, smatramo važnim da se odgovornost nadležnih institucija u BiH i njenih entiteta i njihovi međusobni odnosi razmotre kako bi se učinio efikasniji rad izvršnih organa vlasti, ubrzao proces formiranja državnih institucija, primjera radi Spoljno-trgovinska

komora, stvorio odgovarajući ambijent za privređivanje, a time i zapošljavanje i zaštite svih kategorija stanovništva, nezaposlenih penzionera, starih lica, djece i invalida, u skladu sa državnim, entitetskim, kantonalnim, općinskim nadležnostima, kako to slijedi.

Dakle, ovu inicijativu mi danas formalno objavljujemo i molim da se oko toga odredimo. Poslužiću se vašim sugestijama da poslije provjerim autentičnost ovog zapisa u vašem sekretarijatu.

MIRKO BANJAC:

Molim vas, odmah to učinite, da se vidi da to ide. Hvala vam lijepo.

Da kasnije ne bi bilo problema, usuglasite sve.

Izvolite, gospodin poslanik Lagumdžija je želio nešto reći i neka se pripremi gospodin Silajdžić, pa Divković, pa Bičakčić.

(Zlatko Lagumdžija pita sa mjesta, nije izašao za govornicu)

Izvolite, poslanik dr. Silajdžić.

Molim vas, samo kratko, poslaniku Lagumdžiji, vodiću računa o vremenu, da mu kažem - smatrao sam da je za poslanike sasvim dovoljno što su dobili u uvodnim napomenama, sasvim dovoljno su jasno napisani i prijedlozi pojedinih zakonskih rješenja i obrazloženja, zašto su stavljena ta, i nisam htio da uzimam vrijeme da čitam ono što je napisano. Smatram da su poslanici to veoma brižno i pažljivo pročitali. Hvala.

Izvolite.

HARIS SILAJDŽIĆ:

U uvodnim napomenama ovdje, kada je Program rada u pitanju, imamo - realizacija Madridske konferencije i dokumenata iz Madrida. To su zaključci koje smo svi prihvatili u Madridu.

Prioritet je u Madridu, takođe, dat reformi pravosudnog sistema, zbog toga smatram da treba dati prioritet Zakonu o sudu Bosne i Hercegovine, Zakon o tužilaštvu BiH, Zakon o pravobranilaštvu BiH, Zakon o upravi BiH, Krivičnom zakonu BiH i, naravno, ovo što je prethodnik govorio, Zakon o zaštiti ljudskih prava utvrđenih međunarodnim konvencijama. Ja ne vidim ove zakone u prioritetu, mada nas Madridska konferencija na to upućuje.

Sljedeća primjedba, mi harmoniziramo naše zakone, bar bi trebalo tako da bude, sa standardima Evropske unije, o tome moramo voditi računa, ne govorim o Zakonu o radu, koji je vrlo važan, mislim da bi o tome trebalo otvoriti diskusiju, Zakon o radu Bosne i Hercegovine, pripremljen nacrt, takođe, ukoliko Parlament odluči možemo o njemu odmah početi raspravljati. Napominjem da ovi zakoni koje sam pomenuo moraju imati prioritet, to je zaključak Madridske konferencije, i reforma pravosudnog sistema i ovi zakoni će nam omogućiti investicije u Bosni i Hercegovini, bez toga neće biti ozbiljnih investicija jer se kapital osjeća nesigurnim. Ako to povežemo sa graničnom službom BiH, nadam se da će i to u programu, u prioritetima, koliko mogu da vidim, to bi stvorilo jedan povoljan okvir za investicije koje su nam prijeko potrebne u Bosni i Hercegovini.

Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo poslaniku Silajdžiću, hvala lijepo što je racionalno koristio vrijeme, sada će govoriti poslanik Divković, neka se pripremi poslanik Bičakčić.

Molim vas da vaše prijedloge usaglasite sa ovim drugim članovima.

Hvala.

DIVKOVIĆ IVO:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo,

Ja sam ovaj Plan, ovu prvobitnu verziju koju sam dobio prije sjednice, malo sam presložio, presložio i tehnički i po mjesecima, pa sam zapazio, recimo, da u septembru, tj. naredni mjesec, bismo trebali imati na dnevnom redu otprilike dva zakonska projekta - jednu informaciju, jednu odluku, itd., u oktobru isto dva zakonska projekta, a u novembru oko 11 zakonskih projekata itd. Znači, hoću da kažem to da mi je ovaj terminski plan dosta nerealan. Mislim da treba biti opterećenje kad su u pitanju zakoni i donošenje ravnomjernije raspoređeno. Mislim da bismo mogli na Kolegiju još jednom razmotriti da vidimo tu stvar.

Druga stvar koju bih htio da naglasim - ponukalo me je ono što je gospodin Vestendorp uradio pri kraju svog mandata. Naime, gospodin Vestendorp je na kraju svog mandata, vi sami znate, proglasio niz zakonskih projekata, od kojih smo mi neke razmatrali i bili su ovdje na ovom Domu i na Domu naroda i neki, ja mislim da nisu ni bili, pa bih ja molio i pitao da li je ovaj Program usaglašen sa eventualnim planom prioriteta u OHR-u i da li je OHR konsultovan kad je predlagan ovaj plan. Ukoliko nije, ja bih molio da se ovaj Plan i Program usaglase sa Planom prioriteta u OHR-u, jer, u suprotnom, možemo ponovo doći u situaciju da se proglašavaju neki, eventualno, zakonski projekti koji će za nas sve skupa predstavljati iznenađenje, a onda u toj situaciji i ovaj Dom i svi mi pomalo postajemo sami, kao zastupnici, suvišni. Takvih komentara, moram priznati, ima među građanima. Prema tome, da bismo izbjegli tu situaciju koja je vrlo neprijatna i za nas, a ja sam duboko ubijeđen da ni OHR to ne želi, mislim da bi taj Plan i Program trebalo usaglasiti sa OHR-om. Ja ovim neću ni najmanje da stavim primjedbu gospodinu Vestendorpu ili gospodinu iz OHR-a što idu u realizaciju određenih projekata, čak pozdravljam donošenje od strane OHR-a tih zakona, jer oni su neophodni, potrebni itd. Ali, metodologija i način mislim da bi trebali biti usaglašeni.

Treća stvar, ovdje u Programu rada gdje se govori o Prijedlogu inicijative poslanika, moram vas podsjetiti iz Kolegija, da smo ja i gospodin Tokić podnijeli, prije nešto više od dva mjeseca, Prijedlog zakona o praznicima. Taj Zakon nije našao mjesto ovdje, iako je sasvim legalno i legitimno u proceduru ušao i ja molim da se nađe mjesto i da taj Zakon, ravnopravno sa svim ostalim zakonima, uđe u proceduru. Toliko. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Samo da vam kažem. Mi smo dostavili Prijedlog programa rada i OHR-u i Savjetu ministara BiH i Predsjedništvu BiH i tražili primjedbe u onom roku koji smo ostavili poslanicima. Prema tome, primjedbe je bilo moguće dati

i niko ih do sada nije dostavio (upadica) to je druga tema, ja govorim o ovom Programu koji je otišao još davno.

Riječ ima poslanik Bičakčić i neka se pripremi poslanik Lagumdžija.

EDHEM BIČAKČIĆ:

Gospodine predsjedniče, predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici,
Pozdravio bih napore Kolegija Predstavničkog doma i komisija da danas ovom Domu ponude Program rada Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Time je ovaj Dom, na najbolji način, pokazao da je spreman da priđe ispunjavanju osnovnih uvjeta koje je postavilo Vijeće Evrope, prilikom zahtjeva Bosne i Hercegovine za punopravno članstvo. Ja ću na političkom komitetu informirati o ovom postignuću. Mislim da je to jedan od bitnih pokazatelja koji je od nas tražen da državni Parlament - da oba doma državnog Parlamenta počnu normalno funkcionirati. Sa ovim programom oni će to biti u stanju, ja sam duboko ubijeđen. U skladu sa intencijama koje sadrži ovaj Program, htio bih da se založim za još dvije dopune. Tačno je to da je iz Madridske deklaracije proistekao kompletan program rada i državnih i entitetskih organa i da oko toga ne bi trebalo da imamo diskusija i dilema, to nam je obaveza i sigurno će na koncu godine ponovo neka deklaracija podvući crtu da se kaže šta je od toga ispunjeno, a šta nije i mi ćemo, kao odgovorni ljudi, odgovorni za ono što jesmo dobro uradili, za ono što nismo uopće uradili. U skladu sa nadopunama koje želim da predložim, radi se o Zakonu o sportu, na osnovama zajedničke izjave članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine i Deklaracije iz Lozane, koja traži način da se ovo pitanje na državnom nivou zaista uredi i da naši savezi dobiju otvoren put ka evropskim kupovima, prvenstvima, takmičenjima, da naše reprezentacije budu pojačane i da nastupaju na svim evropskim i svjetskim takmičenjima. Ako je problem tekst ovog Zakona i ako nadležni organ u Vijeću ministara BiH ne može ovo ponuditi, možemo mi poslanici pripremiti prijedlog zakona, to nije nikakva velika mudrost a, takođe, založio bi se da se i Zakon o Crvenom krstu i križu nađe u Programu rada ovoga Doma. Prijedlog zakona sam, u svojstvu poslanika, predložio. Međunarodna federacija Crvenog križa, gospodin Štoker, uvjeravao me je više puta da postoji saglasnost oba entiteta i obaveza ove međunarodne asocijacije da na društvenom nivou regulira ovu djelatnost. Crveni križ ima i svoju imovinu koja beznadežno propada i koja se može staviti odmah u funkciju za koju imaju obezbijeđena sredstva, ali jednostavno iz nepostojanja, uslovno rečeno, saglasnosti, a ja imam uvjeravanja da saglasnost postoji. Mi nemamo mogućnosti da priđemo realizaciji ove bitne djelatnosti sa humanitarnog aspekta. Koliko, pak, ovaj Dom smatra da ne treba podržati Zakon o Crvenom križu, ja ću ponuditi, ako bude odbijen, onda Zakon o crvenom polumjesecu, jer jedna od ovih institucija mora postojati unutar takve države. Zato bih zamolio za ove dvije nadopune. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Poslanik Lagumdžija, pa Neimarlija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Cijenjene kolege, poštovano predsjedništvo,

Ja moram na samom početku reći - mislim da je ovo veliki napredak u odnosu na ono što smo imali na prošlom sazivu Parlamenta i da je veliki napredak u odnosu na prvu godinu rada ovog Parlamenta. I to je nešto što u svakom slučaju treba pozdraviti. Nažalost, uslovi koje su nam postavili međunarodni faktori, prije svega oni koji se tiču prijema u Vijeće Evrope, a naročito naše ambicije o kojima se u posljednje vrijeme češće govori - naš

6/3

prijem u Evropsku uniju zahtijeva mnogo veće standarde, nego što mi sada ispunjavamo. Takođe, Pakt stabilnosti koji je iza nas otvara šansu samo onim zemljama koje se budu ponašale u skladu sa najvišim normama i standardima efikasnih organizacija, da profitiraju u Paktu stabilnosti. To je razlog zbog kojeg smatram da ne možemo biti zadovoljni samo jednim ovakvim, da kažem, napretkom, ali ga u svakom slučaju treba pozdraviti. Ja bih, takođe, kolega Banjac, zamolio, s obzirom da je ovo prva rasprava o Programu rada, ja bih volio da ona bude i posljednja, da je usvojimo, da prilikom prijedloga koje budem iznosio, da me ne limitirate vremenom ili da mi kažete kad sam završio svoje izlaganje, pa bih se ja onda javio u drugoj turi u kojoj ostane još prijedloga, jer imam vrlo konkretne prijedloge. Mislim da Program rada, sa konkretnim prijedlozima, ne bi trebalo limitirati ukoliko se radi o konkretnim prijedlozima. Prije svega metodološki. Mislim da je jako dobro i da treba pozdraviti pokušaj da se Parlamentu da neki, da tako kažem, vozni red i ovo utvrđivanje termina za održavanje sjednica mislim da je dobro došlo. Međutim, pored toga, ja bih predložio da u našem načinu rada nastojimo za sve ove zakone, pa čak i za neke informacije koje, nakon što dobijemo informaciju obavimo raspravu, mogu imati neke konkretne zaključke da se svi ovi zakoni, po mogućnosti, podvrgavaju redovnoj proceduri, što znači da mi u Parlamentu, u principu, prije usvajanja Zakona, da tako kažem, imamo Zakon u formi nacrtu, a potom u formi prijedloga i onda ćemo mnogo mirnije razgovarati o svemu i onda će Vijeće ministara BiH, sa dilemama koje pred Vijeće ministara BiH dolaze, dolaziti ovdje u formi nacrtu sa alternativama nekim eventualno, možemo voditi političku i stručnu raspravu. Ako to prihvatite - dakle, moj prvi prijedlog metodološke prirode, da nastojimo u jednom od zaključaka da kažemo da zakoni koje imamo pred sobom dolaze pred nas u formi nacrtu i onda u formi prijedloga nakon prve obavljene rasprave i da ove rokove koje ovdje dajemo da se oni odnose na zakone u formi prijedloga. Drugim riječima, ako ovdje piše da je prijedlog (upadica) nisam čuo. Ne, ne, da ovi rokovi, ako se kaže za neki rok, prijedlog za zakon, neka je novembar, to znači da ćemo ga vjerovatno u oktobru dobiti u formi nacrtu. Dakle, da rokovi koje usvojimo, da oni podrazumijevaju prijedlog, što znači i usvajanje zakona, ukoliko postoji za to potreba. Dakle, kao metod rada predlažem.

Takođe, kad je u pitanju - mislim da prijedlozi koji su ovdje dati, u samoj preambuli se vrlo precizno kaže u uvodnim napomenama ovdje da ovaj prijedlog sadrži najznačajnije zadatke sa sadržajnim rokovima i nosiocima izvršenja svih uvjeta za prijem u Vijeće Evrope, itd. Ja mislim da se trebamo opredijeliti, onda možemo i urgirati da se u našem programu nađu svi zadaci, a ne najznačajniji, koji su vezani za rokove koji proizilaze iz Madridske konferencije i prijema u Vijeće Evrope. Dakle, da je opredjeljenje, sve što nam je nametnuto tim dokumentima da bi bili primljeni da se to nađe u Programu rada. Mimo toga sigurno da postoji nešto što će nam život

nametnuti sam. Takođe, mislim da dinamika koja nam je ovdje data, govorim metodološki, nije baš u skladu sa onim što je pred nama. Možda jest u skladu sa našim realnim mogućnostima, nije u skladu sa onim što trebamo pokušati učiniti. Naime, možete da vidite - tridesetak ovih obaveza ovdje, otprilike nekih osam samo bi trebalo da bude okončano u naredna dva mjeseca, a 22 smo ostavili za novembar i decembar, a još sami tvrdimo da je ovo samo najznačajniji dio. Ja ću, u tom svijetlu, rokove neke predložiti konkretno da se revidiraju.

Sad idem na konkretne prijedloge koje bi trebalo inovirati i naći svoje mjesto u samom tekstu Programa. Prvo, mislim da se u Programu trebaju naći svi oni zaključci Parlamenta koje veće imamo iza sebe. Da podsjetim, neki tu nedostaju. Predlažem da u Program rada uđu i ove dvije informacije i da njihov rok bude septembar - koje smo sada usvojili. Neću vam ponavljati koje su to informacije. Takođe, predlažem da Zakon o zajedničkim političkim snagama - suzbijanje terorizma, međuentitetskog kriminala i neovlaštene trgovine drogom, koje smo konstatovali da je sporno, da li je po zapisniku dovoljno ljudi bilo ili ne, da se taj Zakon nađe u Programu rada i da time izbjegnemo sve ono što će poslije da nas sačeka. To je, takođe, treći element, u septembru bi trebao da se nađe u Programu, po mom prijedlogu, odnosno po prijedlogu Kluba poslanika SDP-a koji ja iznosim ovdje, pošto je predsjednik Kluba poslanika SDP-a, gospodin Bogičević, otišao na jednu sahranu, pa ja umjesto njega iznosim prijedlog. Takođe, predlažem da se nađe u Programu rada formiranje parlamentarne Komisije za razmatranje izvještaja vrhovnih institucija za kontrolnu funkciju koju formiramo o ovom Zakonu, koji je ovdje u toku, jer je to obaveza iz Madridske konferencije. Dakle, da Parlament ima tu komisiju, za ove revizorske izvještaje da imamo mi svoju komisiju. Dakle, da to bude sastavni dio Programa rada. Takođe, predlažem za novembar mjesec da Vijeće ministara BiH, kao nosilac aktivnosti, pripremi informaciju, a kad kažem informaciju - svaka informacija može imati neki program, neki operativni program i prijedlog mjera, da nam pripremi Informaciju o provođenju krovnog Zakona o privatizaciji koji smo mi usvojili kao Parlament. Mislim da nema potrebe da posebno to obrazložim. Zatim, takođe, predlažem da, u skladu sa onim što piše u dokumentima, da bismo trebali voditi o tome računa, da za mjesec novembar najkasnije, mada mislim da je oktobar, ipak, realnije, da imamo informaciju o realizaciji dosadašnjeg programa sa programom mjera. Mislim da nam je Ministarstvo vanjskih poslova dalo jedan izuzetno kvalitetan materijal koji govori o tome. Želim ovdje reći da mi, kao Bosna i Hercegovina, i oba entiteta i pojedine institucije, da tako kažem - intelektualne, obrazovne, naučne itd - nemaju, nažalost, dovoljno podrške kroz programe, a to je nešto što nam se doslovno nudi na tanjiru. Mislim da bi dobro bilo da se to nađe u ovom Programu rada. Takođe bih zamolio da se ovdje konstatuje da smo mi, u skladu sa Zapisnikom kojeg smo dobili maloprije na pauzi, da vas, takođe, podsjetim da tamo postoje zaključci ovog parlamentarnog Doma, da u roku od 30 dana treba pripremiti tri materijala. Jedan materijal se odnosi na prijem u Vijeće Evrope, drugi Madridske deklaracije i treći na ono što treba da nadležne institucije rade da bismo mi, što je moguće bolje, pokupili iz onoga što se zove Pakt stabilnosti. Drugim riječima, podsjećam, ako treba, ja ću vam i pročitati - u Zapisniku stoji doslovno da treba pripremiti programe realizacije sa zaduženjima za prijem u Vijeće Evrope, provođenje Madridske deklaracije i

Pakta stabilnosti. Nosioци tih aktivnosti su Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH i parlamentarna delegacija u Strazburu koju, koliko mi je poznato, vodi gospodin Bičakčić. Takođe, smatram da to treba naći mjesto u Programu rada. Takođe, u Programu rada smatram da treba da nađe svoje mjesto, mada je ovdje dosta toga pokriveno kad su u pitanju institucije koje osiguravaju potpuno funkcionisanje institucija za ljudska prava i utvrđeno zakonodavstvo sa Evropskom konvencijom i ljudskim pravima i slobodama, mislim da nam ovdje nedostaje bitan jedan set pitanja koji je u svim dokumentima koje smo dobili od Ministarstva vanjskih poslova pobrojan, a to je državno finansiranje i podrška Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Mislim da bi, ili odgovarajuća informacija ili odgovarajući, da tako kažem, možda - ja ću na kraju predložiti jednu informaciju Vijeća ministara BiH. Inače, možda je ovo prilika da odmah uradimo da se, takođe, prema tome, ostavljam za kraj, da nam Vijeće ministara BiH, prije pripreme za Budžet za iduću godinu, da Informaciju o sprovođenju Budžeta u ovoj godini, pa, ukoliko je potrebno izvršiti neki rebalans ili ne znam ni ja šta, jer ovdje ima dosta obaveza koje preuzimamo - o Komisiji za ljudska prava je riječ, o Ustavnom sudu itd. Mi znamo da u Budžetu nismo predvidjeli dovoljno sredstava za tako nešto, pa da nam se pripremi Informacija o realizaciji Budžeta, možda za novembar mjesec ili oktobar. Prije usvajanja novog Budžeta, kako bismo mogli vidjeti na koji način da podržimo stvarno finansijski ove institucije. Takođe, podsjećam da smo dobili jedan izuzetno kvalitetan materijal od 19.02. o.g., od Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstvo vanjskih poslova nam je dalo dosta materijala u kojima vidimo izvještaje različitih grupa Savjeta Evrope za demokratsku stabilnost i tada se pod hitnim mjerama podrazumijevalo da se treba donijeti Zakon o formiranju javnih sudskih institucija za obuku kadrova. Mislim da taj Zakon, koji je bio hitan u februaru ili u 2. mjesecu o.g. da bi ga sad trebalo staviti, po mogućnosti, za oktobar mjesec, kako bi on bio pred nama. Takođe, u istom Izvještaju za Savjet Evrope stoji da treba usvojiti i sprovesti revidirane, ponavljam revidirane svojinske zakone i sprovesti odluke Komisije za imovinske zahtjeve izbjeglih i raseljenih lica. Mislim da informacija o tome, takođe, treba naći mjesto pred nama, zato što ovi ljudi koji dolaze iz Evropske unije posmatraju sve šta mi radimo, a i radi nas samih. Takođe, u tom Izvještaju stoji - iz 2. mjeseca o.g. da treba izvršiti odgovarajuću reformu zakonodavnu i na državnom nivou i na entitetskom nivou u domenu medija i mislim da odgovarajuća informacija, odnosno zakonska regulativa iz te oblasti mora naći mjesto u Programu rada. Takođe, skrećem pažnju da sve ove stavove Evropske komisije za demokratsku stabilnost, tu spadaju hitne mjere, takođe, nalaze svoje mjesto i u stavovima Vlade SAD u pogledu prijema Bosne i Hercegovine u Savjet Evrope, koji smo dobili od nadležnog ministarstva. U tom svijetlu bih ja, takođe, još zamolio za malo vašeg strpljenja, jer, evo, privodim ovo kraju, na žalost, ima dosta stvari koje ...

(Upadica).

BANJAC:

Ja sam prihvatio produžetak zbog toga što govorite u ime Kluba, tako da drugi iz Kluba neće dobiti riječ.

LAGUMDŽIJA:

Jeste, govorim, ja mogu prestati, imam ja još ovih listi, nema nikakvih problema. (Polemika)

Ja ne govorim u ime Kluba da pričam, da iznosim neku političku platformu, trebalo bi me odmah prekinuti, ako sam iscrpio vrijeme, ali ja dajem konkretne prijedloge šta treba u Program.

U istom svjetlu treba posmatrati i program aktivnosti koji je proizašao iz papira Sekretarijata Direktorata za politička pitanja Vijeća Evrope, pod nazivom "DISED rata" sa mjerama i to dvije grupe mjera. Mislim da sve nisu obuhvaćene našim programom. Jedne su hitne mjere, koje je trebalo sprovesti odmah, a druge su mjere koje je trebalo provesti do kraja juna, ovoga iza nas. Naime, ove su mjere iz marta 1999. godine. Tu ima mjera i mislim da sada ne bih ulazio u to, ali posebno je tu interesantno pitanje odgovarajućih intervencija na Ustavu i mislim da bi trebalo da taj materijal odgovarajuća služba pripremi, da vidi šta nedostaje, ukoliko se konstatuje da ništa nedostaje, nemamo ništa protiv.

Mi smo, takođe, dobili aplikaciju Bosne i Hercegovine za članstvo u Vijeću Evrope, aplikaciju koju je, kako ovdje stoji, u petom mjesecu, nakon boravka u Strazburu, gospodin Bičakčić i gospodin Prlić, su nas tamo prijavili da ovom aplikacijom i ovdje je rečeno da je ona usaglašena i mislim da u toj aplikaciji imamo dosta obaveza koje ovdje stoje, a koje bi trebalo da nađu naše mjesto u Programu rada. Navešću samo primjer. Potpuno funkcionisanje zajedničkih institucija uključuje aktivan rad parlamentarnih odbora i redovnih sjednica parlamenta i usvajanje Godišnjeg plana rada. To je prva tačka koja je u ovoj aplikaciji data i ona podrazumijeva da na takav način radimo. Ovdje, takođe, stoji odgovarajuće finansiranje institucija o kojima sam govorio i ne bih ponavljao. Međutim, ovdje stoji da se od bosanskohercegovačkih vlasti treba tražiti da sastave plan akcije za implementaciju ovih uslova, pa predlažem, što se tiče ove aplikacije, da u našem programu se nađe i informacija o tome kako se provodi akcija na implementaciju ovih uslova koje su ovdje prihvatili, u naše ime, uz moje veliko zadovoljstvo, kolege Prlić i Bičakčić. To govorim zato što ovdje moram priznati, sada mi nije jasno ovdje, ne znam čija je ovo izjava, ali iz prvog mjeseca, iz januara 1999. u naše ime je, u Savjetu Evrope, u ime Parlamenta, obaviješten sam da, u saradnji sa drugim relevantnim institucijama u našoj zemlji, već radimo na izradi konkretnog akcionog plana usmjerenog na ispunjavanje uslova koji proizilaze iz Izvještaja i nadamo se da će to već prilikom naredne posjete Bosne i Hercegovine u februaru ove godine mislio, sam na 1999., biti u mogućnosti da konstatujem da smo ispunili neke od tih postavljenih uslova iz tog plana kojeg smo napravili. A pošto je u januaru to rečeno u Strazburu da smo napravili taj plan, mislim da bi dobro bilo da taj plan bude pred nama, da vidimo ako ga treba, eventualno, ažurirati, pod pretpostavkom da on postoji.

Takođe, kad su u pitanju rokovi, dužan sam sugerisati da rokovi koji su dati u Madridu, neki od njih bi trebalo promijeniti u našem programu, pa kao na primjer: državni trezor koji je predložen da treba biti usvojen do septembra mjeseca, trebali smo ga usvojiti naprviti do juna mjeseca, samo da se konstatuje da smo već očigledno zakasnili. Zatim, da je do septembra trebalo usvojiti, do marta, pardon, osigurati pravilnu primjenu Zakona o vanjskoj trgovini, stranim ulaganjima i carinama, uključimo uspostavu mehanizama za nadgledanje Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine. S obzirom da

smo to trebali da marta da uradimo, a u Programu rada to stoji da bi to trebalo u novembru da bude na dnevnom redu, ja bih zamolio da se taj rok skрати.

Takođe, predlažem da se skрати rok koji se odnosi iz Madridskog dokumenta, koji smo sebi stavili za novembar mjesec, a to je državni Zakon o transportu koji je trebao biti gotov 31. 3., državni Zakon o električnoj energiji koji je trebao biti gotov 30. juna i državni Zakon o poštanskim uslugama koji je trebao biti gotov 30. juna, a stoji nam ovdje u novembru, da smanjimo taj rok, ne predlažem ni septembar ni oktobar, nego apelujem na Vijeće ministara BiH da se pokuša iznaći neko rješenje..

Ovdje, takođe, u Madridskom dokumentu stoji da do 30. juna relevantni organi BiH treba da zaključe bilateralne sporazume o dvojnomo državljanstvu sa susjednim zemljama (prvenstveno), znači, ima još nekih zemalja osim susjednih. Mi tako nešto nemamo osim što u Programu rada ovdje stoji da ćemo razmjenjivati delegacije sa susjednim zemljama, sa Jugoslavijom i Hrvatskom, što ja pretpostavljam da bi trebao biti, takođe, predmet ozbiljnih razmatranja.

I ovdje, takođe, u Madridskom dokumentu stoji, mislim da bismo trebali dobiti, ako ništa, onda do oktobra mjeseca bismo trebali dobiti informaciju o tome u kojoj su fazi Zaključci o bilateralnim sporazumima, o dvojnomo državljanstvu sa susjednim zemljama i eventualno potpisi i drugih i koji su problemi i zastoji u tome, da se Parlament oficijelno o tome obavijesti da ne bi se saznavalo o tome iz novina.

Takođe, ovdje stoji da do 1. oktobra treba započeti rad Granične službe u početnom sastavu i naš je rok dat ovdje novembar, a da donesemo zakon, a rok iz Madrida je 1. oktobra Granična služba počinje da radi, predlažem da taj rok iz novembra smanjimo, tim više što izgleda da Visoki predstavnik to dosta intenzivno radi već duže vrijeme sa Vijećem ministara BiH.

I što se toče datuma što sam ovdje rekao da ću o njima nešto konkretnije govoriti, ja bih vas samo zamolio da se Zakon o carinskoj službi kojem je rok trebao da bude novembar 1999., da se ovaj zakon prebaci, njegov materijal o njemu makar dva mjeseca ranije sa informacijom o kojoj je bilo riječi. Zatim, da se obavežemo da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara BiH sa novembra prebacimo na septembar, jer u protivnom možemo doći u ustavnu krizu koja ne treba nikome. Zatim bih zamolio da se prva zakonodavna aktivnost, Izborni zakon Bosne i Hercegovine, ovdje stoji predlagač Visoki predstavnik, u skladu sa zaključcima iz Luksemburga i Madrida, predlažem da se ovo izbaci i da naš predlagač se nas tiče i onaj ko treba da bude, a to je Vijeće ministara BiH, a to što će na kraju Visoki predstavnik taj Izborni zakon potpisati, eventualno, to je nešto sasvim drugo, ali mislim da je neozbiljno da mi imamo ovdje u svom programu rada, da već prihvatamo da Visoki predstavnik bude predlagač ovog Zakona.

Dakle, da predlagač zakona, ponavljam, bude Vijeće ministara BiH, ukoliko Vijeće ministara BiH ima neke blokade vezano za to, da to stavimo u mjesec oktobar, ukoliko se do nekog razumnog roka to ne uradi, nikakvih problema nema, mi ćemo predložiti po Poslovniku koji već možemo Izborni zakon, ali da Izborni zakon Bosne i Hercegovine bude obaveza ovog Parlamenta, a ne stranca. Ponavljam, neovisno tome što će nam ga na kraju potpisati.

Zatim, kad su rokovi u pitanju, takođe bih molio da se parlamentarna saradnja i druge aktivnosti pod alinejom "Saradnja sa Međunarodnim

tribunalom u Hagu” da se to ostavi, nikakav to problem nije, ali da se uvrsti u Program rada Zakon o saradnji sa Sudom u Hagu i time ćemo izbjeći puno toga kao nepotrebnu raspravu na ovom Parlamentu, ako jednom stavimo tačku na tako nešto. Dakle, Zakon o saradnji sa sudom u Hagu, predlažem da rok za to bude oktobar mjesec, a ukoliko do tada ne bude, mi smo spremni da damo svoj prijedlog zakona.

Zatim, bih zamolio da, kad se govori o realizaciji međunarodnih kredita koji se koriste po osnovu odkuka Donatroske konferencije, da rok koji nam je dat, novembar 1999., da se u ovu obavezu, pretpostavljam, nisam to mogao naći ovdje, da čitav paket odnosa sa Međunarodnim monetarnim fondom bude predmet razmatranja ovog Parlamenta. Ja predlažem da to bude posebna, da tako kažem, stavka i da nam Vijeće ministara BiH to pripremi za oktobar mjesec, eventualno, dakle, čitav paket odnosa, tim više što Vijeće ministara BiH ima i vrlo intenzivne sastanke sa ljudima iz Međunarodnog monetarnog fonda i razni *stand by* arazmani su, po različitim informacijama, problematični ili se problematiziraju, ja ne bih želio o tome sad unaprijed da govorim, ali bi dobro bilo da Parlament ima, dakle, informaciju sa planom aktivnosti ukoliko nešto treba, vezano za saradnju sa Međunarodnim monetarnim fondom i, time završavam, volio bih nešto što i obaveza mi je profesionalna, ovdje na kraju stoji kao parlamentarna saradnja i druge aktivnosti, stoji jedna alineja pa kaže: “Otvaranje Internet stranice kojom bi se prezentirala struktura i način rada Parlamentarne skupštine”, ja bih zamolio da se ovo izbací. Ovo nije program rada pravljenje Internet stranice. To, izvinjavam se, ali pravljenje internet stranice je, ipak, nešto što nije predmet rada Parlamenta i zato predlažem da ovaj tekst koji kaže da se trebaju ostvarivati javnost rada Doma, radnih komisija Parlamenta u cjelini, potrebno održavati redovne konferencije za medije i da se tu nastavi i u različitim formama prezentirati strukturu i način rada itd., dakle, da se preskoči kompletna alineja o Internet stranici, jer to, znate, je predmet seminarskih radova studenata velikog broja ljudi ovdje i nije to stvar Parlamenta, a za pozdraviti je da Parlament ima Internet stranicu, ja sam, naime, mislio da je već ima.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepa.

Molim gospodina poslanika da vidi je li to sve tamo zabilježeno, ne, ne, mislim da usaglasite tekst.

Sad idemo ovako. Poslanik Neimarlija, intervencija, može Čaršimanović poslanik, to je netačan navod ili repliku.

ČAŠIMAMOVIĆ:

Ja bih iz ovog Privremenog poslovnika pročitao tačku 5. u kojoj stoji da za vrijeme rasprave predsjedavajući daje riječ članovima onim redom kojim su tražili, ali član koji je skrenuo pažnju na povredu Poslovnika, a za koje se direktno tiče, ima prvenstvo, ako član zatraži riječ da se ispravi navod koji je netačno iznesen i koji je dao povod za nesporazum ili izazvao objašnjenje, predsjedavajući mu daje pravo prvenstva da se riješi nesporazum.

Moje pitanje je ovako metodološko. Mi smo, kao poslanici, dobili Nacrt programa rada, imali smo pravo da se do 29. izjasnimo o Nacrtu koji je kasnije mogao ići u prijedlog, ja pretpostavljam da je poslanik Lagumdžija, kad je

pitao zbog čega nije bilo uvodnog obrazloženja ili tako, da je podnio svoje prijedloge da mu to Kolegij nije usvojio ili nije razmotrio i da je on tražio za to objašnjenje. Ako je tako, onda ja mislim da biste se Vi trebali izjasniti, ako ne, smatram da ovakvi prijedlozi prelaze mogućnost sposobnosti nas poslanika da memorišemo ovako duge diskusije i da o tome korektno i kvalitetno raspravljamo. I zbog toga tražim, prije svega, od Vas, kao predsjedavajućeg, objašnjenje da li je poslanik Lagumdžija u pismenom obliku podnio zahtjev, odnosno prijedlog za Nacrt i kako se Kolegij odnosio prema tim prijedlozima i, ako jeste, ovaj drugi dio o kojem sam govorio.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepa.

Da vam kažem, poslanik Lagumdžija nije dostavio ništa, prema tome, ja se izvinjavam, ja odgovaram, meni je upućeno. Ja ću reći šta je ovo, to je tehnički dio, to pošta može odgovoriti. Dakle, nije poslao nama nikakav predlog poslanik Lagumdžija, ne znam iz kojih razloga, a za mene nije poslano ako nije kod mene. A šta je bilo s tim neka traži onaj koga je poslao. Dakle, za mene nije poslano, a molim vas, prema tome, Kolegijum se nije ni mogao izjasniti o onom što nije mogao da ima na uvid. Smatram Vašu primjedbu osnovanom i mislim da ćemo mi dati priliku poslaniku Lagumdžiji da i on kaže to što misli, ali mislim, gospodo poslanici, ako ovako veliki broj primjedbi nastavi pristizati, mi ćemo vjerovatno sjednicu prekinuti da bismo dali šansu Kolegijumu i Sekretarijatu da sve to sumira, ja ne znam za koliko dana, to ćemo mi se dogovoriti sa predsjednicima poslaničkih klubova, jer nećemo bez njih to raditi, ali vi nastavite raditi, jer nije loše dati dobre primjedbe, a mi ćemo vidjeti šta je od toga moguće ugraditi, na kraju o tome ćete vi odlučivati. Ali garantujem da to nije moguće ako se nastavi sa velikim brojem primjedbi ovdje, mi danas nećemo moći zaključiti, to je sigurno.

ČARŠIMAMOVIĆ:

Mogu li ja sad kad ste mi dali za pravo, mogu li dati prijedlog? S obzirom da mi ovdje sjedimo, koliko već, tri sata i više, četiri sata i da se sa prijedlozima, ja smatram da ima dobrih prijedloga tamo, ja sam u početku uspio pratiti i kad je bila u pitanju metodologija, slažem se potpuno. Međutim, vrlo teško će nam biti dati ovakve odgovore. Ja predlažem, pošto je naš prijedlog programa vrlo ambiciozan, mislim da nećemo moći, ako budemo sve ove prijedloge, kojih 15 minuta izlaganih da su, pod pretpostavkom, svi dobri, realizovati do kraja godine. Moj prijedlog je da se ovo uvrsti odmah kao plan za 2000. godinu, a da ovo što realno uspijemo realizovati, jer će nas diskusija odvući jako daleko.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo, poslaniku Čašimanoviću.

Replika, poslanik Lagumdžija. Pitanje je bilo meni postavljeno.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da bismo, po mogućnosti, pokušali konstruktivno djelovati, poziv za sjednicu Parlamentarne skupštine sa materijalom na kojem piše Program rada, poslanici SDP-a su dobili u petak, stigao je u petak, molim vas. Mi smo, pred samu sjednicu, na stolu nam je podijeljen Program rada sa koricama,

mislim, uslovno rečeno, s koricama, sa naslovnom stranicom i za koji sam, zahvaljujući velikoj pauzi, konstatovao da se razlikuje od onoga što smo dobili u petak, da ima dosta inoviranja, ja sam smatrao da je sasvim normalno da na današnjoj sjednici Parlamenta se o ovom programu rada obavi rasprava, takođe, mi nismo doveli u pitanje nešto od ovoga što ovdje piše, ponavljam ništa od ovoga što ovdje piše nismo doveli da bi trebalo sada nešto zaustaviti, zato je sasvim logično, izvinjavam se što prejudiciram stvari, mislio sam da će biti još sugestija i primjedbi, da mi ovaj Program, evo, upravo, u metodologiji rada o kojoj sam govorio, da se u ovaj Program današnja rasprava prihvati kao nacrt, da se ovo što nije sporno, što je pred nama, da to normalno ljudi rade po tome koji imaju obavezu, a da se na sljedećoj sjednici izvrši verifikacija i da dobijemo Program rada koji će do sljedeće sjednice proći odgovarajuće komisije, eventualno iščistiti se i na sljedećoj sjednici ćemo usvojiti puni tekst Programa rada. Ono što bi bilo normalno u ovoj situaciji, zbog rokova koji su pred nama, da sljedeća sjednica bude vanredna sjednica, za sedam dana ili za pet dana ili ne znam ni ja za koliko i da se do tada na toj sljedećoj sjednici, na bazi rasprava koje ćemo sigurno još mi imati ovdje, da se usvoji Program rada u konačnom obliku, to je sasvim jedan logičan prijedlog.

Na pitanje zašto nisam pismeno dostavio sve ovo, pa očigledno iz ovoga, vidite da nismo imali kada da to dostavimo i pravo da vam kažem možete da uočite da iz ovog mog izlaganja, stoji rad jedne ozbiljnije ekipe ljudi koja je u ovom kratkom vremenu pokušala da napravi uporednu analizu šta sve stoji u različitim dokumentima, mi smo, zaista, za ovo kratko vrijeme sam uspio da pripremim ovo što sam ja sada iznosio u ime Kluba i to nije samo moje stanovište, nego rezultat rada jednog velikog broja ljudi iz SDP-a i ne samo iz SDP-a, koji nam u svemu ovome pomažu.

Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Poslanik Neimarlija, pa poslanik Branković.

Odustaje, poslanik Branković.

Ja se izvinjavam, ovdje nas dvojica, Branko, ja se stvarno izvinjavam. Molim vas, sljedeći je Dokić, pa onda Prlić, pa Deretić, pa Špirić, pa Rađević, tako, pa Jahić. Molim vas, javljajte se, evo, ja sam sad pročitao.

Ja molim jednu intervenciju, gospodine Lagumdžija. Vi ste kurirom dobili 26., evo dostavne knjige, s molbom da dostavite, pa, vidite u kalendar, četvrtak, ništa, nego samo tvrdim da ispravimo netačan navod, netačan navod ispravljamo.

Pazite, mi dolazimo u poziciju da vam kažem, izvolite.

NEDŽAT BRANKOVIĆ:

U oblasti zakonodavnih aktivnosti ovog prijedloga Programa rada Parlamenta, u svakom slučaju je evidentan je napredak i po broju zakona koje treba donijeti, u svakom slučaju, obuhvataju kreiranje i formiranje svih onih bitnih institucija i ustanova koje trebaju za funkcionisanje države Bosne i Hercegovine kakva je projektovana Dejtonskim ustavom, ali možda zbog toga što ja radim poslove gdje treba nešto proizvesti, zaraditi i naplatiti, podijeliti plate, malo ću više govoriti s aspekta budžetskih obveznika, jer sve ove

institucije treba da se finansiraju iz budžeta, odnosno budžeta koji će se obezbijediti od budžetskih obveznika, dakle, privrede. Mislim da je konačno vrijeme, a na osnovu inicijative koju je pomenuo gospodin Spahić, da se u oblasti zakonodavne aktivnosti počne raditi i na zakonima koji tretiraju sve one zakone, zakonske projekte koje će bosanskohercegovačku industriju osposobiti da može da izvozi, jer samo takva industrija može obezbijediti funkcioniranje ovih institucija i može obezbijediti normalan život građanima u ovoj državi.

Mi znamo šta su naše osnovne barijere, da naši proizvodi se slobodno plasiraju u unutrašnje tržište Evropske unije, a to će sigurno sutra biti jedan od bitnih preduslova harmonizacije u budućem funkcionisanju Pakta stabilnosti. Zbog toga predlažem, a dvije su važne mjere za funkcionisanje bosanske privrede, to su u svakom slučaju finansijski servisi koji se mogu rješavati i na druge načine, ali ono što ne može zaobići ovaj nivo zakonodavne vlasti, to su, u svakom slučaju, zakoni o kojima će se sistematizirati i obezbijediti sistemima kreditacije, certifikacije, ispitivanja, standarizacije industrijskog mjeriteljstva usklađenosti sa zakonima i smjernicama po direktivama Evropske unije. Dakle, ovo su veoma bitne pretpostavke, nama bitni atributi, da bi mi naše proizvode i usluge mogli plasirati unutar zemalja Evropske zajednice i na trećim tržištima. Mislim da bi ovi zakoni trebali dobiti prioritet, jer, ponavljam, ove budžetske institucije se neće moći finansirati ukoliko ne budemo vodili računa o stvaranju kvalitetnih budžetskih obveznika. Ovo je jedna od mjera i dajem je u formi inicijative.

Takođe, jedna od bitnih mjera, a vezana je ponovo za oblast privrede i života, a jedna je, ja sam je našao i u ovom materijalu koji nije danas na dnevnom redu, šta sve Bosna i Hercegovina treba da obavi kao pripreme za Evropsku zajednicu, za evropske integracije, jer svakako zalazak u kreiranje i izradu zakonskih projekata u oblasti politike i oblasti nauke i nadzora državnih, naučnih i tehnoloških potencijala. Zbog čega ovo govorim. Naime, naša privreda, u svakom slučaju, neće moći konkurirati na ino tržištu ukoliko joj ne stvorimo uslove za inovativnu sposobnost da proizvodi budu konkurentni.

Jedan drugi podatak me je naveo da ovo pomenem. Prije par dana sam čuo jedan broj koji me je strah da pomenem, koliko je mladih ljudi najvitalnije dobi između 25 i 35 godina otišlo iz ove države, razlog je sigurno što ni ovu oblast nismo uredili, jer mladi ljudi koji se školuju kod nas, ne vide motive i ne vide šansu da će ono što steknu svojim visokim obrazovanjem moći primijeniti ovdje, tako da smatram da vrlo veliki prioritet, vrlo veliku važnost treba dati i ovim zakonskim projektima.

Iz Programa rada Predstavničkog doma postoji i grupa F, razmatranje prijedloga, inicijativa poslanika. Ja bih iz ove grupe, također, podržao da se što prije, odnosno, prioritarno do Nove godine uvrste sljedeći zakonski prijedlozi. Prije svega, Zakon o međudržavnim i međuentitetskim komunikacijama. Ovo je veoma bitan Zakon, jer će on razriješiti dosta dilema i problema oko implementacije Aneksa 9 Dejtonskog ustava, vezanih za javne korporacije. Ovim zakonom će se moći razriješiti jedan od osnovnih problema po pitanju državne infrastrukture u javnim korporacijama, tako da mi nakon ovoga ne bismo ostali samo na jednoj formiranoj korporaciji. Mi do sada imamo samo jednu formiranu korporaciju, nego bi ovo otvorilo put ka formiranju i preostalih obaveznih javnih korporacija koje trebamo formirati po

Aneksu 9. Zbog toga, što sam inicijativu napravio u pismenom obliku, ne bih dalje davao obrazloženja, nego ću priložiti ovu inicijativu službi.

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Gospodin Dokić.

DOKIĆ BRANKO:

Ja ću govoriti samo o ovom dijelu pod a) koji se odnosi na zakonodavnu aktivnost, ali prije toga moram da kažem da nas, zaista, zbunjujete i kolega Lagumdžija je potpuno u pravu, evo, ja imam u jednoj ruci dokument koji sam primio faksom u četvrtak, dakle, pri kraju sedmice, kada sam mogao biti kao što sam bio u petak odsutan, ovo sam dobio tek juče, suštinski, i imamo akte koje smo dobili sada ovdje koji se razlikuju. I u jednom i u drugom u potpisu su kopredsjedavajući, odnosno predsjedavajući dva doma, prvi akt se završava, naglašavam, u prvom aktu stoji 26. avgust 1995., to je ovaj skraćeni, a drugi akt stoji avgust 1999. godine, po toj logici, ovo je prioritetnije od ovog, a mi sada u dnevnom redu razmatramo ovaj drugi. Ja sam protiv toga, odmah da vam kažem, obrazložiću i zašto sam protiv toga, ne samo iz formalnih razloga, što u vremenu dospjeća ovih dokumenata, nego iz suštinskih razloga. Prije nego što to obrazložim, moram da iznesem jednu repliku. Mislim, zaista nije potrebno iza ove govornice da se dodvoravamo Kancelariji visokog predstavnika i visokom predstavniku, možda je neko izučio dobro onu narodnu poslovicu po kojoj umiljato jagnje dvije sise sise, ali kolega Lagumdžija je maloprije, da li spontano ili namjerno rekao - visoki predstavnik će nam propisati zakon, ja bih vas podsjetio da se propisuju recepti, a recepti se propisuju onima koji su bolesni, dakle, mi prihvatamo ovdje da smo bolesni, ne mogu da prihvatim nikako sugestiju da prvo trebamo konsultovati Kancelariju visokog predstavnika, pa onda mi iznositi naše prijedloge.

Gospodo poslanici, probajte, makar da odglumimo našem narodu ovdje našu samostalnost, ako ona suštinski ne postoji, dajte da je odglumimo. Kancelarija visokog predstavnika, ubijeđen sam da želi da mi radimo svoj posao i da ona želi da nama pomogne, a mi upravo hoćemo da Kancelarija visokog predstavnika radi ono što mi ovdje želimo, odnosno što mi ovdje treba da radimo.

Želim vas podsjetiti na izvještaj jednog od izvjestilaca u Savjetu Evrope, na skupštini koja je bila u aprilu i koji je, između ostalog, rekao i sljedeću rečenicu: "Bosna i Hercegovina u ovom trenutku nema uslove da bude primljena u stalno članstvo Savjeta Evrope jer se isuviše osjeća uticaj Kancelarije visokog predstavnika koja ostavlja utisak da se radi o zemlji koja je pod protektoratom, a to znači o nezavisnoj zemlji, o zemlji koja nije suverena, a zemlja koja nije suverena ne može biti stalna članica Savjeta Evrope", ovo nisu moje riječi, ja sam pokušao da citiram izvjestioca po tom pitanju.

Dajte da shvatimo Kancelariju visokog predstavnika ovdje kao pomoć nama, a ne da nam ona propisuje.

I replika kolegi Lagumdžiji, vezano za uslove za prijem u Savjet Evrope, ima mnogo toga i mnogo akata koji se prilagođavaju tim uslovima, ali se to radi na nivou entiteta jednog i drugog.

U Savjetu Evrope veoma dobro znaju šta su kompetencije entiteta, a šta Bosne i Hercegovine kao države, mislim da bismo mi tu lekciju trebali ovdje da naučimo.

I sada da se vratim na moj prijedlog, vezano za ovo što danas treba da usvojimo.

Predsjedništvo je, čini mi se, veoma dobro odvagalo šta su to prioriteti u ovom trenutku, i uvažilo upravo ovo što se od nas traži sada iz Savjeta Evrope za prijem u stalno članstvo. U tom kontekstu je predloženo 16 zakona koji bi trebalo da budu usvojeni do kraja ove godine. Mi smo i sinoć i jutros, u okviru dva poslanička kluba iz Republike Srpske, razmatrali i imamo nove inicijative, ali ja ne znam zbog čega oni nisu ovdje ušli. Ja predlažem da ih i ne razmatramo, jer ako to sve uzmemo u obzir i ako uzmemo neke nove prispjele kojih je za 1/3 više nego što smo dobili u prvom dnevnom redu, odnosno prije pet dana, onda ćemo doći u poziciju da se ponašamo kao mala djeca koja imaju pun džep oraha i uvuku ruku i hoće da izvuku sve i ne izvuku ništa, mogu samo da poderu džep. Preambiciozno je, previše čak i 16 zakona da bude usvojeno, ali dajte da budemo ozbiljni, da probamo da to napravimo. Odnosno, da vidimo koji od tih zakona bismo zaista trebali do kraja ove godine da usvojimo. Podsjećam vas samo na to koliko smo mi zakona kroz tri godine rada Skupštine usvojili, dakle, moj bi prijedlog bio sljedeći:

- Da jedina dopuna u odnosu na ono što je Kolegijum predložio bude pod brojem 1., zakoni koji su privremenog karaktera, koji su propisani od Kancelarije visokog predstavnika, da budu na skupštinskom razmatranju, a ne ultimatumom usvojeni, da se razumijemo.

- Da se danas po svakom od ovih prijedloga predsjedavajućih, odnosno Kolegijuma predsjedavajućih izjasnimo, moj je prijedlog da krenemo od 1 od Izbornog zakona u BiH, i ako uvažite ovu dopunu, a još je neko predlagao na početku da se zakoni koji su nam propisani stave na dnevni red, da idemo zakon po zakon.

Skratićemo proceduru, ako ovo usvojimo napravili smo veliki posao i ako budemo insistirali na tome da se to do kraja 1999. godine i realizuje. Ja mislim da sam bio jasan. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo poslaniku Dokiću, poslanik Prlić, pa poslanik Deretić.

JADRANKO PRLIĆ:

Gospodine predsjedavajući,

Želim reći da Program rada mora biti realan. Ja se bojim da napravim jedan dokument o kojem ćemo više pričati o samom programu, nego što će se reći šta smo realizirali u vremenu iza nas, on se odnosi na, faktički, četiri mjeseca do kraja ove godine i mi moramo imati određene prioritete kada govorimo o tom Programu rada. Dobro je što se došlo do jednog dokumenta koji nudi osnovicu za raspravu, ali je već sasvim evidentno da mi danas ovaj program nećemo moći usvojiti iz tehničkih razloga, toliko je primjedbi rečeno na ovaj program i toliko je novih prijedloga koje u tehničkom pogledu neće biti moguće razmotriti bez obzira na dužinu trajanja današnjeg skupa, uz to, čini mi se da nismo do kraja ispoštovali princip susretnog planiranja, jednim značajnim dijelom rad ovoga Doma ovisi ili je vezan za rad drugih institucija Bosne i Hercegovine, prije svega dvije, Predsjedništva Bosne i Hercegovine i

Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Smatram da bi Predsjedništvo BiH trebalo razmotriti ovaj program, postoji jedan niz pitanja koje su u njihovoj nadležnosti i da ih Predsjedništvo BiH predlaže. Recimo, na jednoj od prošlih sjednica, Predsjedništvo BiH je usvojilo stav da treba usvojiti Zakon o donošenju, ne samo ratifikaciji, međunarodnih sporazuma, zaključilo da treba donijeti i Zakon o vanjskoj politici, što mi nismo prenijeli u ovaj dokument ovdje, vjerovatno zbog toga što Predsjedništvo BiH nije konsultirano. Takođe, Vijeće ministara BiH već nekoliko navrata razmatra Program rada koji je mnogo opsežniji i, u tom pogledu, potrebno je naći određenu koordinaciju, smatram, takođe, da se vrlo često kao argument za ili protiv, prije svega u pogledu političke pravovjernosti, koriste stajališta međunarodnih organizacija i to prilično nekritično, u mnogo navrata se ističu uvjeti Vijeća Evrope, a to nisu uopće uvjeti Vijeća Evrope, Vijeće Evrope ne ulazi u sastav naših organa, ono ulazi u taj dio da li smo mi u stanju funkcionirati u skladu sa temeljnim principima parlamentarne demokratije. Ono nikada neće reći da li će biti devet ili 11 nekih institucija koje će se baviti nekim poslom, to je stvar same države i to ovisi od ustava koji ima svaka država. Dakle, to je na nama da odlučimo, kada je riječ o Vijeću Evrope, tri su stvari bitne, prva je: rad Parlamenta Bosne i Hercegovine, dakle, donošenje ovog Programa rada i rad po tom Programu rada, drugi je: uvjet implementacije odluka Suda za ljudska prava, dakle, poboljšanje stanja u toj oblasti i treći uvjet, za ubrzano razmatranje našeg prijema u Vijeće Evrope jeste, da tako kažem, čišćenje iz ovih nastavnih programa svih onih tzv. ofanzivnih sadržaja, onih sadržaja koji su usmjereni protiv pripadnika drugih naroda, a odnose na nedavnu povijest Bosne i Hercegovine. Ovdje u ovome spisku ne kažem da nešto treba ili ne treba, ali neke stvari nisu točne da su uvjeti za prijem u Vijeće Evrope.

Takođe, smatram da bi trebalo dostaviti jednu dužu listu koju bi trebalo iskoristiti za donošenje Programa rada Parlamenta Bosne i Hercegovine za 2000. godinu, dakle, drugu godinu mandata ovoga saziva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Na kraju, da rezimiram moj prijedlog. Smatram da bi trebalo predsjedništvo ovoga Doma, vjerovatno i sa predsjedništvom drugog Doma Parlamentarne skupštine zadužiti da u narednih desetak dana organiziraju sljedeću sjednicu ovoga Doma sa dnevnim redom koji se može dogovoriti, a da se u međuvremenu obavi rasprava o ovom dokumentu i na Vijeću ministara BiH i na Predsjedništvu Bosne i Hercegovine. Ja, takođe, smatram da bi, i da li će se oni oglasiti ili ne to ne znam, sličan zahtjev trebalo uputiti i parlamentima oba entiteta, i Parlamentu Federacije BiH i Parlamentu Republike Srpske, postoje neke stvari koje su podijeljene nadležnosti, možda ima nekih inicijativa sa entitetske ravni, za koje smatraju da ih treba razmatrati na Parlamentu Bosne i Hercegovine. Dakle, nemojte shvatiti ovaj moj zahtjev kao način da se prolongira usvajanje Programa rada, to je naš uvjet za razmatranje našeg prijema u Vijeće Evrope, postoji određena potreba za tim, ali isto tako, očigledno je, nakon ovih rasprava, nakon ovoga što je rečeno, da to danas objektivno neće biti moguće. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Ima li potrebe da usaglasite prije toga? Nema.

Poslanik Deretić, neka se pripremi gospodin Nikola Špirić.

DERETIĆ MIODRAG:

Ja sam, takođe, kao i moji prethodnici, materijal po ovoj tački dnevnog reda dobio, dakle, kada kažem materijal, obavijest putem telefaksa, gdje mi je dostavljen primjerak Programa Predstavničkog doma i Doma naroda naše skupštine, i nakon što sam prvi put, pa i drugi put pročitao isti, naime, mislim da sam konstatovao i moje je duboko mišljenje da smo zaista danas ušli sa prevelikom ambicijom kada je u pitanju ova tačka dnevnog reda.

Meni, istina, zaista nije jasno radi čega su ove uvijek, a to je maloprije gospodin Dokić napomenuo, još uvijek se nije izašlo, vjerovatno iz razloga što se imalo namjeru pravovremeno dostaviti ovdje poslanicima i prijedlog Programa ovog Predstavničkog doma i Doma naroda, dakle, grupe poslanika iz Republike Srpske, odnosno poslaničkih grupa, kada sam vršio usporedbu jednog i drugog programa vidim ima dosta tu razlika, a osnov se svodi upravo na ono ključno, a to je da li su pojedini prijedlozi ovih zakona koji su ovdje predloženi i koji su ušli u Program koji smo dobili u skladu sa Dejtonskim sporazumom, sa Ustavom BiH ili ne? Ja sam duboko ubijeđen, nažalost, samo mi je suviše malo vremena bilo da svaki ovaj predloženi zakon koji je ušao u Program koji bismo mi ovdje trebali donijeti, dakle, velika većina njih, zaista, nije u duhu Dejtonskog sporazuma niti Ustava Bosne i Hercegovine.

U tom kontekstu, upoznati ste da smo imali sastanak Ustavnopravne komisije koja je upravo u tom smislu i konstatovala samo u jednoj rečenici da je sasvim logično za očekivati da usvojimo ovaj Program, međutim, da ne idemo u ocjenjivanju ustavnosti zakona čije se razmatranje predviđa.

Sada čujem i od pojedinih poslanika čak spominju, primjera radi, Zakon o sportu koji je apsolutno u nadležnosti, a sport, kao društvena aktivnost, je nadležnost entiteta, zaista sam jako upućen u dosadašnji rad, istina, ja nisam bio na ovome sastanku i nisam upoznat totalno o detaljima u Lozani, međutim, znam da će biti 23.10. o.g. sastanak u Banja Luci, sa predstavnicima međunarodnih faktora koji su najodgovorniji za sport na ovoj planeti, i da će biti definitivno donesena odluka o statusu sporta u Bosni i Hercegovini, na koji način će biti sport i na koji će se njegovati i na koji način će se razvijati i na koji način će sportaši, između ostalog, i entiteta i Republike Srpske izlaziti na međunarodnu scenu. Mi, inače, u entitetu Republike Srpske, dakle, imamo Zakon o sportu, pretpostavljam da postoji takav Zakon o sportu i u Federaciji BiH, međutim, tada će se donijeti određeni zaključci koji će biti regulisani ne Zakonom na nivou Bosne i Hercegovine, jer ja ću biti isključivo protiv toga iz formalno-pravnih razloga, ali to može biti jedan sporazum kojim će se regulisati one stvari za koje se entiteti, kada je u pitanju sport, dogovore, isti je slučaj i kada su ostale, dakle, djelatnosti od vitalnog značaja za funkcionisanje u Bosni i Hercegovini, na isti način pretpostavljam da će se i rješavati.

Također mi zaista nije jasno da pojedini poslanici, da li svjesno ili nesvjesno, konstantno kada spominjemo Madridsku konferenciju, zaključke njene i ostalo, uvijek upotrebljavaju termin "da smo u obavezi" ili da je nametnuta, itd. itd. U tom kontekstu smatram da, i u tom smislu ću se ja kao poslanik iz Republike Srpske lično ponašati, da ću uvijek glasati samo za onaj propis koji je, prije svega, u interesu Bosne i Hercegovine, oba entiteta, ukoliko je taj zakonski propis u skladu i sa Dejtonskim sporazumom i Ustavom i jednog i drugog entiteta.

Sve ono što prelazi okvir toga, pa taman to bilo od nekoga i pokušano da se naturi ovdje, ja ću biti glasno jasno, i reći ću zašto sam, i biću protiv toga.

U tom smislu, ja smatram, i slažem se i sa prijedlogom gospodina Dokića, pogotovo gospodina Prića, da postoje ovdje određeni prijedlozi zakona, kada kažem prijedlozi, mislim samo u nazivu, jer ja nisam vidio ni nacrt ni prijedlog zakona, da je, zaista, neophodno da se ostavi jedan razuman rok da se napravi analiza ovoga Programa, sigurno će tu biti i ima dobrih prijedloga i sigurno će biti još prijedloga koje bismo mi ovdje trebali da do kraja godine, da li ćemo objektivno biti u mogućnosti usvojiti, ali u najskorije vrijeme sigurno će i ti drugi nacrti i prijedlozi imati mjesta u ovome programu.

Pa u tom kontekstu, ja bih molio ovdje posebno da se podcrta jedna činjenica, ja ne mogu da prihvatim činjenicu da mi eventualno usvojimo ovakav program i da za takav program danas - sutra dođemo u poziciju da nas neko od poslanika proziva i kaže: jeste - mi smo na jednoj od sjednica usvojili program i zakon koji se nalazio u tom programu trebamo i moramo usvojiti.

Dakle, mi moramo prvo doći do jednog kvalitetnog programa, ali na temelju i Ustava i Dejtonskog sporazuma i Ustava i jednog i drugog entiteta.

Eto toliko. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo, poslanik Špirić, pa poslanik, gospođa Rađević.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici,

Vidite, današnja rasprava je najbolji odgovor na ono zašto do sada sazivi Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine nisu imali nikakav program.

Evo, danas se potvrđuje da u suštini nije jednostavno u situaciji u kojoj se Bosna i Hercegovina nalazi, odnosno dejtonska Bosna i Hercegovina, da se dođe do nekog usaglašenog programa rada Predstavničkog vijeća i Vijeća naroda Bosne i Hercegovine.

Hoću da kažem da i danas je odsutno načelo realnosti kod izrade ovakvih dokumenata i ja bih volio i, naravno, sve ću učiniti da nakon obimne rasprave koja će vjerovatno biti na današnjem i na narednom zasjedanju, dođemo do nekog minimuma usaglašenih aktivnosti Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Hoću da kažem, prije svega, jednu načelnu primjedbu na ovaj tekst, ja mislim zarad načina odlučivanja da treba posve razdvojiti aktivnosti Predstavničkog vijeća i Doma naroda, tekstualno ih treba razdvojiti, a da to treba zajedno oni bi danas sjedili sa nama i odlučivali, jer se ovdje govori o problemu Predstavničkog vijeća i Doma naroda, i mislim da pokušaj bilo kakvog zajedničkog rada jeste pokušaj da se napravi jednodomni Parlament Bosne i Hercegovine, čemu će se, naravno, pružati politički otpor jer to nije zapisano ni u Dejtonskom mirovnom sporazumu, a ni u Ustavu Bosne i Hercegovine i čim prije to shvatimo prije ćemo izbjeći nove zamke u koje guramo jedni druge.

Kod uvodnih napomena ovdje treba poći sa Programom rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koji sadrži najznačajnije zadatke sa sadržajem, rokovima i nosiocima istraživanja i

dalje bih ovo brisao, da se jednostavno ne učimo biti papagaji predstavnika međunarodne zajednice.

Sve ovo stoji da treba uraditi, ali ja mislim da smo jednostavno mi naučili samo neke fraze koje smo u obavezi da izgovaramo kada neko od predstavnika međunarodne zajednice sjedi, i čim gospoda izađe, ljudi to zaboravljaju.

Dalje, predlažem da tekst nastavimo, predlagač Prijedloga programa rada su Kolegij Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine, brisanje Doma naroda, oni će vjerovatno imati identičan ili sličan ili različit *timing* kod usvajanja zakonskih projekata, a da na kraju stoji: rad komisije Predstavničkog doma i da se briše Doma naroda, i da se kaže Predstavničkog doma. Što se tiče zakonodavne aktivnosti, meni je stvarno žao što danas niz finih prijedloga mi nećemo biti u situaciji da realizujemo jer ono što smo danas čuli, pretpostavljam što ćemo čuti, vjerovatno neće moći stati u naš mandat, bez obzira što je želja pojedinačnog poslanika i predstavnika međunarodne zajednice koji opserviraju naš rad da se to možda završi u ovom mandatu, ne zato što to nećemo, nego što je to nemoguće završiti u ovako kratkom roku, izuzev ako nećemo njegovati praksu koja je prisutna, nažalost, u oba entiteta ovdje, ne da mi radimo zakonske projekte, nego da ih često donesemo iz OHR-a, koji nisu dobro redigovani, prilagođeni jezičkoj strukturi, itd. pa na kraju postajemo smiješni sami sebi, i često dobijamo zakonske projekte bez prava da o njima uopšte raspravljamo.

Moram da kažem da visoki predstavnik nigdje nije dobio ni u jednoj deklaraciji, ni na jednoj mirovnoj konferenciji, pravo da proglašava zakon, nađite mi ijedan dokument u kojem je dato pravo visokom predstavniku da proglašava zakon. Druga je stvar što mi nismo smogli snage da u svim zakonskim projektima progovorimo kao poslanici u ovom Predstavničkom vijeću, u tom smislu, kod Izbornog zakona BiH, podržavam prijedlog da ne stoji predlagač Visoki predstavnik nego da to budu nadležne komisije Predstavničkog vijeća pojačane grupom eksperata satkanih iz predstavnika tri naroda i dva entiteta, da probamo doći do usaglašenog izbornog zakonskog projekta, naravno, da u najvećoj mjeri koristimo usluge niza kancelarija predstavnika međunarodne zajednice, u protivnom, ako ne usvojimo taj zakonski projekat, da se i naredni izbori obave po Privremenom izbornom zakonu. Mi moramo biti svjesni da će biti validan samo onaj zakonski projekat koji voljno prihvate poslanici, narodi i građani BiH. Dakle, tu da bude predlagač nadležne komisije pojačane ekspertnim timom iz oba entiteta.

Drugo, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama, ja mislim da nije hitno raspravljanje o tom Zakonu, pošto putne isprave postoje, mi sad govorimo o nečem što bi bilo prioritet da se završi. Druga bi stvar bila da putne isprave ne postoje, sa kojima građani BiH i entiteta mogu da putuju i ne vidim da je to prioritetni zadatak. Zakon o uspostavi granične službe BiH doživjeće istu sudbinu kao i imenovanje kopredsjedavajućeg Ministarskog vijeća, jer će to biti proglašeno neustavnom odlukom i mi moramo biti svjesni da je Ustavni sud proglasio neustavnom i imenovanje kopredsjedavajućeg i predlažemo da se skine, jer ako neko napravi grešku, ja nisam, kao poslanik, dužan da prihvatim bilo čiju inicijativu koja je mimo ustava i mimo Mirovnog Dejtonskog sporazuma. Dakle, u Programu rada Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine, po mom viđenju, mogu se naći samo one stvari koje nisu u koliziji sa Dejtonskim sporazumom i Ustavom BiH. Sve drugo, bez

obzira da li bila poslanička inicijativa Kolegija, Ministarskog vijeća ili Predsjedništva, neće biti podržano, naravno, od mene kao poslanika.

Zakon o carinskoj službi, ja mislim da to nije u nadležnosti zajedničkih organa Bosne i Hercegovine, carinska politika jeste po Ustavu BiH u nadležnosti, ali pošto imamo Zakon o carinskoj politici, koliko ja znam, on je usvojen, može se razgovarati o reviziji, o izgradnji novih odredbi u tom Zakonu, ali o carinskoj službi ne može, jer ona nije u nadležnosti, po Ustavu, BiH.

Zakon o priznavanju javnih isprava u BiH, mislim da može ići u proceduru. Zakon o državnoj službi BiH je sporan, jer iz tog Zakona će proizići niz drugih aktivnosti, zakonskih i podzakonskih akata, koji će naići na politički otpor u ovom Parlamentu.

Zakon o državnom trezoru BiH – pošto je rasprava vezana za uvođenje državnog trezora u skladu sa Madridskom deklaracijom u toku, dakle, stručna rasprava, a još se ne zna ni hoće li se zvati trezor, ni hoće li se zvati direktorij, ni hoće li se zvati Komisija za finansije, ja ne bih da prejudiciramo naziv zakona, nego da se zove Zakon o uređenje finansijskih odnosa u BiH. Zatim, ono što bi trebalo na početku samom, po mom viđenju, a to ću na kraju, naravno, reći, koje izmjene predlažem, ovo je sad samo ono što mislim da nije hitno i da ne bi trebalo, Zakon o reviziji institucija BiH, mislim da može ići po ovom Programu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara BiH, pošto je prošla procedura u Vijeću ministara BiH, može ići u proceduru, Zakon o udruženjima i fondacijama u BiH, mislim da može ići u proceduru, s tim što bi moralo biti jače obrazloženje na šta se taj zakonski projekat odnosi, Zakon o ratifikaciji i provođenju međunarodnih ugovora i međunarodnih konvencija, ja mislim da može ići u proceduru u *timingu* koji je dat, Zakon o izbjeglim i raseljenim osobama na teritoriji Bosne i Hercegovine, predlažem da se zove Zakon o regulisanju obaveza iz Aneksa 7. Dejtonskog sporazuma izbjeglih i raseljenih lica u BiH. Ja mislim da se naša ministarstva o izbjeglim i raseljenima licima mogu zvati ministarstva za povratak, a ne ministarstva za rješavanje problema izbjeglih i raseljenih lica i zato jesam da se radi u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom. Zatim, Zakon o imigracijama i azilu može ići u proceduru, po mom viđenju, Zakon o transportu, predlažem i, vidite u čemu je stvar, mislim da je preambiciozno u vrijeme u kojem se nalazimo, u vrijeme izgradnje povjerenja, uspostave zajedničkih organa i institucija, da prejudiciramo zakonsku regulativu. Nešto se može zvati i sporazum, ako je na liniji jačanja povjerenja, izgradnje institucija Bosne i Hercegovine, što, naravno, u drugom sazivu može dobiti konture, ako se pokaže dobro, i zakonskog projekta. Zato predlažem da se Zakon o transportu zove Sporazum o međuentitetskoj saradnji u oblasti saobraćaja, da se Zakon o električnoj energiji BiH zove Sporazum o međuentitetskoj saradnji u oblasti električne energije, da se Zakon o poštanskoj službi BiH zove Sporazum o međuentitetskoj saradnji u oblasti poštanske službe BiH.

Prelazim na b) – u zakonskoj regulativi još predlažem, što bi moralo biti prioritet u septembru, jeste Zakon o upotrebi i zaštiti imena i simbola BiH.

2. Zakon o službenom nazivu i upotrebi službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Mislim da su to stvari koje moramo zajednički definisati, da ne bismo ulazili u međusobna osporavanja koja počesto dobivaju političke konotacije i ulazimo u neku priču koja nije dobra.

Zatim predlažem novi zakonski projekat, to je Zakon o nadoknadi imovine izbjeglih i raseljenih lica iz opštine Glamoč, na čijim imanjima je izgrađen vojni poligon. Dakle, to je kategorija stanovništva koja ne podliježe pod Aneks 7. Dejtonskog sporazuma. Nemaju se gdje vratiti, ne mogu se vratiti, dakle, mora se naći modus regulisanja nadoknade i obeštećenja tih ljudi. Ne postoji kancelarija ni u RS, ni u Federaciji BiH, ni na nivou Bosne i Hercegovine gdje se ti unesrećenici mogu obratiti. Pa, zato, ovaj visoki Dom može da definiše zakonski projekat po kojem će ti ljudi biti obeštećeni.

Što se tiče organizacije i načina rada Predstavničkog doma, mislim da je logično da u septembru započnemo aktivnost sa usvajanjem Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Dakle, gdje god piše Dom naroda da brišemo, oni će donijeti svoj poslovnik i mislim da mi danas i ne možemo u ime Doma naroda bilo kakav dokument, odluku o organizaciji Sekretarijata, takođe, Program rada Predstavničkog doma za 2000., takođe, i sve ovo dalje može da ide, mislim da ova definisana saradnja sa Haškim tribunalom zahtijeva da se ovaj visoki Dom pozove – kako na sve, Deklaraciju Ujedinjenih nacija da pozovemo i od Visokog predstavnika do kancelarije Haškog tribunala, da se u cilju izgradnje povjerenja, u cilju izgradnje demokratskih institucija BiH, entiteta, objave tajni spiskovi, izuzev ako ne želimo shvatiti da je otvoren lov na Srbe u RS ili na Srbe u BiH. Mislim da je nezapamćen primjer da nemamo reakcije danas na hapšenje komandanta Vojske RS koji je uhapšen u zvaničnoj državnoj delegaciji u Austriji.

Možemo mi danas reći da to nije bitno, možemo polemisati na ovakav ili onakav način, ali tvrdim vam da ljudska prava neće biti ostvarivana u skladu sa evropskim poveljama sve dotle dok na ulasku na XXI vijek postoje tajni spiskovi. Tajni spiskovi nisu na liniji njegovanja demokratskih odnosa, nisu na liniji zaštite ljudskih prava, nisu na liniji uspostave povjerenja u BiH i nisu na liniji onoga čemu pretpostavljam da teži ovaj visoki Dom i zato zahtijevam da se to ubaci u Saradnja sa Haškim tribunalom i zahtjev ovoga Doma da se ide sa otvorenim spiskovima optuženih za ratne zločine, a ne sa tajnim spiskovima.

I na kraju, razmatranje prijedloga i inicijativa poslanika, odnosno predlažem da to bude otvorena lista, dakle, šta će se desiti ako neko predloži na narednom zasjedanju neki zakonski projekat koji može biti hitan da se donese, da ide u januar mjesec. Dakle, da to bude otvorena lista zakonskih projekata o kojima ćemo na takav način razgovarati sa, naravno, ovom naznakom koja je na kraju.

I na kraju se pridružujem inicijativi da ovo bude nacrt, da Kolegij još jednom razmotri sve inicijative poslanika i predlažem da način glasanja bude, za svaku stavku, za svaki zakonski projekat koji se predlaže, pojedinačno izjašnjavanje, a ne o programu u cjelini.

BANJAC:

Pojedinačno ili posebno. (Posebno!).

Hvala lijepo.

Molim vas, samo da kažem poslaniku Špiriću da je jasno, sasvim jasno da se ovdje donosi Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i da je ovaj zajednički prijedlog dokumenat koji će, obzirom na prirodu rada, biti osnova za donošenje pojedinačnih programa koji su apsolutno odvojeni, ali ima puno toga što će se raspravljati i na jednom i na

drugom domu i nema razloga da nismo krenuli od jednog zajedničkog prijedloga, ali dalje će se ići, naravno, odvojeno i tu nema nijednog spora.

U skladu sa traženjem predsjednika Kluba poslanika Koalicije Sloga, dajem pauzu od 15 minuta i počinjemo u 15,35 sati, molim vas, nemojte dovoditi u pitanje nastavak sjednice.

(Pauza)

BANJAC:

Predlažem da nastavimo sa radom.

Nastavljamo raspravu. Da li nas predsjednik Kluba poslanika Sloga želi upoznati, jer tražili ste pauzu, i da li ima potrebe da nešto kažete? Ako nema potrebe, mi idemo sa raspravom.

Poslanik gospođa Rađević, pa poslanik gospodin Jahić.

RAĐEVIĆ:

Iz ovoga što smo do sada imali na ovu tačku dnevnog reda, mislim da je svima jasno da fizički apsolutno nije moguće da se danas usvoji Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, zato bih u načelu predložila da do kraja ovog zasjedanja, da se pruži šansa sve i jednom poslaniku, da da svoj konkretni prijedlog na ovaj Program, a da se onda ovo zasjedanje prekine i da se sav taj materijal da Kolegijumu koji će kasnije na svoj način odlučiti koga da uvrsti u taj rad i da za sedam dana pripremi ili nastavak ili novu sjednicu Predstavničkog doma na kojem će se onda, zaista, program rada od svih ovih prijedloga i napraviti.

A s tim u vezi, evo, malo bih konkretno dala prijedlog, mada je kolega Špirić u nabravnju nekih zakona, koje predlaže da uđu u Program rada, spomenuo i ova dva, ipak bih ponovila, uz možda rečenicu – dvije, obrazloženja da ne bi lako Kolegijum došao u iskušenje da ih odbaci. Meni je izuzetno stalo da uđu u Program rada Predstavničkog doma.

Jedno je naziv o službenom nazivu i upotrebi službenih jezika u BiH, jer je sada jedno haotično stanje upotrebe ove terminologije, mislim da se u suštini svi slažu i suština nije sporna. U BiH su ravnopravna tri jezika: hrvatski, srpski i bošnjački, međutim, uvriježilo se da se kaže bosanski jezik. E sad vas ja pitam, šta je bosanski jezik? (Upadica) Ja mislilim da, pa ne morate pričati, gospodine Silajdžiću, jer ste od srpskog jezika pokušali da napravite novi jezik i da mu date ime bosanski. (Upadica) Nemojte raspravljati sa mnom, saslušajte da govorim, pa izvolite se javiti za riječ. Dakle, po mom mišljenju postoje bosanski jezici, a ne bosanski jezik i mislim da bi ovo trebalo zakonom urediti.

I drugi zakon za koji smatram da bi trebalo da bude u Programu rada jeste Zakon o upotrebi i zaštiti imena i simbola BiH, jer također je evidentno da sada u životu imamo haotičnu upotrebu imena BiH i tamo gdje uopšte ne može da stoji, gdje se ne odnosi na BiH.

Mislim da ne bismo trebali izostaviti ova dva zakona iz Programa rada. Hvala.

BANJAC:

Hvala lijepo.

Poslanik, gospodin Jahić.

JAHIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo,
cijenjeni poslanici,

Ja bih pozdravio prilično konstruktivan tok u dosadašnjoj raspravi o Programu rada Predstavničkog doma, premda moram izraziti svoje neslaganje sa određenim dijelovima unutar diskusije gospodina Špirića koji, primjerice, navodi da zakon poput Zakona o graničnoj službi BiH ne treba usvajati, obzirom da će ga, kako on kaže, Ustavni sud BiH oboriti. Mislim da nije uputno uopće da u ovoj nekoj inicijalnoj fazi mi uopće problematiziramo sudbinu nekog zakona, a pogotovo mislim da nije uputno da ovaj Dom ulazi u ingerencije Ustavnog suda i da participira njihove moguće odluke oko nekih zakona.

S druge strane, takođe, ne mislim da je korisno da se zakoni, odnosno nacrti i prijedlozi zakona, izbacuju iz programa, ukoliko određeni poslanici smatraju da oni neće biti za njih, odnosno kao što se navodi da će neki prijedlozi zakona nailaziti na politički otpor grupe poslanika, pa makar se tu radi i o osporavanju ustavnog osnova pojedinih zakona. Prema tome, ono što je meni poznato jeste da svaki nadležni predlagač, ovlaštenu predlagač ima pravo da u redovnoj proceduri proslijedi svoja zakonska rješenja, a kakav će biti politički stav poslanika prema tim zakonima, to je, naravno, na samom Parlamentu, odnosno na samoj Skupštini da se opredijeli i stoga podržavam da sve ono što je već u prijedlogu, što su ovlaštenu predlagači predložili, da ide u ovaj koncept Programa rada Parlamenta.

Dao bih samo jednu svoju sugestiju, na strani 5., to je oblast d) koja definira parlamentarnu saradnju i ove druge aktivnosti, prilično pasivna intonacija je prisutna u ovoj rečenici gdje se kaže organiziranje permanentne edukacije za poslanike iz domena parlamentarnog života, primjene Poslovnika, načina rada domova i radnih komisija.

Umjesto tog stavka, ja predlažem novi stavak koji bi glasio:

“Stvaranje potrebnih tehničkih uslova za kontinuiranu komunikaciju i saradnju među poslanicima, te ukupno unapređenje parlamentarnog života na razini BiH”.

Kao što je poznato, u zemljama sa visokom parlamentarnom tradicijom postoji mogućnost da poslanici redovno komuniciraju i obavljaju svoje parlamentarne aktivnosti i ovlasti u određenim prostorijama, u određenim uslovima, ne vidim razloga zašto se ne bi insistiralo da se omogući svim poslanicima koji, što, inače, smatram da je problem ovoga Doma, vrlo malo međusobno komuniciraju i najčešće nisu kadri i neke banalne nesporazume da razriješe prije zasjedanja Doma, mislim da bi bilo uputno da jedan ovakav stav se integrira u ovaj Program rada.

Na koncu bih predložio, takođe, zaključak da se sva akta, odnosno, svi zakonski prijedlozi i sve ono što poprimi neku opipljivu formu, a pogotovo ukoliko već imaju neka zakonska akta, ako su izrađena, da se poslanicima blagovremeno dostavljaju, obzirom da smo obaviješteni da je Nacrt izbornog zakona gotov, mislim da bi bilo uputno tražiti od OHR-a da taj prijedlog, čim prije to bude moguće, bude dostavljen svim poslanicima, da ne moramo odgađati raspravu do u nedogled, pravdajući to činjenicom da smo taj tekst tek dobili. Toliko i hvala.

BANJAC:

Hvala lijepo poslaniku Jahiću.
Špirić replika, Rakić diskusija.

ŠPIRIĆ:

Ja hoću samo da pomognem da se do kraja razumijemo, evo, i gospodin Jahić je naveo par stvari. Sve što ne bude u skladu sa Dejtonom i Ustavom BiH, kao poslanik, neću podržati i nema šanse da bilo ko insistira na tom. Zna se kakva je procedura promjene čak i Ustava BiH, usaglašavanja stavova.

Prijedlog koji ja dajem jeste da se na bazi uspostave povjerenja otvori dijalog na relaciji entiteta RS i Federacije BiH, vlade i jedne i druge, kako bismo mi ovdje mogli da raspravljamo na drugačiji način. Ja sam i prošli put rekao da je Zakon o zajedničkoj vazdušnoj avio kompaniji vandejtonski, ali da su se vlade entiteta dogovorile da nema potrebe da mi pružamo tome otpor, iako to nije dejtonskim zakonom, ubijeđen sam u to i vi to znate, ali nema potrebe da me bilo ko tjera da uradim nešto što je van Dejtona i van Ustava, tu su tačno nabrojane nadležnosti zajedničkih institucija BiH. Za nekog je i sporno to "zajedničke institucije". Pa, nisam ja valjda potpisnik Dejtona, nego kompletna međunarodna zajednica i vlasti: jedna, druga i treća. I tačno se, čak se postavlja pitanje, može li iko od nas da dođe sa predlogom ovdje koji je van tih dokumenata, da gubimo vrijeme, izuzev ako ne želimo javnu reviziju Dejtonskog sporazuma i Ustava, ali i to ako želimo, moramo jasno reći, meni se nešto ne dopada, mislim da nije u interesu ovog i onog, pa da raspravljamo. Ja mislim, Nikola Špirić je upozorio jasno da je izbor, imenovanje kopredsjedavajući mimo Ustava BiH, sad se ustanovilo da je Ustavni sud rekao, jeste, gospodine Špirić, Vi ste u pravu. Ima li iko od

9/6

poslanika ko se crveni danas ovdje. Nema. Radio protiv Ustava, a zakleo se na poštivanje Ustava države kojoj pripada. I sad Nikola Špirić je protiv Bosne i Hercegovine, a gospoda koja krši Ustav su za BiH.

A znate šta se još dešava, naglašena snaga koju ulijeva međunarodna zajednica pojedinim projektima nije dobra za BiH. To mi liči na dresuru životinja, gdje za svaki dobro pretrčani krug se daje kocka šećera, a šta se dešava: životinje ostaju, a dreseri se mijenjaju. Hoćemo li mi prihvatiti tu ulogu i do kada, ali je do nas da otvorimo i razgovaramo o svemu. Dakle, sve što je van ta dva dokumenta nije za podršku, što se mene tiče. Hvala vam.

BANJAC:

Hvala.

Poslanik dr. Silajdžić, i zasad nema više prijavljenih. Ja molim, ako neko ima, poslanik dr. Dokić.

Dr. SILAJDŽIĆ:

Hvala. Malo me iznenadilo ovo problematiziranje jezika. Ja nemam ništa protiv da svako svoj jezik zove kako hoće, ali isto tako da ja svoj zovem kako hoću, dakle, bosanski jezik je moj jezik. Bilo je, ne znam otkud to odjedanput, nastao od ovoga ili onoga. Ako nekog interesuje, neću više o

tome govoriti. Prvi put se spominjao u dokumentima u IX vijeku u Bosni – bosanski jezik, time ću završiti.

Kada su u pitanju zakoni, ja se bojim da imamo ovdje jedan veliki raskorak. Slušajući ovo sve skupa, ja mislim da nam, nažalost, i dalje trebaju intervencije međunarodne zajednice. Ja, recimo, mislim da su madridski zaključci, ovako kako ih zovemo kolokvijalno, dakle, dokument koji je usvojen u Madridu, da su to obavezujući dokumenti i da tu nema ništa fakultativno. Ako to nije tako, onda smo mi veoma udaljeni.

Zato insistiram na reformi pravosudnog sistema, jer je to obaveza iz Madrida, reforma pravosudnog sistema, dakle, nemamo pravobranilaštvo, nemamo tužilaštvo, nemamo sud u BiH, međunarodna zajednica je to uvidjela, tako su interpretirali Dejtonski sporazum, jer se mi ne slažemo oko interpretacije, ja sam mislio da je to završena stvar i, s tim u skladu, ne samo nabrojao zakone, nego sam zamolio stručnjake da naprave nacрте. Mi ćemo te zakone imati prije ili poslije. Dobro bi bilo za nas sve, za sve građane BiH da ih usvojimo što prije. Ponavljam, između ostalih posljedica, nećemo imati investicije. Nećemo moći bez investicija pokrenuti proizvodnju, to je valjda jasno. Svaki investitor koji dolazi i pita “kakva je sigurnost njegovog kapitala?”. Odgovor je takav – kakav je. Mi nemamo pravosudni sistem, pravosudni sistem mora biti potpuno reformisan, da bi odgovarao zahtjevima, kao i sve ostalo. Mi govorimo o Bijeloj evropskoj knjizi, govorimo o Vijeću Evrope i šta sve treba da učinimo i to je jedna od stvari koje trebamo hitno poduzeti jer to je u korist građana BiH. Ne jednog od nas, ili jedne stranke, ili druge stranke, nego u korist građana BiH, ako hoćemo da obezbijedimo svjež kapital, investicije u uslovima, gospodo, kada imamo veliku konkurenciju, posebno nakon Pakta stabilnosti. Cijeli region traži investicije. Kako ćemo pokrenuti proizvodnju i kako ćemo zaposliti ljude? Pa, najmanja oko koje se možemo sporazumjeti je to da nam treba pravosudni sistem BiH, ne jedne od stranaka ili jednog od naroda nego Bosne i Hercegovine, da štiti sve u Bosni i Hercegovini i da štiti te investicije koje su nam prijeko potrebne. Ako budemo tu kasnili, bojim se da će posljedice biti teške. zato sam i shvatio Madridsku konferenciju i dokumente i to treba da učinimo, i mi svi znamo da to mora biti, da naša zemlja mora imati pravobranilaštvo i da mora imati tužilaštvo, da mora imati nekakav sud, bojim se, ako kasnimo, da to ide na štetu svih. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC:

Hvala, replika Rađević, Deretić replika, replika je i računajte sa vremenom.

RAĐEVIĆ DESANKA:

Ja se u potpunosti slažem sa gospodinom Silajdžićem i uvažavam da je bosanski jezik pomenut tada i tada, jedino bih sada, radi jasnoće, dodala, tada ste Vi priznavali da govorimo istim jezikom, od nedavno, zbog nečega Vam je palo na pamet da konstatujete da govorite drugim jezikom, ne onim kojim ja govorim, ja uvažavam da treba tu Vašu želju odobriti i ispuniti i omogućiti, ali ne vidim razlog zašto Vi onda ne dozvoljavate da i mi imamo pravo da imamo jezik. Oprostite, ako kažete bosanski jezik, o detaljima ćemo raspravljati kada dođe zakon o tome na dnevni red, ali, ako se kaže bosanski jezik, onda to znači da je to samo jedan, da nisu tri, a ja tvrdim da imaju tri

upravo u duhu Vaše želje da od nedavno od kada imate i naciju imate i jezik. Uopšte ne sporim tu Vašu želju.

DERETIĆ MIROSLAV:

Kada sam maloprije o programu govorio, onda namjerno nisam htio da otvaram posebnu diskusiju vezano oko seta nacrtu zakona koje je inicirao gospodin Silajdžić, međutim, evo, diskusija gospodina Silajdžića me je ponukala da mu repliciram. Naime, očito mi pogrešno shvatamo neke stvari, očito ja sasvim drugačije razmišljam nego gospodin Silajdžić, on govori o sredstvima, onda govori o sredstvima koje treba dobiti Bosna i Hercegovina, da po tom osnovu, dakle, sve ono što Međunarodna zajednica dogovori na konferencijama, da je to za nas obavezujuće, normalno, u tom kontekstu bi trebalo biti jedno pravosuđe, ja ću ponovo napomenuti i pozvati se samo na Ustav Bosne i Hercegovine, na član 3., na tačku 1. i alineju f), koja govori o provođenju međunarodnih i međuentitetskih krivično pravnih propisa uključujući i odnose sa INTERPOLOM. Ustav polazi od toga da postoji entitetsko pravosuđe i da ništa nije riješeno na nivou Bosne i Hercegovine izuzev onoga što je Ustavom određeno, Ustavni sud, itd. itd. Prema tome, kompletan set zakona koji se odnosi na pravosuđe i na ovu instituciju je apsolutno u suprotnosti sa Dejtonskim sporazumom i Ustavom Bosne i Hercegovine o čemu ću ja posebno kada dođe vrijeme se izjasniti.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Gospodin Rakić, pa gospodin Dokić.

VITO RAKIĆ:

Gospodo predsjedavajući, gospodo poslanici,

Mi danas imamo pred sobom jedan veoma važan dokumenat kojim treba da definišemo naš rad do kraja godine. Mi smo na prošloj skupštini dosta o tome diskutovali i dali niz smjernica kako mi mislimo da se treba uraditi taj dokumenat. Ja sam očekivao da ćemo dobiti jednu analizu iz koje će se jasno vidjeti, u jednoj državi koja se konstituiše, već dugo šta nije konstituisano, koji zakonski propisi ne postoje i koje prioritete treba da rješavamo.

Znači, očekivao sam, u oblasti nadležnosti Bosne i Hercegovine, da vidimo šta nije urađeno, u oblasti formiranja određenih organa koji nisu urađeni, koji nisu formirani, zatim dolaze organizacioni zakoni za formiranje tih organa koji su trebali biti formirani ili nisu formirani.

Zatim dolaze procesni zakoni i dolaze materijalni zakoni. To je nekakav redoslijed, po meni, koji je trebao biti tako uspostavljen, sistematično, da ono što uradimo, da probamo graditi kuću od temelja, a ne na bazi određenih emocija, na bazi određene političke platforme, da guramo zakone nezavisno, da li su u ovom sklopu ili nisu u ovome sklopu.

Radi toga ću da pročitam ovlaštenja Parlamentarne skupštine, nemojte mi zamjeriti, to je kratko, pa se kaže:

Parlamentarna skupština je nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva BiH ili za vršenje funkcije Skupštine po ovom Ustavu.

Očigledno imamo Predsjedništvo koje se indiferentno odnosi prema paketu zakona, a mi treba da donosimo zakone da bi se provodile njihove

odluke. Prema tome, Predsjedništvo BiH mora dati svoj stav po ovom Programu, mora dati nekakav prioritet zakona koji su veoma bitni. Tačku b), c) i d) neću da čitam, jer ovdje se govori o izvorima finansiranja i donošenju budžeta, po d) je odlučivanje o saglasnosti za ratifikaciju ugovora, i ovo c) hoću namjerno da pročitam jer se mi često ne razumijemo ili ne želimo da se razumijemo. Ostala pitanja koja su potrebna da se provedu njene nadležnosti, znači Parlamentarne skupštine BiH ili koja su dodijeljena zajedničkim sporazumom entiteta. Mi ovdje guramo entitete u stranu, ništa ih ne želimo pitati, ništa se oni ne trebaju dogovarati, mi ćemo to sve ovdje poravnati, i mi ćemo gurati zakone za koje mi, po nekom slobodnom osjećaju, mislimo da treba da o njima raspravljamo i da ih donosimo. Ovdje je danas pokrenuta jedna inicijativa za raspravu na Parlamentarnoj skupštini o privrednoj i socijalnoj situaciji u Bosni i Hercegovini, pa, po čemu je nadležna ova Skupština da raspravlja o tome? Koje su ustavne nadležnosti Skupštine, odnosno Parlamentarne skupštine da raspravlja o tome, svi instrumenti privredne politike su u vladama entiteta, jednog i drugog, svi elementi su u skupštinama entiteta. Mi ćemo još malo kada vidimo nemoć ovu ovdje tražiti da u Strazburu raspravljaju o našoj privrednoj situaciji, ili da nam donose nekakve zakone, ili da se jednostavno pokrijemo pepelom, nešto smo radili, prema tome, vratimo lopticu tamo gdje joj je mjesto i probajmo tako da se ponašamo.

Da budemo, na takav način, jednostavno, možemo biti racionalni i možemo ovaj rad Parlamentarne skupštine BiH privesti jednom racionalnom metodu, jednom metodu bez konflikta.

Poslije ovolike rasprave danas i, nažalost, mnogi smo mi dobili ove materijale veoma kasno, ja sam ih dobio u ponedjeljak tek, ja predlažem da mi, ipak, ovu raspravu danas zaključimo bez donošenja programa, da ostavimo još jedan rok od deset dana, da nastavimo ovu sjednicu na kojoj bismo donijeli, praktično, Program rada Parlamentarne skupštine, a da damo još jedno 4-5 dana da se oglasimo, ko ima još koji prijedlog pismenim putem da dostavi Predsjedništvu BiH i da Predsjedništvo BiH, na jednom proširenom sastanku, proba pronaći kompromis za utvrđivanje Programa rada Parlamentarne skupštine BiH. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo gospodinu Rakiću, replika, prvi je dr. Silajdžić, pa Muminagić i gospodin Spahić.

HARIS SILAJDŽIĆ:

Pitanje nadležnosti entiteta i države. Ustav kaže - u periodu od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Ustava entiteti će početi pregovore s ciljem uključivanja i drugih pitanja u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, uključujući korišćenje izvora energije, zajedničke privredne projekte. Entiteti u roku od šest mjeseci nisu počeli te pregovore i zato se ova Skupština, ako hoće, i centralni organi mogu koristiti sljedećom odredbom. Bosna i Hercegovina će preuzeti nadležnost o onim stvarima o kojima se o tome postigne saglasnost entiteta. O stvarima koje su predviđene u Aneksima V – VIII Opšteg okvirnog sporazuma, ili koje su potrebne za očuvanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, u skladu sa podjelom nadležnosti među

institucijama Bosne i Hercegovine, dodatne institucije mogu biti uspostavljene prema potrebi za vršenje ovih nadležnosti, dakle, da se entiteti dogovaraju, ako se ne dogovore, Bosna i Hercegovina ima svoje nadležnosti. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Idemo sljedećim redom, poslanik Spahić.

IBRO SPAHIĆ:

Želio bih da repliciram na čitanju Ustava, ovo je, takođe, preda mnom, Dejtonski ustav ima i dijelove koji se tiču sporazuma, i tačka 4. ovlaštenje Skupštine će biti a) donošenje zakona koji su potrebni radi provođenja odluka Predsjedništva BiH, ili, dakle, to je jedan potpuno ravnopravan dio, radi ispunjavanja obaveza iz nadležnosti Skupštine po ovom Ustavu, dakle, svih obaveza iz nadležnosti Skupštine po ovom Ustavu, pa, onda, u članu 3., pod nazivom - nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i njihovi međusobni odnosi - 1) Nadležnost institucija Bosne i Hercegovine, sljedeće oblasti spadaju u nadležnost Bosne i Hercegovine: a) spoljna politika, na svu sreću, složili smo se, o tome smo i razgovarali, spoljna trgovina, o tome nikada nismo razgovarali ovdje na Parlamentu, uključujući i zajedničke institucije, kao što je Spoljno-trgovinska komora, itd., carinska politika, o tome je bila danas polemika koja je potpuno irelevantna sa stanovišta odnosa u kojima može živjeti jedna država sa carinskom politikom i Zakonom o carinama, jasno je da mora biti za carinsku politiku podoban

10/4

zakon, ne može se to ili granične službe, itd., monetarna politika, u skladu sa članom 7., finansijska politika institucija BiH i finansiranje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, u vezi sa socijalnim primjerom politike, ako hoćete argumente, dakle, ono pod f) nije bilo ono što je stavljeno maloprije pod f) imigraciona i politika u vezi sa izbjeglicama i pružanjem azila i njihova regulativa, ja ne znam koji je vjerniji status od povratnika izbjeglica i raseljenih, ima li još neko više tuđe sabrane u jednom čovjeku i više u jednoj porodici, u jednoj zajednici, ako Vi znate, morali biste to dešifrovati. Tačka g) provođenje međunarodnih krivičnih zakona, inače stoji tamo gdje Bosna i Hercegovina, nema u Ustavu, u duhu i slovu Ustava, gdje nema ona zakone, ona mora provoditi međunarodne konvencije, odnosno, međunarodne zakone, u slučaju ove, krivični zakoni koji važe među entitetima kao i odnosi sa Interpolom, ovo su tri dijela jednog stava, a nije to tako sve zbrčkano kao što izgleda, u interpretaciji izgradnje i funkcionisanja zajedničkih međunarodnih komunikacionih objekata i veza, jasno je šta je to, regulisanje saobraćaja između entiteta i kontrola vazdušnog saobraćaja. Evo, tu ima nekoliko replika za nekoliko poslanika, ja sam to htio pročitati i zbog toga što mislim da je korisno kada se već poziva na Ustav da se pozovemo svi na to i, naravno, kada je riječ o jeziku, želim vas podsjetiti, u Parizu je potpisan, koncem 1995. godine, konačno ovaj Dejtonski mirovni sporazum i ovako je zadnje glasilo - U Parizu, tog i tog dana, 1995., na bosanskom, hrvatskom engleskom i srpskom jeziku pri čemu je svaki tekst identičan, ja mislim da bi i čitanje i tumačenje ovoga Ustava trebalo biti precizno i autentično. Upotreba na primjer, ovog posljednjeg stava, u vezi nadležnosti kontrole vazdušnog saobraćaja, to podrazumijeva odgovarajuću zakonsku regulativu, jer ne može se podrazumijevati u Parlamentu Bosne i Hercegovine o onome što se zove

ekonomski prostor, jer taj prostor postoji, htjeli ili ne htjeli, a, s druge strane, takođe, prema nebu, jer nebo je jedno iznad ove planete i iznad i Bosne i Hercegovine. Usput budi rečeno, ja ne vidim ko može danas u Bosni i Hercegovini postaviti prepreku za debatu na Parlamentarnoj skupštini BiH o ekonomskoj situaciji u našoj zemlji, ja bih htio reći, dakle, replika je vezana za to da nismo pokrenuli jednu legitimnu inicijativu, ona je u skladu sa Poslovníkom, kada dobijete odgovor ili Vijeća ministara BiH ili mi zajedno sa vama svi zajedno kada dobijemo, i ako ga ne dobijemo, onda je normalno da oni koji su pokrenuli i snose odgovornost da podnesu izlaganje da daju materijal i vi možete tu inicijativu ili neku drugu artikulirati na način kako odgovara Poslovníku. Mislim da ste se vrlo dobro borili za poštivanje Poslovníka i volio bih da respektirate inicijativu poslanika u skladu sa njihovim zahtjevima, vidjećete šta će biti rezultat. Ja sam uvjeren da ćete Vi dati veliki doprinos u diskusiji.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo poslaniku Spahiću, poslanik gospođa Muminagić i ja molim sve poslanike da se drže vremena i da ulazimo u rasprave koje nisu u skladu sa Programom.

SUADA MUMINAGIĆ:

Ja bih željela da kažem, povodom rasprave gospodina Rakića o ustavnosti rasprave o ekonomskoj i socijalnoj politici na ovom Parlamentu, da se pridružujem prijedlogu grupe poslanika koji su tražili da to uvrstimo u dnevni red, jer mislim da bosanskohercegovački Parlament, u okviru njegovih ustavnih nadležnosti ne može da se ogлуši o ekonomsku i socijalnu situaciju u kojoj se danas nalazimo. Mi možemo to pitanje razmatrati sa stanovišta naših ustavnih nadležnosti, sa stanovišta pokretanja pitanja koordinacije od strane Predsjedništva BiH, postoji u Ustavu, da ne čitam i da ne zadržavam članove. Sa stanovišta pokretanja inicijative od strane Predsjedništva BiH da se izvrši koordinacija o nekim pitanjima i sa stanovišta pokretanja inicijative u entitetima da neka pitanja od interesa zajednički riješimo.

Mislim da ostvarivanje zakona donošenjem, u prvom redu, zakona koje nismo donijeli i ostvarivanje zakona iz nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u velikoj mjeri zadire u ekonomsku situaciju, a tim povodom možemo dati i svoje viđenje šta bi bilo dobro za Bosnu i Hercegovinu, za narod u Bosni i Hercegovini, da riješimo na jedinstven i bolji način, ako to ne bude prihvaćeno, neće biti prihvaćeno, ali mislim da na nama stoji odgovornost da to pokrenemo. I kada sam se već javila za riječ, ovo nije dio replike, izvinjavam se, samo ću kratko, pridružujem se prijedlogu gospodina Bičakčića da uvrstimo u prijedlog Programa rada Zakon o Crvenom križu, mislim da ne bismo smjeli dozvoliti Crvenom križu/krstu, kako hoćete, ne bismo smjeli, dozvolite, da onemogućimo rad jedne tako značajne institucije koja nam je svima, ja ne znam da li svima, ali, recimo, meni lično u ratu je jako puno pomogla jer je jedini način da saznamo o mojima bila ta institucija. Ukoliko nju onemogućimo da se poveže međunarodno, pogriješićemo. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Poslanim dr. Dokić, a poslije toga gospodin poslanik Kadić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodo poslanici,

Mislim da smo ušli u jednu veoma opširnu raspravu o svemu ovome, vjerovatno da je to i trebalo, ali trebamo da sada odlučimo kako dalje nastaviti i kako da efektuiramo ovo do sada što smo uradili. Meni se čini sasvim razumnim prijedlog poslanika Rakića da se razmotri mogućnost da se još ostavi vremena da se ovi zakoni pretresu, i da ova Skupština, da ovo zasjedanje ne završavamo danas, već da ga prekidamo i da ga nastavimo kada se dogovorimo.

Molio bih Predsjedništvo BiH da se po tom pitanju izjasni i da predloži Skupštini kako dalje da nastavimo da radimo. Bez obzira da li nastavili danas ili sutra, ili nastavili za pet ili deset dana, moj je prijedlog da svi predlagači ozbiljnije razmotre svoje prijedloge, svedu na razumnu mjeru, mjeru u kojoj će ovaj Parlament ostaviti utisak ozbiljnosti.

Prijedlozi po kojima bismo mi trebalo da usvojimo tridesetak, pa i više, i 40 zakona u jednom kratkom roku je, zaista, zaista, neozbiljan.

Ja nikada ne bih stao iza toga, meni ovo liči na zakonodavljenje, nije lapsus, birao sam riječ zakonodavljenje, zbog toga, pogotovo ako ćemo nastaviti za 5 ili 10 dana, predlažem da predlagač svakog zakona napiše i uporište u Ustavu Bosne i Hercegovine iz koga proističe taj prijedlog i da Kolegij to razmotri, da vidi koji su to prioriteti u jednom razumnom roku koji možemo ispoštovati.

Ja bih, zaista, volio ako bismo ovdje počeli ozbiljno da se dogovaramo i onda da ozbiljno i izvršavamo dogovore. Mi naše konkretne zaključke ne provodimo, vi to znate, to je isto jedan od velikih problema.

Da ne bih i ja zakonodavio, ja ću predložiti ovdje, a to ću dostaviti i u pismenoj formi, ukoliko rasprava bude kasnije, jedan zakon koji ima potpuno uporište u članu 3., stav 2. d) Ustava Bosne i Hercegovine, pročitacu taj član, odnosno, stav, pa ću definisati zakon.

Svaki entitet može, dakle, citiram: svaki entitet može da sklapa ugovore sa državama i međunarodnim organizacijama uz pristanak Parlamentarne skupštine BiH, Parlamentarna skupština BiH može zakonom da odredi da za neke vrste sporazuma takva saglasnost nije potrebna. Moj prijedlog za zakon bi glasilo, Zakon o sporazumima i ugovorima koje mogu sklapati entiteti Bosne i Hercegovine sa drugim državama i međunarodnim organizacijama.

Drugi moj predlog bi se odnosio, nije originalan moj, već ga je neko predlagao, a ja ću ga pokušati definisati, dostaviću u pismenoj formi ukoliko bude raspravljano kasnije, jeste razmatranje Zakona koje je bivši Visoki predstavnik proglasio privremenim i to pod:

a) u formi prijedloga, dakle, da razmatramo u formi prijedloga, ako su prethodno, ako su ti zakoni prethodno razmatrani na Skupštini Bosne i Hercegovine i nisu prihvaćeni, i

b) u formi nacрта, ako te zakone koji su privremeni, Skupština Bosne i Hercegovine uopšte nije razmatrala. Ja lično mislim da onome kome je stalo do digniteta ove Skupštine, i pojedinačno svakog od nas poslanika, da nije potrebno obrazlagati ovo i da bi ovo trebalo da bude na prvom mjestu od svih naših obaveza. A, ako se pozivate na Savjet Evrope, evo, i ja ću se pozvati, to

je jedan od uslova, da Skupština radi svoj posao, da institucije rade svoj posao, a neke organizacije koje su tu da nam pomognu u fazi za pripremu samoodrživog mira, itd., itd.

I kad sam već za govornicom, u okviru Programa, onih drugih tačaka b), c) i d) ne znam ni ja šta je, zaista, ima stvari koje su u ovom Programu koji nam je dostavljen bespotrebne kao što je naprimjer interna stranica ili komuniciranje sa medijima, to uopšte nije rad Skupštine, to je stvar rukovodstva Skupštine kako će prezentovati ono šta mi radimo i dati u javnosti, ima još takvih stvari, to treba iščistiti, tako da kažem. To ne spada u Program. Ali mislim da bi u Program trebalo uključiti, evo, mogu da kažem da je to i zaključak Komisije za spoljnu politiku koja je imala kratki sastanak u pauzi, u prvoj pauzi, i naš zaključak je da tražimo da se u Program Skupštine unese program poziva međunarodnih delegacija u posjetu Skupštini Bosne i Hercegovine. Dakle, da mi napravimo Program koga i kada ćemo zvati. Mislim da bismo taj Program trebali praviti za 2000., za ovu smo zakasnili, i drugo, da napravimo program prihvatanja poziva, gdje će skupštinske delegacije ići u posjetu, kao prvu mjeru da odgovorimo na pozive kojih ima mnogo za ovu godinu, a posle da vidimo za narednu.

Toliko, s moje strane. Dakle, moj predlog je sad da se Predsjedništvo BiH izjasni kako dalje nastaviti ovu Skupštinu, da se ne bi pretvorilo u ćaskanje. Mislim da su mnogi iznijeli mnogo argumenata na osnovu kojih bismo mogli sad da presiječemo.

MIRKO BANJAC:

Hvala doktoru Dokiću. Ja imam predlog da dozvolimo da govore još dva prijavljena diskutanta, evo i trećeg, a onda da napravimo kratku pauzu, bez izlaska iz sale, da se sastanemo sa predsjednicima poslaničkih klubova i dogovorimo se šta dalje u skladu sa predlogom gospodina Dokića.

Izvolite, gospodine poslaniče Kadiću, sledeća je gospođa poslanik Perkanović.

RASIM KADIĆ:

Dame i gospodo,

Dakle, koliko god čovjek odluči da u toku jednog zasjedanja neće govoriti, ipak dođe, na žalost, u priliku da mora govoriti.

Prvo, oko procedure, ja smatram da moramo ostvariti neophodnu komunikaciju nakon ovoga, i to ću predložiti na ovom sastanku, i sa Vijećem ministara BiH i sa Predsjedništvom Bosne i Hercegovine, da bismo došli do jednog stvarnog Programa rada.

Drugo, ja bih želio da kažem da je predsjednik radne grupe za izradu Izbornog zakona meni, kao predsjedniku Ustavne komisije, obećao da će Izborni zakon završiti do 14. jula i da će ga nakon toga dostaviti Parlamentu Bosne i Hercegovine. U ovom trenutku, koliko sam informiran, Izborni zakon koji se radi u nekoj radnoj grupi formiranoj od strane OHR-a, odnosno OSCE-a, još uvijek nije došao ni Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, kao tijelu koje bi trebalo da ga dobije. Zbog toga, dakle, želim da jasno stavim do znanja kako i oni koji su savršeno bolje organizirani od nas, imaju u toj varijanti mnogo bolje plaće, već kasne mjesec i po dana. Ja bih htio da potpuno uozbiljim i sa ove govornice, kao predsjednik Ustavne komisije, i kao poslanik ovdje da pozovem visokog predstavnika, odnosno Ured visokog predstavnika,

na ubrzano dostavljanje tog prijedloga zakona kako bismo mogli da ispoštujemo neke obaveze, jer to smatram vrlo važnim pitanjem.

Treća stvar, na izvjestan način, replika. Naime, u svojoj replici gospodinu Silajdžiću, gospođa Rađević je pomalo u ljutnji i na kraju svoje replike izgovorila jednu rečenicu koja je, u najmanju ruku, meni zaparala uši, to je jedna benovolentna rečenica koja glasi ovako: "Cijenim Vaše pravo na, da odnedavno, od kada imate naciju, imate i jezik". Sad postoje dvije vrste tumačenja. Dakle, ako ja cijenim da gospođa Rađević plemenito posmatra civilizaciju, pa višestoljetno postojanje jedne nacije tretira odnedavno, ali ukoliko, međutim, nije to tako, a tako mi je zazvučalo, da ne zvuči tako plemenito, onda, u najmanju ruku, bih pozvao bolje stručnjake od mene da se oglase povodom te tvrdnje, a nju, kao pripadnicu drugog naroda, da se zamisli nad činjenicom zašto je taj narod tek tada ili tek odnedavno, po toj lošijoj varijanti tumačenja, dobio naciju.

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Poslanik gospođa Perkanović, pa poslanik gospodin Neimarlija. I ako je moguće, predlažem da privodimo kraju diskusije, ako je moguće.

MARA PERKANOVIĆ:

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti,

Ovdje smo čuli mnogo prijedloga i mnogo kritika na Program rada i ja se pridružujem onim poslanicima prije mene koji su izašli sa jednim mišljenjem da se da vremena u narednih 10 dana da se pregledaju ponovo svi ovi zakoni koji su uvršteni u Program, da se uvaži još novi prijedlozi koje smo sada čuli i koji su, možda, već ušli u neku proceduru ili su u pripremi i da se temeljno pripremi za sljedeću sjednicu ili da to bude, ustvari, nastavak ove sjednice, a da ovo bude u Nacrtu.

Prije nego što dođe do toga, ja predlažem da se dobro razjasni šta je u nadležnosti institucija i organa Bosne i Hercegovine, a šta je u nadležnostima organa entiteta. Ovdje smo čuli mnoge zakone, bilo je kritika i prijedloga koji su u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine i ne spadaju u nadležnost institucija Bosne i Hercegovine, nego u isključivu nadležnost entiteta. Tačna je činjenica da se entiteti međusobno mogu dogovoriti i onim stvarima koje ne stoje u Ustavu da se mogu uvrstiti u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, ali sve dok se oni ne dogovore i dok oni ne uspostave svoju saglasnost, mi ne možemo o njima odlučivati. Nije problem uzeti u obzir jedan zakon, problem je što zakon zahtijeva formiranje institucija. Formiranje institucija zahtijeva finansiranje. Mi nismo u situaciji da možemo finansirati dupliranje institucija, duple institucije. Prema tome, o tome treba dobro razmisliti i dobro se pripremiti.

Moj prijedlog je kao prijedlog poslanika koji su bili sa stavom da se ovo odloži, da se dobro pripreмимо, da dobro iščitamo materijale, da damo u pismenoj formi svoje prijedloge zakona i mišljenja.

Hvala vam.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Poslanik, gospodin Neimarlija.

HILMO NEIMARLIJA:

Cijenjeno predsjedništvo, kolege poslanici,

Ja sam maločas odustao od diskusije u kojoj sam mislio da kažem svoje mišljenje o Prijedlogu programa rada našeg Doma i ponudim, sa svoje strane, neke dopune i korekcije organizacije rada, donošenja ili uvođenja u proces zakonskih projekata koji su ovim Programom predviđeni.

Sada sam izašao, ne da bih to iznio, nego da bi iznio jedan načelan stav, s obzirom na diskusiju kojom smo, ili pretežan dio diskusije, kojom je praćen prijedlog Programa rada koji je, naprosto, definiran, prije svega, prema potrebama koje postavljaju uvjeti za naš prijem u Vijeće Evrope i prema obavezama iz Madridskog i drugih dokumenata koji nas obavezuju i koje sam, dakle, definirao, ja, naprosto, smatrao umjesnim da bi ga podvrgavali diskusijama koje bi mogle voditi u neku vrstu stranačkog razmatranja nečega što je, dakle, samo po sebi suviše razumljivo, suviše umjesno da bi se, čak, karakteriziralo i kao važno.

Sve stranke koje su zastupljene u ovom Domu su se izjasnile da su za uključivanje u evropske integracijske tokove. U te tokove, odnosno evropske institucije, mi idemo kao država Bosna i Hercegovina, odnosno kao državljani Bosne i Hercegovine. Pri tom, pod pojmom državljanstva imam u vidu najsvježija širenja, da tako kažem, značenja ovog pojma u smislu njegovog određivanja po građanskim ili pravima, obavezama i slobodama državljana i, u tom smislu, zakoni koje smo dužni da donesemo pretpostavljaju naprosto nešto što je elementarna činjenica, da tako kažem, ovih evropskih institucija, u smislu da su one pokrenute i da su nošene, prije svega, ekonomskim integracijama u Evropi, a da su obilježene ili nama zadane kao integracije, u smislu harmoniziranja pravnih poredaka ili pravnih sistema. Naša je obaveza da, zapravo, Bosnu i Hercegovinu učinimo pravnom zajednicom i da ovaj njen poredak uskladimo sa ovim pravnim standardima Evrope. Mi nemamo previše prostora, mi možemo razgovarati, ali i Ustav predviđa, naravno, usaglašavanje zakona sa evropskim poveljama. Ulazak u ove integracije, u Vijeće Evrope i druge evropske asocijacije, naravno, pretpostavlja usklađivanje svih zakonskih akata, svejedno na kojoj su oni razini, sa ovim evropskim zakonskim standardima. Pomenuo sam ekonomske integracije, u smislu, posebno, dakle, replike i na pitanje ekonomske strategije i sporazuma i ostalog između entiteta iz jednostavnog razloga što su države koje su akteri evropskih integracija i same prenijele dio svog ekonomskog suvereniteta na ove evropske institucije kao što je slučaj i sa pravnim sistemima.

I s te strane, zapravo, izašao sam da izrazim svoje neslaganje sa vođenjem diskusije koja nas odvodi na teren na kojem je onda moguće da se, čak, koriste krajnje neprikladne, ja bih rekao, metafore u smislu dresera i životinja ili jednako tako, po meni, neprikladna odrednica ustavodavitelja iz prostog razloga što, izražavajući nespremnost da sami donosimo zakone, mi onda iznuđujemo da nam neko drugi donosi zakone, a istodobno smo svi, bar svi tvrdimo da jesmo za uključivanje Bosne i Hercegovine u evropske integracije.

Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo gospodinu Neimarliji.
Replika, gospođa Rađević.

DESANKA RAĐEVIĆ:

Uz izvinjenje što toliko puta izlazim, replika gospodinu Kadiću.

I ne bi bila replika na ono odnedavno, a to ću prokomentarisati, samo tako, zaista, odnedavno, to je nacija sa imenom Bošnjaci, a cijeli svoj život ja vas poznajem kao sunarodnike, poznanike, prijatelje i rodbinu Muslimane. Ali, ja za to ne bih izašla, nego gospodin Kadić je meni postavio pitanje, ja sam pripadnik jednog drugog naroda i zašto ste vi Muslimani tek sad priznati kao nacija protumačila sam kao da je krivnja do mene i mog naroda što vam to do sad nije bilo omogućeno. Pa, evo, odgovaram.

Vi ste, zaista, neoprezno i sami priznali da ste, dakle, započeli rat, jer ste bili nezadovoljni i htjeli ste da ostvarite cilj da dobijete naciju, itd. Pa, onda vas molim ako je to već tako, ako priznajete, nemojte stalno optuživati Srbe da su agresori bili u ovom građanskom ratu koji se upravo završio i, molim vas da, zaista, ne širimo više ovu temu, imaćemo priliku kad dođe zakon na dnevni red.

MIRKO BANJAC:

Replika.

Gospodin poslanik Kadić.

RASIM KADIĆ:

Dame i gospodo,

Dakle, nisam ja slučajno upotrijebio izraz da sam, nažalost, morao izaći za govornicu.

Moram priznati da sam se potrudio da drugi dio ove replike gospođe Rađević i ne slušam, jer čini mi se da je to već za intervenciju predsjedavajućeg ovog Doma.

Gospodine predsjedavajući, na dnevnom redu ni malo prije nije bila ni priča o jeziku, ni priča o naciji, ni priča o priznavanju, niti itd., itd. Zbog toga, pošto ja držim do digniteta ovog Doma, ne želim dalje da komentiram, mislim da je gospođa već sve sama rekla u korist vlastite štete.

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Prihvatam kritiku i, gospodo, od sada ću prekidati raspravu svim onim koji se ne drže tačke dnevnog reda, tako da znate. Htio sam biti tolerantan, međutim, očito da se tolerancija zloupotrebljava, ali sa svih strana.

Ne može, molim vas, ne može, ja ne mogu više dozvoliti diskusiju, ja se izvinjavam, ali ne mogu dozvoliti diskusiju, jer ja prihvatam da je više diskusija ovdje danas bilo izvan tačke dnevnog reda i ubuduće ću sebi dozvoliti poslovničko pravo da takve diskusije prekidam, ali vas molim da pomognete da se takve diskusije prekinu i da ne bude problema. Ja nemam, pazite, ja želim da se o svim pitanjima razgovara i to je jedini razlog zašto sam dozvolio diskusije, jer ljudi koji ne razgovaraju, ne mogu se ni razumjeti, ne mogu se ni čuti, na kraju krajeva, ali šta je tu je.

Ja nemam ništa protiv da dam priliku, ako je ovo izazvalo još jednu repliku, to je pravo poslanika da replicira i neću osporiti nikome pravo da ne govori.

Imate li želju da replicirate? Ako imate, ja ću dati. Ja mislim da nema za to potrebe i nemojte.

Molim vas, ja zaključujem rad po ovoj tački dnevnog reda i pozivam, prije svega, dajem pauzu pet minuta bez izlaska i pozivam predsjednike klubova poslanika na kratak dogovor ovdje kod stola. Ovdje kod stola.

(Kratka pauza)

Gospodo poslanici, predlažem da nastavimo s radom.

U dogovoru sa predsjednicima klubova poslanika, predlažem da se prekine sjednica na ovoj tački dnevnog reda i da se novo zasjedanje zakaže za 10. septembar, pardon, ne novo zasjedanje, nego nastavak sjednice za 10. septembar u 11 časova.

Opet ćemo 10. i nećemo krenuti, da vam kažem, sramota je, jer najbolje da u 7 zakažemo pa da se krene. Ja nemam ništa protiv, molim vas, u 10 časova, dakle, u 10 časova 10. 9., a 9. 9. u 17 časova bez poziva, dakle, molim, da se zna, bez poziva, zakazujem sjednicu proširenog Kolegija sa predsjednicima poslaničkih klubova i poslanicima koji nemaju poslanički klub gdje ćemo sjesti u 17 časova i analizirati konačan predlog na temelju ove diskusije koja je danas provedena, a do tada će Kolegijum i Ustavnopravna komisija zauzeti stav o konačnom prijedlogu Programa rada i koji će biti tamo na toj sjednici još modifikovan da bi 10.9. veoma brzo, efikasno, završili tu tačku dnevnog reda. Naravno, hvala lijepo poslaniku Kadiću, do tada ćemo tražiti još jednom, iako smo tražili, tako da znate, dakle, ponavljam, tražićemo još jednom da nam obavezno svoje primjedbe na Program rada dostavi, sugestije, Predsjedništvo BiH i Savjet ministara BiH. I molim Sekretarijat da ovo dobro čuje i da to odmah sad krene. Pazite, mi ćemo njima, pored ovog što smo dostavili, dostaviti i sve ove prijedloge koji su ovdje bili i da njima kažemo, dajte i vi, ako imate još šta. Znači, nećemo, mi ne možemo imati to, doktore Lagumdžija, ne možemo da im u četvrtak dostavimo, jer nema vremena, nego ćemo njima dostaviti korektno ovo sve što se danas događalo, dostavili smo onaj ranije predlog i kažemo, gospodo, imate li vi na što primjedbi, izvolite.

Molim vas, dakle, gospodo poslanici, prekidam sjednicu, zakazujem nastavak za 10. 9. u 10 časova.

Hvala vam lijepo.

Sjednica je prekinuta u 17 sati.

K r a j

**NEAUTORIZOVANI MAGNETOFONSKI SNIMAK
NASTAVKA 9. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE, održane 10.09.1999. godine,
sa početkom u 11,30 sati**

PREDSJEDAVAJUĆI
MIRKO BANJAC:

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti,
Nastavljamo sa radom 9. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Konstatujem da je u dvorani prisutno 27 poslanika, dakle, imamo kvorum za rad. Prije nastavka rada želim da vas obavijestim o sljedećem.

Mi smo, prema dogovoru, sinoć održali sastanak sa predstavnicima poslaničkih klubova i poslanicima koji nemaju poslaničke klubove i Kolegijumima oba doma. Radili smo na usaglašavanju stavova oko Programa rada. Na kraju sjednice je konstatovano i na to nije bilo reakcija ni primjedbi ni od strane prisutnih ni od strane Sekretarijata da danas u 10 časova na stolu mora da se nađe najnoviji konsenzualno usaglašen prijedlog Programa rada. U 10 časova toga nije bilo. Rečeno mi je da će to biti do 11 časova i da će u tom periodu, do 11 časova, i poslanički klubovi imati vrijeme najmanje od 30 minuta da vide šta je to novo u odnosu na raniji prijedlog u Programu rada.

Ja uvažavam napore članova Sekretarijata, uvažavam i činjenicu da je njihov broj veoma mali da opslužuju Predstavnički dom Parlamentarne skupštine, ali ne mogu, kao predsjedavajući, prihvatiti da je ovo već drugi put da iz tehničkih razloga odlažemo početak zasjedanja Doma. Time javnosti pokazujemo jednu lošu stranu našeg rada. Time otvaramo prostor medijima da pitaju šta se to događa, s pravom. I ovom prilikom, u svoje ime i u ime člana Kolegijuma g. Pere Skopljaka, ne znam da li imam i saglasnost g. Genjca, on će se izjasniti, nisam imao priliku da ga pitam, upućujem javnu kritiku članovima Sekretarijata za nepripremljenost materijala za sjednicu.

Ponovo ponavljam da prihvatam njihove obaveze kao veoma teške, veoma odgovorne, znam da su radili, ali sinoć se nije smjelo dogoditi da niko ne reaguje na zaključak da u 10 časova moraju biti materijali pred poslanicima. Niko nije reagovao. To se dogodilo i prošli put kad smo umjesto pauze od 30 minuta imali pauzu od sat i pol da bi stigao zapisnik na sto. Molim vas, ukoliko se to treći put dogodi, ja ću Predstavničkom domu predložiti neka druga rješenja. I molim vas da ovo bude zadnji put.

Drugo što želim reći, neprihvatljivo je, gospodo, da se van Poslovnika odužuju u nedogled pauze. Traži se 10, 15 minuta, pola sata, a ostaje i sat i po. Zadnji put, želim vas obavijestiti, pod punom odgovornošću, za svoje postupke, da ću nakon pet minuta po isteku vremena koje je traženo za pauzu prekinuti rad i obavijestiti javnost da prekidam rad zbog onog ko je tražio pauzu i nije se pojavio u sali u zakazano vrijeme, odnosno zbog onih poslanika koji se nisu pojavili u zakazano vrijeme u sali. Nemamo više pravo, niko od nas, to znači da, prije svega, govorim i sebi, niko nema pravo da na ovakav način odugovlači rad jednog doma i da na ovakav način prezentujemo javnosti rad visokog doma. Ja ovo upućujem onima, gospodine, koji se ponašaju na nedoličan način, a izvinjavam se poslanicima koji su veoma odgovorni i poštuju dogovorena pravila i poslovničke obaveze kao poslanika.

Još jednom vas molim da mi pomognete, meni i članovima Kolegijuma, da radimo na način kako je to utvrđeno i Ustavom i Poslovníkom, a mislim da ima puno razloga i puno potrebe da rad dignemo na jedan viši nivo.

Izostanak sa ove sjednice najavio je gospodin Ivo Mijačević zbog bolesti. Drugi poslanici nisu najavili svoje odsustvo i molim da to služba registruje.

Takođe, na početku ovog nastavka želim da predložim da nam služba za sljedeću sjednicu pripremi poimenično prisustva i odsustva poslanika, opravdana i neopravdana i da to bude poslije usvajanja zapisnika, ako ste saglasni, kao poslanici, da tako bude.

A sada predlažem da pređemo na dnevni red koji je utvrđen na prethodnoj sjednici i sada, jednostavno, nastavljamo rad po utvrđenom dnevnom redu.

Vi ste sada dobili na stol verziju Programa rada koja je konsenzualno usaglašena od strane predsjednika poslaničkih klubova i članova Kolegijuma. Pred vama se nalazi materijal na koji niko nije imao primjedbi od prisutnih. Bilo je i drugih prijedloga, ali smo išli takvim pristupom da ono što je dobilo konsenzus uđe u Program rada, a da ćemo danas dati priliku prijedlogu, pardon, da ćemo danas dati priliku, prije svega, svim poslanicima da ravnopravno sa ponuđenim prijedlogom nude svoje izmjene i dopune o kojima ćemo se izjašnjavati.

Ja sada stavljam prijedlog, najnoviji Programa rada, na raspravu i otvaram raspravu po ovom prijedlogu.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Dame i gospodo, predsjedavajući, predstavnici Vijeća ministara BiH, gospodine kopredsjedavajući, ministri,

Želio bih da skrenem pažnju na jednu činjenicu. Mi smo, prije svega, sinoć radili do kasno ovdje, predstavnici klubova, koalicija, partija sa Kolegijem i Sekretarijatom skoro deset sati i taj magnetogram postoji sa tog sastanka. Prema tome, želio bih skrenuti pažnju na dvije činjenice. Ja bi želio u svoje ime reći da ja jako cijenim napor Sekretarijata koji je od 10 sati do jutros napravio dokument na sva tri jezika: bosanskom, srpskom i hrvatskom i predočio ga nama za raspravu. Ono što nedostaje u ovom dokumentu, u ovim papirima, a bila je obaveza prema našem dogovoru jest informacija o tome, jasna sa jučerašnjeg sastanka, zašto ovdje nije tretirano ono što je bilo u prošlom programu, a najavljeno je, a to je: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama, Zakon o uspostavi granične službe, Zakon o carinskoj službi, Zakon o transportu, Zakon o električnoj energiji BiH i Zakon o poštanskim službama BiH. Rekli smo da će se o tome Parlament obavijestiti, da je bilo primjedbi određenih klubova, poslanika itd., koalicija, na ove zakone i istovremeno se obavezali da ćemo to razjasniti danas na ovoj sjednici Parlamenta. Ja sam predlagao da ovaj Program koji smo imali prošli put na dnevnom redu, kao minimum obaveza iz Madridske konferencije i ulaska u Vijeće Evrope, usvojimo. To nije prihvaćeno nego se išlo kao tačku po tačku prihvatajući tu logiku. Svi učesnici diskusije su, takođe, svjesni, evo, ovdje je većina tih predstavnika, naše odluke da ono što je neko postavio kao sporno, gdje se nismo mogli dogovoriti da uđe u ovu verziju Programa koji sada nudimo, koji bi trebao da prođe jednostavno izjašnjavanjem, obavezno dođu u proceduru najnormalniju jer se radi o temeljnim aktima iz prioritetnih zakona koje zahtjeva Madridska deklaracija. Molim da se prema tome postupi na onakav način kako smo sinoć dogovorili jer ne vidim da je Sekretarijat pripremio, ne znam da li je to njima na dušu ili nekome drugome, taj naš dogovor da bi bio vrlo jasan. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Tačno je da mi sinoć ništa nismo odbacili. Još jednom ponavljam, u Prijedlogu koji je pred vama je ono za što je sinoć postignut konsenzus. Tačno je da ni ostale tačke, nijednu inicijativu, ponavljam, nijednu inicijativu nismo odbacili, nijednu, ali ovo što je pred vama je usaglašeno od prisutnih. To su za nas bili, kako kaže gospodin Skopljak, prioriteta. Ja mislim da ste vi dobili, ne znam, ako niste onda jedna omaška, da ste dobili spisak svih inicijativa i prijedloga koji nisu u tom Programu. Nisu dobili.

Ja molim ovoga momenta, Bogičević se javio. Molim vas, tu je ta intervencija na mjestu, tu se nalaze ... gosp. Bogičević.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Poštovani, tačno je da je sinoć prošireni Kolegij sa predstavnicima poslaničkih klubova postigao konsenzus u onom dijelu Programa koji je danas pred nama. To je reducirani Program čak i u odnosu na onaj koji smo dobili za prošlo zasjedanje Parlamenta. Znači, na onim prijedlozima zakona, informacija i drugome nismo imali konsenzus svih prisutnih i zato sam imao potrebu da se u ime Kluba SDP BiH javim za riječ.

Mi, ono što je postignuto konsenzusom prihvatamo. Prihvatamo, predlažemo ukupan sadržaj Prijedloga programa koji smo dobili za prošlu sjednicu i prijedlog poslanika SDP BiH koji ste dobili, a predložen je prošlom zasjedanju Parlamenta.

Naravno, postavlja se pitanje realnosti tako obimnog programa. Mi mislimo da je u predstojećih stotinu dana do kraja ove godine moguće realizirati ovaj Program, iako se, naravno, postavlja pitanje zašto smo čekali septembar mjesec da usvajamo Program rada za ovu godinu. Iz jednostavnog razloga, sve što je predloženo, sve što smo predložili za ovaj Dom Parlamenta smatramo da je prioritet zbog realizacije Madridske deklaracije i prijema BiH u Vijeće Evrope. Priča o tome da se približavamo Evropi, da je trebalo prijem imati u maju mjesecu ove godine, pa zatim u septembru, pa zatim sada ponovo u januaru mjesecu, mislim da više nije prihvatljiva ni za BiH, ni za odgovornost ovog Parlamenta, niti za javnost.

Do januara mjeseca je neophodno da ovaj Parlament iz domena svoje nadležnosti usvoji sve ono što je zahtjev Vijeća Evrope. Do januara mjeseca ovaj Parlament mora da usvoji sve ono što nalaže Madridska deklaracija, kao pretpostavku za prijem u Vijeće Evrope i realizaciju Daytonskog sporazuma i zato predlažemo da se ovaj Program, konsenzualno prihvaćen, na osnovu principa koje smo sinoć isto tako usvojili, da prioritet ima Madridska deklaracija, Vijeće Evrope, inicijative poslanika, da se ne ulazi u nadležnost entitetskih parlamenata i da se amandmanski djeluje. Ovo prihvatite i kao moj amandman na konsenzualni Program, da u cijelosti Program bude onaj koji smo imali za prošlo zasjedanje, plus prijedlozi Kluba poslanika SDP koje ste dobili za današnje zasjedanje, a izrečeni su na prošloj sjednici.

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Prije nego što dam, sad želim da samo kažem da je g.Bogičević sinoć rekao, zapravo, nije imao primjedbu na ove usvojene kriterijume koje smo usvojili prije rada, na Programu, samo želim da kažem te kriterijume radi toga

da znate čime smo se rukovali dok smo ovo donijeli. Prvi naš stav je bio da Program bude realan i ostvariv. Šta nama vrijedi donijeti program želja koji nema nikakvu šansu da bude. Drugo smo stavili da osnova za raspravu bude Nacrt koji je predložio Kolegij. Treći stav je bio da prioritet damo zakonima koji su neophodni za prijem BiH u Savjet Evrope – Vijeće Evrope. Četvrto da se uvrste sve inicijative poslanika, Vijeća ministara BiH, Predsjedništva BiH, kroz redovnu proceduru koja je regulisana Poslovnikom i Zaključkom ovoga Doma, kada je u pitanju donošenje akata. Peto, da se prihvate i analiziraju zaključci iz Madridske deklaracije, da se vidi šta smo uradili a šta još moramo uraditi i to smo unijeli u Program. Šesto da ne ulazimo u oblasti koje su pod ingerencijom entiteta i sedmo da ćemo ovdje danas, zbog efikasnosti rada predložiti da se konkretnim primjedbama na pojedinu tačku Programa, odnosno na pojedinu oblast koja je regulisana, da se zna na šta se primjedba odnosi kako bismo efikasno mogli raditi ne bismo li ponovo došli u poziciju da moramo prekidati sjednicu, sumirati prijedloge i ponovo odlagati u nedogled donošenje Programa.

Zbog toga sam mišljenja, gospodo, ako je ovom Domu stalo da donese program da vidimo gdje imamo saglasnost i da kažemo: to nije sporno.

Drugo, nijedna inicijativa po Programu koji je pred vama nije zaustavljena i nije rečeno da neće biti već u septembru na sjednici ukoliko prođe proceduru koju smo mi usvojili i koja je u Poslovniku.

Toliko o tome. Intervencija g. Bogićevića.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Da ne bi bilo nesporazuma, sinoć i sada se slažem u cijelosti sa principima koje ste izložili i koje sam ja ponovio izuzev što princip realnosti nije bio formalno zabilježen nego je bio u raspravi.

MIRKO BANJAC:

Pod brojem 1., evo, ovdje preda mnom, pod brojem 1., ja molim da se prihvati pod brojem 1.

Redoslijed prijava je sljedeći: Čaršimamović, Kadić, Čolo, Rakić, Deretić, Malkić, Muminagić, Tokić, Špirić, Filipović.

Ima li još ko da zapišem sve poslanike, pa da onda nemam problema. Dobro.

Gospodin Čaršimamović.

Evo ima jedan prijedlog, ako je uvaženi poslanik saglasan s tim da se izjasnimo? Da li se prihvata da se diskusija skрати – možemo li se izjasniti o tome? On želi da govori, pa poslije toga ćemo. Izvoli.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ:

Ja obično govorim kratko i biću i sada kratak. Ja bih vas zamolio da obezbjedite pažnju u ovoj sali da bi poslanik koji je za govornicom mogao govoriti da ga svi slušaju.

Drugo, na Vaše pitanje ja obično govorim kratko, mislim da je i koncizno i meni su dovoljno 2 minuta.

Ono što bih htio da kažem, to je ponovo intervencija i na rad Kolegija i vama lično. Vi ste u svom uvodnom rekli da nijedna inicijativa nije odbačena. Ja bih htio ukazati tu na jednu primjedbu. Mi smo prošli put govorili o

prijedlogu Programa i danas govorimo o prijedlogu Programa. Dakle, sve ostalo što je bilo u diskusiji bilo je dobro došlo i rekli smo da to prijedlog treba, eventualno, da se proširi. Međutim, današnji prijedlog ima skraćenje u odnosu na prethodni prijedlog, a to znači da ste odbacili, kao Kolegij, da ste odbacili neke stvari.

Ja ću ukazati samo na tri zakona koji su mi bliski, profesionalno bliski, koji su izbačeni, a obaveza su iz Madridske konferencije. To je Zakon o transportu, Zakon o električnoj energiji i Zakon o poštanskim uslugama. Ja ću reći moje mišljenje zbog čega je nužno da se ovakvi zakoni donesu u vrlo brzom proceduri. Ovi sve zakone je nemoguće na entitetskom nivou riješiti, ukoliko hoćemo da zaštitimo prava korisnika iz ovih oblasti: prava korisnika električne energije, prava korisnika u poštanskom saobraćaju i prava korisnika u transportu. Ukoliko ovakve zakone ne donesemo, desiće se da će se oni koji pružaju ove usluge početi dogovarati nauštrb korisnika, a mi smo, gospodo, ovdje zbog naroda u BiH i njihovih prava. Zbog toga se ne slažem sa vašim pristupom da govorimo o onom minimumu, ali se slažem sa vašim principom da u minimumu prijedloga, u minimumu programa treba bit ono što moramo ispuniti iz Madridske konferencije i uslova iz Vijeća Evrope.

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Ja vas molim, ako vrijedi pravilo, da se Vaši prijedlozi ponovo nađu kod Sekretarijata. Je li Sekretarijat može pratiti ovo da zapišem. Može. Hvala, sve u redu.

Riječ ima poslanik Kadić.

RASIM KADIĆ:

Zahvaljujem. Dame i gospodo, nesumnjivo je potrebno da ovaj Predstavnički dom donese svoj Program rada. Mi smo, s tim u vezi, sinoć imali vrlo naporan rad i mi smo došli do onoga o čemu je g.Banjac, predsjedavajući rekao. Dakle, ono što imate na stolovima jest saglasnost svih bez izuzetka. Ono što je, međutim, sporno i što čini mi se je predmet nemogućnosti daljnjeg nastavka ove sjednice je činjenica da postoje zakoni koji su obaveza iz Madridske deklaracije i na koje nam je ukazao Visoki predstavnik u pismu u kojem kaže da je od suštinske važnosti da se u preostala četiri mjeseca da prioritet zakonima, odnosno aktainostima iz Madridske deklaracije.

Smatram i predlažem da, odnosno, tražim pauzu dok se od Sekretarijata ne osigura tekst zakona koji su bili u prošlom prijedlogu rada, koji su obaveza iz Madridske deklaracije koje smo mi isticali, a koji nisu ušli u ono što je konsenzualna saglasnost i što imamo na stolu. Dakle, mi imamo konsenzualnu saglasnost. Imamo, dakle, oko čega je konsenzus postavljen na Kolegiju. Imamo sve inicijative poslanika. To ste dobili na stolovima, sve što je u ovom trenutku u parlamentarnoj proceduri, ali nemamo teksta zakona koje smo tražili da uđu u Program rada, a zbog protivljenja jednog, dva ili više klubova zastupnika nisu ušli, ali ih nemamo ni posebno pripremljene. Zbog toga tražim pauzu dok Sekretarijat ne obezbijedi taj tekst, odnosno spisak zakona kako bismo onda mogli da nastavimo sa radom.

MIRKO BANJAC:

Ja molim gosp. – odmah replika, samo momenat, i odmah ću dati priliku. Gospodine Kadiću, Sekretarijat već izvlači spisak ta četiri zakona, odnosno šest, već se izvlači. Mislim da ne bi, ako odustaješ od pauze jer u ime kluba poslanika to tražiš. Pazite, već je u toku rad na tome. Odustaješ. Već je dato u zadatak. To se priprema, a je li odustaješ od pauze? Odustaje od replike.

Idemo dalje. Alma Čolo.

ALMA ČOLO:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici,

U preambuli ovoga Prijedloga programa rada stoji da Program sadržava realizaciju Madridske deklaracije. Dostavili ste nam i pismo visokog predstavnika, neposredno pred sjednicu, u kojoj stoji da prioritet treba dati zakonima koje predviđa Madridska deklaracija. Većina od onoga što predviđa Madridska deklaracija, istina, uneseno je u ovaj Prijedlog programa rada. Međutim, u dijelu dva, Madridske deklaracije gdje stoji, zakonska pravila, rečeno je da će se pristupiti reformi pravosudnog sistema u BiH. Vi znate da je Vijeće sigurnosti UN donijelo Rezoluciju kojom je formiran program procjene pravosudnog sistema u BiH i ovaj Program se već odvija na nivou i Federacije BiH i Republike Srpske. Međutim, u ovom djelu koji se tiče zakonskih pravila stoji da će se osnovati sudske institucije na nivou države Bosne i Hercegovine u skladu sa mišljenjem Venecijanske komisije.

Stoga ja imam jedan konkretan prijedlog i predlažem amandman, s obzirom da Prijedlog programa rada danas shvaćam kao konačan tekst Prijedloga programa i da poslanici mogu djelovati amandmanski. Predlažem da se doda jedna nova tačka u Programu rada koja će imati naziv: Donošenje zakona o osnivanju sudskih institucija na nivou države.

MIRKO BANJAC:

Ja molim da se zapiše. Riječ ima poslanik Rakić. Ja bih želio, dok Vito izlazi, da vam kažem da citirate onako kako piše. Ovdje kaže da su to najznačajniji zakonski akti, a ne svi. I, molim vas, to stoji na prvoj strani.

(Upadica smjesta).

ALMA ČOLO:

... poziva i na pismo visokog predstavnika u kojem on kaže da se u Program rada ugrade svi zakoni koje zahtijeva Madridska deklaracija.

MIRKO BANJAC:

S tim se slažem. Izvolite.

VITO RAKIĆ:

Gospodo predsjedavajući, gospodo poslanici,

Mi smo imali prošlu raspravu o Programu rada. Imali smo dosta dugu raspravu dok smo donijeli one dvije deklaracije o kojima smo iznosili niz prijedloga, ideja, šta bi trebalo regulisati, šta bismo mi morali odraditi do kraja godine. Na prošlom sastanku, poslije one rasprave koja je dugo trajala, u kojoj smo dobili mnogo ideja, poslije koje smo dobili i materijale po diskusijama šta je ko predlagao. Znači, mi pred sobom imamo sve materijale i od prošle

sjednice, imamo i današnji prijedlog. Mi smo tad zaključili i rekli sazivamo predstavnike poslaničkih klubova, sazivamo Kolegij da oni nama predlože jedan sažeti materijal.

Ja bih predložio da mi ovu raspravu danas nekako povedemo u dva dijela. Da prvo vidimo je li ovo prihvatamo, je li to nekakav okvir, a da onda kažemo: imamo još jedan, dva, tri, pet zakona koji su, povešćemo raspravu o tim zakonima i onda ćemo glasanjem utvrditi je li ti zakoni ulaze u Program ili ne ulaze u Program. Mi možemo sad ovdje iznositi niz ideja i ovu raspravu dovesti, ne znam, ili je dugo voditi danas. Mislim da principi koje je usvojio Kolegij sa predstavnicima stranaka su veoma korektni. Nama predstoji još niz analiza, da kažem nekakvih, da sagledamo i program 2000. itd. Ali, moramo ući u jednu realnost. Hajde da se vratimo nazad koliko je Parlamentarna skupština, od Daytonskog sporazuma naovamo, usvojila zakona? Koliko mi zakona sad predlažemo za nekakvih sto dana? Prema tome, da budem kratak i jasan, znači, predlažem prvo da raspravimo o ovom materijalu, imamo li primjedbi ili nemamo primjedbi i onda da utvrdimo šta to još neko smatra, šta bi trebalo da uđe u Program i da na bazi toga završimo tu raspravu, ako želimo stvarno danas doći do ovoga Programa, a ne opet formirati nekakve komisije ili ponovo se vraćati na nekakva usaglašavanja što mislim da nije potrebno jer mislim da mi moramo efikasno već zakazivati sjednice da krenu pojedini projekti u realizaciju.

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Znači li to, poslaniče Rakiću, da tražiš glasanje po ovom tvom prijedlogu?

VITO RAKIĆ:

Tražim.

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Dajem riječ poslaniku Deretiću, a neka se pripremi poslanik Malkić.

MIODRAG DERETIĆ:

Kolege predsjedavajući, uvažene kolege poslanici,

U principu, s obzirom da juče nisam bio na sastanku, ali sam ovaj materijal, odnosno Prijedlog programa pažljivo pročitao, u principu, mislim da on može biti prihvatljiv kao materijal o kojem bismo mi trebali odlučivati, premda ja, principijelno, na nekoliko prijedloga zakona koji su ušli u taj Program mogu imati primjedbi. Međutim, ja bih ovdje istakao jednu drugu stvar na koju se ja moram posebno osvrnuti, a to je da se ovdje od pojedinih poslanika polazi od toga da je ono što je Savjet za implementaciju mira, počev od Londona, Bonske konferencije, Konferencije u Luxemburgu, Konferencije u Madridu, što je usvojio, da se to mora bez ikakvog pogovora usvojiti, da bismo mi ušli u Savjet Evrope. Dakle, mislim da nijedan ovdje, ne samo poslanik, nego čovjek koji sjedi nije protiv toga, dakle, da BiH što prije uđe u Savjet Evrope. Ja sam principijelno protiv toga da se svjesno krši ono što je međunarodna zajednica obavezala svakog čovjeka, kad kažem svakog čovjeka u BiH, onda mislim na svaku političku stranku i svakog političara u

ono vrijeme koji je stavio svoj potpis na Daytonski sporazum. Naime, hoću da kažem to da su određene odredbe u Savjetu direktno protiv Daytonskog sporazuma i Ustava BiH. Imajući to u vidu, ja sam to i zadnji put ovdje rekao za ovom govornicom, ja, nažalost, nikada neću biti zato, niti ću dići ruku da u Program uđe nekakav projekat, nekakav zakonski nacrt koji je u suprotnosti sa Daytonskim sporazumom i Ustavom BiH. Nažalost, ja ovdje sijaset primjera mogu navesti, dakle, da sada, nakon Madridske konferencije se vrši pritisak na Parlament. Nažalost, uporišta ima u određenom krugu i broju poslanika kojima to iz raznih razloga odgovara da se sad vrši pritisak na Predstavničko vijeće, da mi, po svaku cijenu, nešto ovdje usvojimo, čak usvojimo da uđe i u Program, a poslije će to biti obaveza koju smo mi uvrstili u Program da se usvoji. Dakle, ja sam principijelno protiv toga. Dakle, mi možemo ovdje o svemu raspravljati, o svakom prijedlogu svakog poslanika, svake stranke, međutim, moramo se decidno izjasniti da li takav prijedlog ima uporišta u pozitivnim zakonskim propisima, prije svega, Daytonskom sporazumu, Ustavu BiH i Ustavima entiteta. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Ja sada na zahtjev CD koalicije dajem pauzu do 12 časova i 20 minuta. Pauza da se prouči ovaj materijal ovih zakona koji su izostavljeni iz ovog konsenzualnog djela i oni će izvijestiti ... Ja vas molim u 12 i 20.

P a u z a

POSLIJE PAUZE

MIRKO BANJAC:

Gospodo poslanici, upravo je isteklo i onih dodatnih pet minuta što smo rekli da ćemo poštovati i ja predlažem da nastavimo sa radom. Imamo predstavnika Kluba poslanika CD koalicije u vezi pauze da vas obavijesti.

HALID GENJAC:

Dame i gospodo, poštovani poslanici, poštovani gosti, Klub Koalicije za cjelovitu i demokratsku BiH je održao u ovoj pauzi svoj sastanak. Razmotrili smo dokumenat koji je danas postavljen kao ono o čemu je postignut konsenzus na proširenom sastanku Kolegija Predstavničkog doma. Uvažavajući činjenicu da je to zajednički sadržatelj, ovo oko čega su se složili svi, naravno, jedan broj stranaka, uključujući i Koaliciju za cjelovitu i demokratsku BiH, i sve stranke koje su unutra, tražile su mnogo više, ali dosta od toga nije prihvaćeno. Poznato je da su poslanici Koalicije za cjelovitu i demokratsku BiH duže vremena zahtijevali na insistiranju, na donošenju jednog broja zakona koji su potrebni BiH i svim njenim građanima. Dio tih zakona koji su poslanici Koalicije tražili da se donesu već duže vremena podudaraju se i sa odlukama i obavezama Madridske deklaracije. Stoga je stanovište Kluba Koalicije CD da obaveze Madridske deklaracije moraju biti sastavnim djelom Programa rada Predstavničkog doma do kraja ove godine. To znači da Zakon o izmjenama i dopunama zakona o putnim ispravama BiH koji je obaveza sa Madridske deklaracije treba da bude sadržan u Programu, Zakon o uspostavi granične službe BiH koji je u skladu sa Platformom za

prijem BiH u članstvo Savjeta Evrope, takođe, treba da bude sastavnim djelom Programa; zatim Zakon o carinskoj službi; zatim Zakon o transportu koji je obaveza Madridske deklaracije; zatim Zakon o električnoj energiji BiH, takođe, obaveza Madridske deklaracije; Zakon o poštanskim službama BiH, takođe, je obaveza Madridske deklaracije i Zakon o osnivanju sudskih institucija na nivou BiH. Ovih sedam prijedloga je ujedno naš stav i naš prijedlog da budu sastavni dio Programa za rad Predstavničkog doma do kraja ove godine.

Osim toga, principijelno ostajući na stanovištu da Program rada Predstavničkog doma treba da sadrži obaveze Madridske deklaracije i sve ono što je usvojeno kao principi za izradu Programa na sastanku Kolegija, mi nećemo podržati prijedlog da se prvo glasa o dokumentu koji je danas izgrađen, pa zatim o amandmanima, nego ćemo glasati prvo o amandmanima, a zatim o onome cjelovitom dokumentu koji će dobiti konačan izgled nakon izjašnjavanja o svim prijedlozima. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Ja želim da prvo upoznam poslanike, jer mislim, ako je red upoznati sa istinom, onda je moramo kazati javno, da smo sinoć u Program rada uvrstili informaciju o realizaciji zahtjeva iz Madridske deklaracije jer je puno njih, zahtjeva, realizovano i to smo stavili u Program u septembru mjesecu i da smo naknadno rekli: sve ono što ne bude realizovano ići će u redovnu proceduru prema Privremenom poslovniku i zaključku Skupštine, što znači da ova primjedba CD koalicije ne stoji, po mom mišljenju, jer je ugrađena u dokumenat koji se pred vama nalazi i konsenzualno sinoć i čudi me da g. Genjac nije to rekao jer smo se dogovorili da to tako bude, postupak takav, analiza, pa da vidimo šta nije – da li je to samo naš, ja vas molim, ima puno obaveza iz Madridske deklaracije koje se ne odnose samo na Skupštinu, nego i na neke druge organe i entiteta i druge organe na nivou zajedničkih institucija. Prema tome, ja molim samo to da se ima u vidu i ništa drugo. Prema tome, niko nije rekao da to neće biti, samo to da kažem. Piše, oprostite, piše. Ne možemo taksativno pisati kad smo tražili prvo analizu. U analizi treba da se kaže: realizovano, nije realizovano. Ono što nije realizovano, idemo da vidimo postupak realizacije. Tako je zaključeno.

Replika. Izvoli.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ:

Ne bih se ja mogao složiti sa takvim obrazloženjem.

MIRKO BANJAC:

Oprostite, to ste morali reći svom predsjedniku Kluba koji je sinoć bio tamo. Meni je to suvišno.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ:

Ja govorim ovdje u svojstvu poslanika. Dakle, moje mišljenje i imam pravo da ga iznesem.

Ukoliko Vi tvrdite da sve ono što ne bude realizovano iz Madridske deklaracije će biti uvršteno, ja ovog trenutka mogu tvrditi da svih ovih zakona,

ukoliko ne budu u Programu, neće biti realizovani. To znači, pragmatično razmišljajući, to znači da će morati biti na ovom Programu i zbog toga što će morati na Programu i da ne bismo oko toga – taksativno unesite sve ove stvari i riješili ste problem jer ste Vi rekli da će to biti uvršteno. Ako će biti uvršteno, onda to unesite taksativno i riješili ste problem.

MIRKO BANJAC:

Dobro. Poslanik Malkić.

MALKIĆ ABDURAHMAN:

Uvažena gospodo, ja sam imao prijedlog dopuna za Program rada Predstavničkog doma i to u tački c) Analitičko-informativnoj djelatnosti, u podtački 5. stoji: Informacija o provođenju Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH. Ja bih ovu podtačku 5. proširio sa: Informacija o provođenju Aneksa, a pod:

- Aneks 1a) Sporazum o vojnim aspektima mirovnog dogovora gdje imamo u članu 9., gdje se potencira i pitanje razmjena zatvorenika, a činjenica je da još uvijek imamo zatvorenika u raznim zatvorima;

- zatim, tačka g) obaveze prema Međunarodnom tribunalu za bivšu Jugoslaviju, još uvijek imamo neizručenih ratnih zločinaca za kojima je raspisana potjernica;

- Anex 3., ovdje ima stalni Izborni zakon. Svjedoci smo najnovijeg pisanja štampe i plakata OSCE gdje se tamo prejudiciraju neke stvari, ne bih sad o njima.

- zatim imamo problem glasačkih mjesta za one koji glasaju, koji dolaze da glasaju lično, a koji su prognani, gdje glasaju na rubnim dijelovima općine, nemaju prilike doći u svoju općinu da glasaju, odnosno u centar općine;

- zatim Aneks 4. koji govori o Ustavu gdje bismo mi trebali dobiti informaciju o usklađenosti entitetskih ustava sa Ustavom BiH, odnosno sa Daytonskim ustavom;

- zatim ustavnost pojedinih institucija i organizacija na nivou BiH;

- Aneks 6. gdje bismo trebali imati informaciju o Sporazumu o ljudskih pravima, kao što je poštivanje ljudskih prava na pojedinim teritorijama i neophodno je dobiti informaciju dokle se stiglo sa formiranjem Ureda ombudsmena u RS;

- Aneks 7., Sporazum o izbjeglim i raseljenim licima, neophodno je imati informaciju koliko je ljudi izrazilo želju da se vrati, koliko je podnijelo zahtjev za povrat imovine, koliko ih se vratilo.

- Aneks 8., Sporazum o Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika gdje bismo trebali imati informaciju koji su nacionalni spomenici zaštićeni i koji su uništeni na prostoru BiH i ko ih je uništio;

- u tački d) Programa rada Predstavničkog doma stoji: parlamentarna saradnja i druge aktivnosti, ja predlažem da se jednom novom crticom planira i posjeta Komisiji za ljudska prava, imigracije i azil općinama i njihovim skupštinama, odnosno...

ABDURAHMAN MALKIĆ:

... općinama i njihovim skupštinama, odnosno vijeću, barem jednoj općini u mjesecu radi unapređenja i poštivanja ljudskih prava. Prije svega, da se dobiju određene informacije o tim općinama, dokle su stigli po pitanju

poštovanja Evropske konvencije o ljudskim pravima, zatim, dokle su stigli u realizaciji prava na povratak, odnosno povrat imovine i drugim pitanjima o kojima bi Komisija imala razgovarati prilikom posjete.

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Molim vas, poslaniče, da to Sekretarijatom date, da se može uvrstiti.

Hvala lijepo. Poslanik, gospodin Muminagić.

SUADA MUMINAGIĆ:

Ja moram reći da sam bila iznenađena kad sam dobila ovaj novi Program da je izvršena određena redukcija, odnosno, smanjivanje prijedloga koji smo imali prošli put jer sam smatrala da je dobar broj prijedloga koji je dat tokom rasprave o Programu zaslužio da nađe mjesta u Programu. Nisam za to. Ja sam za racionalan pristup, ali nisam za to da odmah sebi postavimo minimalni zadatak koji ćemo uraditi. Ja se zalažem da postavimo maksimalan zadatak jer sam se prihvatila, kao poslanik, da radim u Parlamentu. Mi smo obavezni, s obzirom na situaciju koja je u zemlji, s obzirom na to kakva nam je pozicija u svijetu, da prihvatimo maksimalne zadatke za sebe. Svjesna sam da sve nećemo moći uraditi, ali, dajte, da to konstatujemo onda kad ne mognemo, kad dođemo u situaciju da ne možemo da savladamo, pa ćemo sebi dati zadatak šta nam je u prioritetu, odmah na početku sljedeće godine, u januaru, i zato sam se javila za riječ. Mislim da trebamo prići šire ovom Programu, ne zato što smo tri zakona koje nam je visoki predstavnik sad ovim pismom zahtijevao da uvrstimo u dnevni red, što smo ta tri prihvatili, da mi nešto drugo sad reduciram. Mislim da treba da priđemo tamo da postavimo sebi širi ili, da kažem bolje, maksimalistički zadatak, da radimo do kraja godine jer od nas se to očekuje. Kažem da sam iznenađena bila da su reducirani upravo zakoni za koje smo prošli put, koliko sam ja pratila raspravu, nije bilo prijedloga da se skidaju iz Programa rada. Ja mogu prihvatiti da imamo različita mišljenja o zakonima, a to ne znači da ne možemo o njima povesti raspravu pa konstatovati, odnosno, na osnovu argumenata doći do zaključka da nešto nije uredu i da nije prihvatljivo. Ali, u svakom slučaju, bismo morali ovu listu od 6 zakona, a ja ću reći koji su to: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama. Napominjem da smo ovdje, kad smo raspravljali o ovom Zakonu – prijedlog Socijaldemokratske partije nije prošao, da smo od Kolegija dobili objašnjenje da će upravo ovaj Zakon ići na dnevni red zato što ga predlaže Vijeće ministara BiH, a sada reduciram Program rada i to nećemo da stavimo. Zakon o uspostavi granične službe BiH; Zakon o carinskoj službi; Zakon o transportu; Zakon o električnoj energiji BiH; Zakon o poštanskim službama Bosne i Hercegovine.

Kod predloženog Programa imamo upisan Zakon o praznicima, međutim, ja napominjem da je taj Zakon u proceduri, a predlagači su poslanici SDP-a Divković i Tokić, pa bih molila da se to ima u vidu i ovdje ispravi. Ukoliko će biti oba prijedloga, nemam ništa protiv toga, ali već je u proceduri Zakon, prema tome, doći će na dnevni red po ovom Programu.

Napominjem da bismo se obavezno morali dogovoriti i o zakonima koje su dali poslanici SDP-a jer mi smo se na zadnjoj sjednici dogovorili da ćemo dobiti tumačenje Ustavne komisije o postupku glasanja o Zakonu o zajedničkim policijskim snagama za suzbijanje terorizma, međuentitetskog

kriminala i korupcije, neovlaštene trgovine drogom. U svakom slučaju, taj Zakon treba da bude u Programu jer ćemo se o njemu ponovno izjašnjavati.

Molila bih da pridemo na taj način, da ne reduciramo Program, već da se izjasnimo o ovim prijedlozima koje smo prošli put imali i na kojima sada insistiramo.

Dobar broj ovih informativnih materijala o kojima ćemo razgovarati će, vjerovatno, ukazati šta još nismo uradili. Međutim, ovo što sada znamo, za što nam ne treba informacija, što znamo da nismo uvrstili, mislim da bismo to morali da uvrstimo u dnevni red, što znamo da nismo uvrstili iz obaveza Madridske konferencije.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Ja vas molim da Vaše prijedloge dostavite Sekretarijatu kako bismo ih mogli usaglasiti, da mogu doći na glasanje.

Riječ ima poslanik Tokić.

Ja se izvinjavam, poslaniče Tokiću, ima replika gospodina Skopljaka na ovu diskusiju, samo kratko.

PERO SKOPLJAK:

Dame i gospodo, ja neću iskoristiti dvije minute na koje smo dobili pravo, samo ću upozoriti na nekoliko stvari, odnosno na činjenicu da smo mi sinoć, na proširenom Kolegiju, dogovarali se i dogovarali kako da budemo maksimalno kooperativni, odnosno da maksimalno pomognemo svima onima koji dobronamjerno žele ovdje stvarati i učestvovati u procesu demokratizacije. I u tom kontekstu, ako smo određivali nekakve prioritete, prema našem mišljenju, odnosno, ukoliko smo, s druge strane, primjedbu bilo kojeg zastupnika ili predstavnika tada na toj sjednici jučerašnjoj smatrali da trebamo, zbog konsenzusa, ostaviti, odnosno prolongirati, ovdje ovaj spisak koji imate sad, hvala Bogu, svi na stolu, ne znači nikako da su ovi zakoni stavljani ad acta, odnosno da su oni na duže vrijeme prolongirani, oni idu u proceduru, koliko sam ja to razumio, i hoću to ovdje objasniti, ali samo smatramo da ne bismo baš u pozitivnom procesu, da ne bismo mi bili smetnja priključenja BiH demokratizaciji, odnosno međunarodnoj zajednici koja ovdje, zaista, ulaže maksimalne napore da od nas stvori jednu državu koja će biti primjerena evropskim i svjetskim parametrima i, u tom kontekstu, mi smo samo pokušali biti realni i, koliko ja znam, prema onome kako smo do sada radili, smatram da je i ovo jedan maksimum kojega mi možemo obećati nakon rada kakvog smo imali. A ja kažem, volio bih da se sutra pretvorimo u najefikasniji parlament koji će izglasati sve ove zakone. Dakle, ne radi se o suspenziji ili prolongiranju u nedogled bilo kojeg od ovih zakona, svaki od njih je potreban. Ali, recimo da činjenica da mi u inozemstvo idemo s putovnicama kakve već imamo, možda one nisu još kakve bi trebale biti, adekvatne, ali je činjenica da idemo, da prolazimo i da sa nekim drugim putovnicama možda i lakše ostvarujemo neka prava, odnosno, hajmo reći, formalno pravno prelazak preko granice, onda u tom kontekstu smatram da su neki ljudi smatrali da se to može, hajmo reći, uvjetno prolongirati. To je, zaista, bio dobronamjeren prijedlog i ja bih želio da se u tom kontekstu razmatraju i ovi prijedlozi, odnosno, ja ih jasno podržavam kao čovjek koji je sinoć bio nazočan, koliko mi je zdravlje dozvoljavalo, i uzeo učešća u diskusiji. Predlažem da se ovaj Prijedlog zaista prihvati kao nešto neophodno i nešto

što smo mi smatrali za realno da još možemo ostvariti, a nikako da se ne shvati da su ovi zakoni, hajmo reći, ispod žita, prolongirali, odnosno pušteni, ako se to može nekako zaobići ili da se ne izglasaju. Ja vam se lijepo zahvaljujem.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo gospodinu Skopljaku. Riječ ima gospodin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici, u toku dosadašnje rasprave spominjana su, dosta gromoglasno, četiri termina, a to su: jedno je realnost, minimum, kooperativnost, tumačenje Daytonskog mirovnog sporazuma. I sva četiri termina su korištena u pravcu toga da se usvoji Program koji je Kolegij dostavio kao legitiman prijedlog na ovo parlamentarno zasjedanje. U ime Socijaldemokratske partije, ja bih želio da podcrtamo da je minimum koji je Bosna i Hercegovina trebala ostvariti Madridska deklaracija i uslovi za prijem u Vijeće Evrope. To je minimum. Ako nas neko hoće stavljati ispod tog minimuma, mi nismo spremni prihvatiti niži nivo. Mi nismo spremni istovremeno prihvatiti ni realnost u kojoj će Bosna i Hercegovina, na bazi dosadašnjeg rada, kako reče kolega Skopljak, ostati u ovom statusu koji jeste. Ja bih podsjetio, Bosna i Hercegovina nije u Vijeću Evrope i umjesto da danas dramatično raspravljamo o odgovornosti zašto nismo u Vijeću Evrope mi, kroz medije i kroz današnju raspravu, pokušavamo zamazati oči domaćoj javnosti kako smo sve bliži Vijeću Evrope zaboravljajući da svega nekoliko zemalja nije u Vijeću Evrope. Mi ne prihvatamo realnost BiH da bude u društvu Bjelorusije, režima Lukašenka, da bude u društvu režima Miloševića koji, de facto, prati jedine zemlje koje nisu u Vijeću Evrope. Tu realnost ne želimo da prihvatamo i želimo to jasno da kažemo. Ja vam moram reći da tu realnost ne prihvataju ni građani, ni narodi BiH, ko god danas pokušava objasniti kako je u interesu naroda, entiteta, bilo koje jedinice BiH da se danas usvaja neki još suženiji program, po meni, dozvolite, ne govori ono što je raspoloženje građana i naroda.

Tumači Daytona, vrve mediji, vrvi ova Skupština o tumačenju Daytonskog sporazuma. U Daytonskom sporazumu, kolega Deretiću, predviđen je samo jedan tumač Daytonskog sporazuma. On se zove visoki predstavnik. Niti vi može tumačiti, niti može gospodin Izetbegović tumačiti da ne treba deložirati, niti neko može tumačiti u RS, onaj koji je u principu sa svojim tumačenjem Daytonskog sporazuma omogućava da se stvori ambijent garantiranja ljudi koji su se vratili svojim kućama u okolini Gacka. Takva tumačenja Daytonskog mirovnog sporazuma su protivna Daytonskom mirovnom sporazumu. Ja bih molio da samozvani tumači prestanu. Tumačenje Daytonskog mirovnog sporazuma, vezano za Program rada ovog Doma, je napisano na stranicu i po i vrlo jasno piše. Ako neko ima pretenziju da sad na ovo tumačenje što minimalno mora uključiti Program rada da svoje tumačenje, ja, zaista, onda ne znam koga pokušava zamajavati u ovoj sali ili, pak, u ukupnoj bosanskohercegovačkoj javnosti.

Nema te kooperativnosti na koju ćemo mi pristati da se odlaže normalizacija života u BiH i nema tog argumenta koji će sad govoriti da nije moguće do nove godine riješiti sve minimalno postavljene uslove, uključeno u

ono što je prijedlog Kolegija i uključeno u ono što je amandman Socijaldemokratske partije izrečen jasno u pismenoj formi kroz 18 tačaka.

Predsjedavajući, ja Vas molim, nemojte mijenjati Privremeni poslovnik. Vaš Kolegij o kome ja sad ne bih govorio, dao je jedan prijedlog. To je legitiman prijedlog. Po proceduri Poslovnika, na svaki dokument prvo ide izjašnjavaње o amandmanima pa potom o prijedlogu. Budite sigurni, bez ovih amandmana, koji predstavljaju donji minimum, Socijaldemokratska partija nije spremna, u ime lažne kooperativnosti, u ime prihvatanja ove realnosti, u ime minimuma koji Vi zagovarate, u ime samozvanih tumača Daytona, prihvatiti takav Program. Stoga, u proceduri u skladu sa Poslovnikom, amandman sažet pismeno, ne treba, svi su poslanici dobili, ima Sekretarijat u 18 tačaka. Prije izjašnjavaња o prijedlogu Kolegija treba staviti taj prijedlog. Ja se zahvaljujem i molim vas da krupne riječi prihvatanja realnosti Daytonskog mirovnog sporazuma ne koristite za ono što je suprotstavljeno i Daytonu i interesima tri konstitutivna naroda i svih građana Bosne i Hercegovine.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Sada je 10 do 1 i imamo pauzu zbog džume do 20 do 2. Čekaj, čekaj, ja sam ovdje uvažio pauzu do 14 sati.

P a u z a

Poslije pauze

MIRKO BANJAC:

Ja sam ispoštovao vrijeme kako smo se dogovorili. Šta ja mogu, gospoda će doći. Imamo kvorum. Pet minuta je prošlo prema dogovoru.

Nastavljamo. Ja pozivam poslanika gospođu Filipović da uzme riječ.

Pardon, replika gospodin Deretić.

MIODRAG DERETIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja bih da podsjetim, ovo je replika na diskusiju gospodina Tokića.

Ovdje postoje određene dileme što se tiče onoga što sam ja rekao. Dakle, nije sporna provedba, ja ću još jednom ponoviti, nije sporna provedba ni Daytonskog sporazuma ni bilo koje deklaracije koje sam ja maloprije napomenuo pa ni madridske, odnosno, odluke sa Madridske konferencije. Problem je što se sve to mora vratiti i ići određenom procedurom koja je predviđena sporazumima i koja je predviđena, prije svega, ustavima. Mi imamo Ustav u RS. Ono što nije u nadležnosti Daytonskog sporazuma, Ustava BiH, može se prenijeti u nadležnost Predstavničkog vijeća, odnosno Doma, ali pod uslovom da određena pitanja prvo prođu određenu proceduru, gospodine Tokiću, prije svega, Vama govorim jer očito Vi ne poznajete neke stvari. Ne, ne, oprostite Vi, molim Vas, prema tome, predviđeno je da se prođe određena procedura. Vi znate da takvim pitanjima, po Ustavu RS, da bi određeno pitanje prošlo i dobilo podršku, mora imati dvotrećinsku većinu Skupštine RS. Ja do sada to nisam smatrao za potrebnim da ovdje ističem a sad ističem jer očito se ukazalo da je to neophodno. To je jedna stvar.

Što se tiče ovog Vašeg drugog navoda o samozvanom tumaču Daytona, pa u kontekstu ove Vaše rečenice spominjanja moga imena i prezimena, ja ću, gospodine Tokiću, nažalost, inače to nerado činim, biti slobodan samo da kažem da sam sigurno, bar po zvanju, meritorniji od Vas da tumačim Daytonski sporazum i sve ostale propise. To je s jedne strane. S druge strane, ja moram, također, da istaknem još jednu činjenicu, a to je da se politikom nisam nikad bavio – počeo sam se baviti tek nakon potpisanog Daytonskog sporazuma, za razliku od Vas. Vi ste se bavili politikom i prije 1992. godine i, nažalost, rezultat Vaše politike je doveo, nažalost, do onoga do čega je došlo '92. godine. Isto je poznato šta ste radili '92. godine, nemojte misliti da to nikome nije poznato i na kraju sad više niste ono što ste bili, sad ste multietničar, demokrata itd., da ne spominjem sad to. Međutim, mene čudi samo jedno pitanje, a ja ću ovdje sad postaviti, pored ove moje replike, Vi pripadate najjačoj opozivnoj partiji u Federaciji BiH. Bilo bi vrlo interesantno reći, da Vi to kažete iz Vaših usta, koliko se vratilo izbjeglih i raseljenih lica srpske nacionalnosti u Federaciju BiH, a koliko se vratilo Bošnjaka i Hrvata u RS. Ja bih molio od Vas da to čujem. Jer do sada čujem – od Vas sve što sam čuo, to je samo bilo u pitanju retorika, znate, poltronstvo određeno i, nažalost, javnost će to vrlo brzo prepoznati, znate, pa u tom kontekstu, ako raspoložete podacima, Vi ovdje kažete za mikrofonom, a ako ne raspoložete, pozovite mene, pa ću ja ovdje pred Predstavničkim vijećem reći podatke o kakvim se podacima radi, ko se zalaže za pomirenje, ko se zalaže za provedbu i Daytona i Ustava i jednog i drugog i za zakonitost u BiH u kontekstu toga, ulazak u Savjet Evrope i sve ostalo što međunarodna zajednica od našeg naroda traži u BiH.

MIRKO BANJAC:

Tokić, replika.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici,

Vi ste dobro rekli da je Socijaldemokratska partija najjača opoziciona, bosanskohercegovačka stranka i jedina stranka u ovom Parlamentu koja ima i Srbe, i Hrvate, i Bošnjake i ako mislite da ćemo mi pasti u tu zamku da sad objašnjavamo kako je dobro što se u Federaciju BiH vratilo toliko i toliko Bošnjaka ili Srba ili Hrvata, Bošnjaka i Srba u RS, varate se. Za nas je svaki čovjek jednako bitan, jednako važan kao i svaki izbjeglica na cijeloj teritoriji BiH. I tu je naša razlika. Vi govorite iz usko isključivo nacionalne političke opcije. Za nas je jednaka opstrukcija i provedbe Sarajevske deklaracije, jednaka opstrukcija i povratku Bošnjaka, Hrvata ili Srba u Banja Luku. Mi ne padamo u te zamke i ne govorimo sa tog stanovišta. I za nas ne postoji podatak o kome ćemo negativne programe, negativne koncepte bilo vlasti u RS, bilo vlasti u Federaciji BiH međusobno usaglašavati, koja je više ili manje negativna. Naš koncept je multietnički koncept, koncept BiH sa ravnopravnim narodima i sa građanima kojima će se omogućiti jednaka šansa. I kad govorim, odgovorno vam kažem, ne govorim u ime Bošnjaka, ne govorim u ime Federacije BiH, govorim u ime

SEJFUDIN TOKIĆ:

... u ime Bošnjaka, ne govorim u ime Federacije BiH, govorim u ime desetina hiljada ljudi u RS, Srba, Hrvata, Bošnjaka iz čitave BiH koji, konačno, žele da skinu te produžene iz rata nacionalističke, uskostranačke privilegije i koncepte koji onemogućavaju da BiH bude drugačija od one što je Lukašenkova Bjelorusija ili Miloševićeva Jugoslavija. Bosna i Hercegovina zaslužuje bolje od onoga što se priča u ovom Parlamentu i to je suština moje diskusije i rasprave. A Vi nađite partnera, nekoga iz SAD i HDZ i takmičite se u brojkama koliko se gdje vratilo. Ja Vam u ime Socijaldemokratske partije hoću reći, i u RS i u Federaciju BiH, i u Hercegovinu i u Trebinje, i u Sarajevo, i u Tuzlu, i u Banjaluku malo se ljudi vratilo zbog takvih politika, zbog prebrojavanja. Niko nema pravo nijednog čovjeka prebrojavati po nacionalnom ključu, k'o biva da li se neko vratio više tamo ili ovamo. Vi se takmičite u konceptima ko će više opstruirati Daytonski mirovni sporazum. I jeste samozvani tumač Daytonskog sporazuma. Ako aludirate na Vašu profesiju prava, ja nisam pravnik, ali što rekoh, da citiram jednog političara iz predratne Jugoslavije, srpskog političara Nikolu Pašića : "ne mogu snijeti jaja, ali znam šta je mućak". To što Vi poturate kao pravnu politiku, to je mućak, to nema veze sa pravom, to nema veze sa Daytonskim sporazumom, nema veze sa Ustavom Bosne i Hercegovine i, na kraju krajeva, nema veze sa Madridskom deklaracijom i sa onim što je danas Parlament morao već odavno uraditi, a to je usvojiti Program minimalno na onom nivou koji zahtijeva Madridska deklaracija i koji zahtijeva Ustav BiH koji zahtijeva minimalne uslove za prijem u Vijeće Evrope. A Vaša logika sukobljavanja šta je Dayton, zaista, morate raspraviti unutar sebe, svoje savjesti, ako hoćete, usaglasiti sa pismom visokog predstavnika Petritscha, ponoviću vam, on je ovlaštenu predstavnik za tumačenje Daytonskog mirovnog sporazuma. Hvala Bogu da je ovlašten. Jer kad biste Vi takvi tumačili ili kad bi se prepustilo raznim ovim predstavnicima vladajućih političkih stranaka da tumače Daytonski mirovni sporazum, on bi se vratio u antagonizam, rat i prošlost, što, zaista, nije interes... Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Replika, Deretić.

MIODRAG DERETIĆ:

Nažalost, ja od gospodina Tokića ništa ne čuh, nego samo što sam i do sada čuo, obične pamflete i ništa drugo. Prije svega, ja ne pripadam nacionalističkoj opciji koju Vi spominjete jer moja stranka, prije svega, nije u koaliciji ni sa Slogom, ni sa drugom, dakle, političkom opcijom koju čini SDS i koju čini Srpska radikalna stranka. Ja se ovdje zalažem za striktno poštovanje Daytonskog sporazuma. Međutim, Vi ste u pravu kad kažete da je Aneksom 10. Daytonskog sporazuma predviđeno ko je tumač Daytonskog sporazuma, pa, između ostalog, spominjete visokog predstavnika, g. Westendorpa i sada g. Petritscha. Međutim, tu je osnovna razlika između Vas i mene. Ja nikada neću prihvatiti, čak i da to jedan od visokih predstavnika naloži, ako nešto nije u skladu sa tim istim Daytonskim sporazumom koji je međunarodna zajednica donijela, a ja sam maloprije i naveo da ima sijaset primjera koji nisu u skladu sa Daytonskim sporazumom i ono što je međunarodna zajednica usvojila svojim naknadnim odlukama apsolutno derogira i to ću ovdje sada reći, isključivo ili u najvećem broju slučajeva, na štetu srpskog naroda u RS.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Predlažem da nastavimo. Riječ ima poslanik Lagumdžija, poslije toga poslanik Filipović.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, cijenjene kolege, da se vratimo na diskusiju o Programu rada i na nastavak sjednice od prije nekoliko dana.

Prvo pitanje koje mi sebi treba da postavimo svi zajedno, šta mi uopšte hoćemo sa ovim Programom rada kad smo došli u ovu situaciju? Što se nas tiče, mi smatramo da bi ovaj Program rada trebao, prije svega, da nas sve zajedno, i ovaj Parlament BiH i Vijeće ministara BiH i Predsjedništvo BiH uozbilji i da se ne iscrpljujemo oko toga koje će se tačke naći u Programu rada nego, kad se nađu one u Programu rada, kako da one postanu stvarnost. Ja ne bih želio da ponavljam sve ono što je već rečeno, da je sasvim prirodno da ono što su obaveze Madridske deklaracije, obaveze proistekle iz sve mase dokumenata koji su svim poslanicima podijeljeni koji se tiču ulaska u Vijeće Evrope, da su neophodni da se nađu u Programu rada. Ja insistiram da se iz Programa rada ovdje, iz njegove preambule izbaci riječ „najznačajnije“ zadatke. Dakle, ovdje piše da Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH sadrži najznačajnije zadatke, da se izbaci riječ „najznačajniji“ da se zamijeni riječju „sve“. Dakle, da iz preambule samog teksta koji smo usvojili na početku proizilazi da se u Programu rada, po našem mišljenju, nalazi sve ono što je neophodno da bi se ispunili uvjeti za prijem BiH u Vijeće Evrope i realizaciju dokumenata koji su ovdje pobrojani. Prihvatajući to, a pretpostavljam da to nije sporno, želio bih skrenuti pažnju na nekoliko stvari.

Gospodo iz Kolegija, vi ste se usaglasili ne samo da izbacite masu stvari koje evidentno stoje u obavezama proizašlim iz želje za prijemom u Vijeće Evrope, nego se, čak, niste uspjeli usaglasiti i uspjeli ste da izbacite one zadatke koji proizlaze iz naših vlastitih odluka. Podsjetiću vas, Zakon o zajedničkim političkim snagama, o suzbijanju terorizma, međuentitetskog kriminala i korupcije i neovlaštene trgovine drogom. Ne znam jeste li se usaglasili ili niste, ali to nas uopšte ne interesuje, to je obaveza koja proizilazi iz odgovarajuće odluke Parlamenta. Zatim, informacija u vezi afere Promdej banke i pokrenute istrage i krivične prijave vezane za zloupotrebu i položaj odgovornosti dužnosnika Centralne banke, kao i druga informacija o prekršajima po računima Narodne banke BiH, odnosno Centralne banke BiH i mjerama za njihovo pravno i finansijsko sankcionisanje koja su definisana u poglavlju II, tačke 1. Godišnjeg izvještaja Centralne banke za 1998. Vi ste izbacili iz Prijedloga programa rada koji ste, navodno, odnosno, vjerujem da ste konsenzusom prihvatili, a to su tačke i obaveze koje smo na ovom Parlamentu donijeli da su obavezne da se daju. Vi ste se, dakle, usaglasili da derogirate odluke ovog Parlamenta. Ja vam samo navodim ovo kao primjer dokle vaše usaglašavanje ide. Vi nemate pravo da se usaglasite i da nam ponudite nešto što je protivno odlukama ovog Parlamenta. Međutim, ja tražim, kao poslanik, i čekao sam da ide diskusija malo duže svojim tokom, ja, zaista, ne mogu da shvatim da gospodin Bičakčić, ne da se nije javio za riječ, nego vidim da ga nema, kao predsjedavajućeg naše delegacije u Strazburu, nije

našao za shodno da nas obavijesti ispred te delegacije šta jeste, a šta nije po njegovom mišljenju i po mišljenju te delegacije o uvjetu... Ja, takođe, ne mogu da shvatim da gospodin Jadranko Prlić kojeg vidim ovdje nema, da se javi za riječ, nije nam, kao ministar spoljnih poslova rekao u početku šta jest, odnosno šta nije uslov ili uvjet, kako god hoćete, za prijem i otvore ovdje poslanicima mogućnost da se o tome raspravlja. Ja ne mogu da shvatim da niko iz Vijeća ministara BiH do sada nije našao za shodno da prekine ovo nadmudrivanje šta jeste, a šta nije uslov za Vijeće Evrope i da nam kaže koji je stav Vijeća ministara BiH, odnosno nadležnog ministarstva, odnosno nadležne naše Komisije, šta jeste, a šta nije. I, u krajnjem slučaju, ja mislim da je krajnje vrijeme da se svi zajedno uozbiljimo i da nam se daju odgovori na ova pitanja iz nadležnih ministarstava, službi, zovite to kako god hoćete, Vijeća ministara BiH i slično.

I na kraju, podsjećam vas, evo, gospodin Genjac se sjeća, a Vi, gospodine Banjac, niste tad bili u ovom Parlamentu, prve sastanke Kolegija je vodio gospodin Bildt, pa onda je gospodin Štajner prisustvovao tome, pa onda gospodin Šumaker, sve se spuštao nivo, da tako kažem, međunarodnih čimbenika, činovnika koji su pokušavali da utiču na nas. I na kraju smo došli da juče sa sjednice Kolegija čak jedan činovnik koji je relativno nižeg ranga od vodećih ljudi OHR-a, čak i on nije našao za shodno da ostane do kraja na Kolegiju. Samo skrećem pažnju da ovo prestaje da interesuje i obični svijet i međunarodni faktor i međunarodnu zajednicu i da ovo sve skupa o čemu mi raspravljamo postaje sve manje bitno i da nam to bude pouka da se malo uozbiljimo. Ja vam samo mogu reći jednu stvar. Bili su ovdje u posljednje vrijeme ozbiljni ljudi ispred međunarodne zajednice i razgovaralo se sa velikim brojem ljudi ovdje i vrlo je jasna stvar, ovo je jedna država i biće ona multietnička i svijet će nam pomagati godinu, dvije, možda tri i ovo će ostati jedna zemlja jednakopravnih naroda, jedino je pitanje hoće li biti uboga, mizerna i siromašna. Ovim putem ona će biti, nažalost, jedna država jednakopravnih naroda, multietnička, ali će biti, nažalost, siromašna, uboga i bježaće ljudi iz nje. Što se nas tiče, neprihvatljiv je Program u obliku u kojem ga je ponudio Kolegij i, ukoliko hoćete da prekratimo ove muke, dajte da glasamo o svemu ovome.

MIRKO BANJAC:

Ja želim gospodina poslanika Lagumdžiju upoznati sa činjenicom da je tačno da su se u dva zaključka koje je donijela Skupština, a nisu uneseni, da je to tačno. Ali, isto tako, želim da skrenem pažnju poslaniku da je Vaš predstavnik sinoć sjedio tu i nijednom rečenicom nije rekao da to treba da uđe u Program. Prema tome, ja ovdje ne razumijem odnose unutar poslaničkih klubova. Meni je nepoznata poslanička praksa u kojoj potpredsjednik poslaničkog kluba prihvati nešto i ujutro mu dođu poslanici i kažu, puk pike, to više ne vrijedi, idemo iz početka.

Dalje, samo momenat, dalje, molim vas, zašto previđate činjenicu da u Programu rada pod tačkom 1. u Analitičko-informativnoj djelatnosti stoji Informacija o realizaciji liste uslova za pristupanje Bosne i Hercegovine u Savjet Evrope? Zašto, takođe, previđate da pod tačkom 2. stoji Informacija o realizaciji zahtjeva iz Madridske deklaracije? Zbog čega, gospodo, ne shvatite da smo na kraju toga shvatili da sve ono što ne bude realizovano ide u redovnu proceduru kao prioritet da bi BiH bila primljena u Savjet Evrope.

I sad, pazite, ja imam osjećaj, Vi možete da osudite to kako god hoćete, nema nikakvih problema da ovdje i nije problem u Programu rada jer je on sišao već davno na sporedni kolosijek, već su neke stvari druge. Kad je sinoć donesen zaključak da nijedna inicijativa poslanika, bilo koja, neće biti skinuta, već će biti stavljena u redovnu proceduru i o njoj će se raspravljati, bilo ko da je predloži, ravnopravno onome što se predlaže u konsezalno usvojenom Prijedlogu programa. Ja ovim nikog ne kritikujem, samo hoću, informacije radi, i javnosti radi, da kažem da je to tačno. Zašto, gospodo, sinoć smo izgubili pet sati vremena ukoliko niko ne poštuje ono što smo sinoć uradili? Što smo mi sinoć sjedali to meni nije jasno. Ja samo pitam, valjda je slobodno pitati. I hoćemo li se u buduće tako sastajati i dogovarati da bismo prenočili i rekli, znate, ono što smo dogovorili ne vrijedi. Hoće li neko imati bar moralnu grižu savjesti zbog takvih postupaka? Ja sve što sam sinoć rekao stojim iza toga i dići ću ruku za ono što smo se dogovorili, dići ću ruku, plus toga, sve ono što ovdje ljudi iznesu, a u skladu je sa aktima o kojima smo govorili. Šta hoćemo još?

Izvolite, poslaniče, je li to replika meni? Može i dvije, može i tri, nema problema.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Kao šef Kluba poslanika koji je sinoć prisustvovao Kolegiju, da bih olakšao današnji rad, bez ikakvih obaveza, sve što sam mogao sinoć predložiti, predložio sam. Sve što sam sinoć rekao i danas stojim iza toga i bez pauze, molim da se svim poslanicima podijeli stenogram sa sinoćnje sjednice. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Molim Vas, da li ste predložili, poslaniče, odgovorite mi na pitanje jer je to jako važno – dva zaključka o kojima je govorio gospodin Lagumdžija. Niste predložili. Evo, odgovorno tvrdim, pod punom odgovornošću, da to niste uradili ni o Promdej banci ni o ovom drugom o kojem je govorio.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Pa, to je sastavni dio našeg prijedloga.

MIRKO BANJAC:

Molim vas, gospodine, kad smo sinoć utvrđivali, niste to predložili. Odgovorno to tvrdim.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Da li sam, gospodine predsjedavajući, svim članovima Kolegija podijelio (Upadica: jeste) prijedlog SDP za Program rada?

MIRKO BANJAC:

Ali poslije toga ste, gospodine, išli smo zajedno, usaglašavali svaku pojedinu tačku i to nije ušlo u usaglašavanje, ako jeste, recite mi da nisam u pravu.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Pa nije zato što niste imali konsenzus. Vi ste prešli Program...

(Upadica)

MIRKO BANJAC:

Nije, nije se ni razgovaralo o konsenzusu oko toga. Odgovorno tvrdim da nijedno nije niko razgovarao, ako jeste, molim vas, vi koji ste prisutni recite, ustanite, recite da nije tačno ovo što govorim. Dajte, molim vas, dajte, molim vas, tačno je ovo što vi kažete, ja nemam ništa protiv toga da to uđe i da je to sinoć predloženo, to bi ušlo u Program, ne bi bilo ove priče o kojoj sada pričate. Zašto to radite?

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Prijedlog koji smo sinoć podijelili svima koji su danas dobili, svi poslanici, podrazumijeva se da je naš prijedlog za dopunu Programa rada do kraja ove godine.

MIRKO BANJAC:

To niko nije sporio.
Izvolite, gospodine Lagumdžija.
Je li replika isto? Nije replika.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Dame i gospodo, gospodine predsjedavajući, možda je malo neuobičajeno, ali dužan sam da vas upozorim prije nego što počnem govoriti da me ne prekidate jer vidim da je to postala norma ponašanja ovdje i ne bih želio...

MIRKO BANJAC:

Nemojte cijeniti nešto unapred, gospodine, ako to uradim, učinite, nemojte unapred. Pa zašto on, obraća mi se, moram mu odgovoriti.
Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Mogu nastaviti. Ja bih sad počeo.

MIRKO BANJAC:

Evo, počeli ste.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ovdje se, znate, u narodu kaže „alaselamet“ u jednom narodu, svaki narod ima sličnih izraza zato mislim, Bože sačuvaj, je li moguće da se Vi tako ponašate, gospodine predsjedavajući, da čovjeka za govornicom koji je poslanik kao i Vi tako prekidate, prije nego je i počeo da govori. Ali to stvarno

izgleda da će proći dosta vremena dok se Vi to naučite, a, istina, tada vjerovatno nećete biti poslanik ili zastupnik pa će to postati relevantnim.

Međutim, da se vratim na repliku koju sam najavio.

Pošto ste skrenuli pažnju da je ovo o čemu sam ja govorio da se nalazi u Programu rada pod c) Analitičko-informativna djelatnost, čitam: tačka 1. Informacija o realizaciji liste uvjeta za pristupanje BiH u Vijeće Evrope, pa poslije postoji isto tako pod 2. o Madridskoj deklaraciji.

Skrenuo sam pažnju da ste Vi ovim derogirali zaključak ovog Parlamenta, a zaključak ovog Parlamenta je, pogledajte zapisnik koji smo usvojili na početku ove sjednice, glasi: Treba napraviti programe realizacije uvjeta sa zaduženjima za prijem u Vijeće Evrope, provođenje Madridske deklaracije i Pakta stabilnosti. Dakle, cijenjena gospodo iz Kolegija, zaključak Parlamenta je bio ne informacija, nas informacije ne interesuju, same po sebi, nego program realizacije uvjeta i to sa zaduženjima. To je ogromna razlika. Dakle, Vi ste promijenili zaključak Parlamenta i još onda pokušavate da nas uvedete u neku raspravu koja će dovesti do toga da smo mi ovdje nešto pobrkali. Izgleda da ste Vi pobrkali previše toga. Ja Vam više tu pomoći ne mogu. Naročito ste pobrkali činjenicu da sve ovo što smo mi predlagali i što smo vam pismeno dostavili, pismeno dostavili, ponavljam, ovo o čemu je kolega Bogićević govorio, to su sve uvjeti koje smo trebali ispuniti do septembra ove godine, da bi se u septembru kvalifikovano mogao voditi razgovor o tome da li uopšte ove godine da budemo primljeni i vi ste nas uveli u raspravu o uvjetima jesu li, nisu li, i u toj raspravi pod kojim uslovima ćemo možda mi jednom biti primljeni u to Vijeće Evrope, itd. itd.

Cijenjena gospodo, drage kolege poslanici, zastupnici, sve ovo što mi insistiramo da uđe u Program rada, ovo nam je obaveza bila do septembra, a mi smo pokušali da je makar ubacimo, pa da bude do kraja ove godine.

I zato, kolega Banjac, mi ne tražimo i ne želimo uopšte da se kod glasanja, uopšte glasa o našim prijedlozima koji su već usvojeni u ovom Parlamentu. Oni se podrazumijevaju i vi ste dužni da ih stavite, kao Kolegij, unutra i nemate pravo da vodite raspravu o njima.

Vi nemate pravo da, kao Kolegij, derogirate odluke ovog tijela. I zato, molim vas, kad dođe do glasanja ima da Sekretarijatu kojem ste održali bukvicu, da Sekretarijatu date nalog da prekuca novi Program rada koji ima minimalno ono što ste vi usaglasili i ono što je već ovdje odlučeno, a onda možete u ovom Domu tražiti da se glasa o tome da se izbacilo ono i da se promijene odluke koje je on napravio. Vi nemate pravo, uopšte, ovakav prijedlog da stavite pred nas.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Repliku ću iskoristiti kao poslanik.

Uvaženi gospodine poslaniče, Vama je poznato, sigurno, kao naučnom radniku da svakom ozbiljnom programu prethodi analiza. Da bi se mogao napraviti program treba vidjeti šta je to što je trebalo uraditi, šta je urađeno i šta je ostalo. To sada uskraćujete Programu ovog Parlamenta. Vi ste dobro rekli, i ja sam apsolutno saglasan sa Vašim mišljenjem, da je ovdje trebalo da se pojavi neko ispred Savjeta ministara BiH, već jednom ovom Parlamentu kaže koje su to stvarno, koji su uslovi za prijem BiH u Savjet Evrope. Ovdje smo sinoć, Vi niste bili prisutni, ali je bio predstavnik Vašeg Kluba, oko toga smo raspravljali i nismo se mogli dogovoriti. Neko kaže jedno, neko drugo,

neko tri uslova, neko četiri, a neko deset. Ja iskreno da kažem, ja ne znam koji su to uslovi. Vjerujem svima jer svako nosi nekakav dokument i čita iz svakog dokumenta. Čak smo imali priliku da vidimo jedan dokument iz prvog tromjesečja ove godine, u maju mjesecu piše nešto drugo, u zadnjem dokumentu koji je došao pišu samo tri uslova i imamo sve te dokumente na okupu. Šta je stvarno od tih dokumenata istinito? Mi ovdje zaustavljamo rad Parlamenta zato što jednostavno neko nije sjeo i napravio tu analizu. Apsolutno sam saglasan sa Vama da jedan od zaključaka, ako ste to mislili, onda to podržavam, bude da se po hitnom postupku traži stav Savjeta ministara BiH šta je to uslov i da to sve uvrstimo. To nije sporno, ljudi moji. Ne vidim nijedan razlog zašto to nismo već uradili i prekinuli ovo mučenje.

Druga stvar, to šta ja imam ili nemam, ja nisam Kolegij, ja sam Mirko Banjac, član Kolegijuma i imaju još dva čovjeka, prema tome, nisam množina nego jednina i vrlo rado sarađujem sa kolegama i mogu reći da to uspješno radim. A to što smo mi poštovali da smo se oko nečega dogovorili, nisam u demokratskoj praksi vidio kritiku na račun dogovaranja. Kritika može da se uputi onima koji se ne dogovaraju.

Riječ dajem poslaniku gospođi Filipović.

DOKIĆ:

(smjesta govori) Možete li pročitati redoslijed?

MIRKO BANJAC:

...govornika. Špirić, pa Dokić sada ide pa Jahić. Nikog neću da zaboravim.

Izvolite.

MEDIHA FILIPOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, mi smo ovdje dobili listu zakona koji su stekli konsenzus na vašem jučerašnjem sastanku. Dakle, kriterijum po kojem su poredani je, ustvari, to što ste vi koji ste sjedili u tom tijelu postigli konsenzus, a nije kriterijum stvarni prioritet koji će nas napraviti državom i integrirati u evropske institucije.

Mi imamo konsenzus, i kao Parlament BiH, a i Predsjedništvo naše države je, boraveći u Strazburu, na jednoj parlamentarnoj sjednici, javno objavilo pred parlamentarcima Savjeta Evrope da postoji konsenzus za ulazak u Evropu. Ako je to tačno, onda u ovom spisku zakona koji se moraju donjeti za naredna tri i po mjeseca, koliko nam je ostalo do Nove godine, mora da bude na prvom mjestu Zakon o granicama BiH, a na drugom pravosudni zakoni i zakoni o nezavisnom sudstvu, a da ne govorim o Zakonu o poštivanju ljudskih prava. Dakle, bez ovih zakona, Stranka za BiH, a usuđujem se reći i većina naših koalicionih partnera, neće glasati za ovaj Prijedlog zakona čiji je kriterijum u prioritetu bio samo konsenzus onih koji su bili prisutni.

Što se tiče uslova za prijem u Savjet Evrope, bojim se da nismo svi dovoljno obaviješteni, a Vi, kao predsjedavajući, pretpostavljam da znate da je donesen akcioni plan koji je Vijeće ministara BiH, odnosno kopredsjedavajući našeg Vijeća ministara, bosanskohercegovačkog, dakle, donesen je Akcioni plan, vrlo detaljan i vrlo dobar, koji je bio i pohvaljen na Komitetu za politička pitanja Savjeta Evrope. Dakle, taj Akcioni plan šta treba da radimo postoji i mi smo ga izglasali i to još u maju.

Željela bih reći da dr. Halis Silajdžić od 1997. godine radi na zakonima. On nije samo dao naslov tog zakona koji bi trebao biti donesen nego i prednacrt tih zakona, ja ću biti slobodna da ih brzo pročitam a to je: Zakon o zaštiti ljudskih prava utvrđenih međunarodnim konvencijama; Krivični zakon BiH; Zakon o sudu BiH; Zakon o tužilaštvu, o pravobranilaštvu, o upravi, o upravnim sporovima BiH; Zakon o osnivanju i registraciji institucija, o imovini, o prometu nekretnina, javnih isprava, međudržavnom i međuentitetskom cestovnom transportu, o prijevozu, o bezbjednosti saobraćaja, o cestama, o međunarodnom entitetskom željezničkom transportu, o prijevozu željezničkim transportom, o bezbjednosti željezničkog transporta, o pomorskoj plovidbi, o međunarodnim i međuentitetskim komunikacijama i o finansiranju željezničkih infrastruktura.

Da smo ove prednacрте raspravljali, posao bi nam bio daleko olakšan. A što se tiče nepoznavanja pojedinih parlamentaraca u vezi uslova za prijem u Savjet Evope, ja predlažem da sa zadnjih sesija Komiteta za pravna pitanja i ljudskih prava i Komiteta za politička pitanja, dakle, ono što je nama delegatima ispred ovog Parlamenta u Savjetu Evrope dostavljeno, bude prevedeno i podijeljeno svim parlamentarcima i da se za iduću sjednicu svi lijepo upoznate i sa onim kad već nismo Akcioni plan savladali. Evo, ono što je gospođa Gerdelblum govorila neki dan u Ohridu i ono što je gospodin Agrimson, odnosno Blocer govorio u Rejkaviku.

Hvala lijepo.

Dakle, molim vas Zakon o granicama i Zakon o sudstvu ako hoćemo stati korupciji ukraj, onda bez ta dva zakona ne možemo očekivati nikakve rezultate.

MIRKO BANJAC:

Ja vas molim da sa Sekretarijatom ove Vaše prijedloge usaglasite. Hvala vam. Špirić, Dokić, Jahić.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, ja stvarno sa žaljenjem moram konstatovati da smo danas, kao i mnogo puta do sada, pali u jednu zamku da, ganjajući maksimum, izgubimo i željeni minimum koji je davno trebalo završiti u ovom Parlamentu. Moramo jasno staviti do znanja, pred javnosti BiH, da smo za to sami krivi bez uplitanja u našu krivnju i pozivanja na međunarodnu zajednicu.

Da bih prešao konkretno na Program, moram jasno da kažem pred javnosti BiH danas, da se mora jasno staviti do znanja ko ne želi Program Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH i kome atmosfera bez Programa izuzetno odgovara. Mi smo imali jedan konstruktivni sastanak na prijedlog svih parlamentarnih stranaka, ali moram jasno da uočim da, bez prisustva poslanika Silajdžića, CD Koalicija ne funkcioniše, pa se onda ponekad kopije oličene u gospodinu Genjcu, a evo vidim ponekad i u gospodinu Tokiću neuspjelo plediraju da program CD Koalicije bude program Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH. Ako se na to misli, onda se mora jasno staviti do znanja zašto CD Koaliciji ne odgovara Program Predstavničkog vijeća. Zato što se vječito pozivala na produženu ruku oličenu u visokom predstavniku, a BiH, odložen prijem u Vijeće Evrope iz razloga,

tamo piše dobro, gospođa Filipović je pročitala, zato što parlamentarci nisu radili svoj posao nego je visoki predstavnik ukazom donio najveći broj zakona u Predstavničkom vijeću. Ja mislim da je došlo vrijeme da se stane u kraj zamjeni teza. I ono što sam primijetio u prethodnoj raspravi, da je na pomolu nova koalicija u BiH, a to je koalicija između CD koalicije i Socijaldemokrata BiH. Mislim da to ne treba nevješto prikrivati. Treba jasno staviti do znanja da postoje podudarne stvari između te dve političke opcije. A sada da pređem na Program, jer smo sjedili četiri sata i raspravljali.

Ja mislim da normalan poslanik, ajde da ne kažem normalan ozbiljan poslanik, će se založiti da prioritet bude prijem BiH u Savjet Evrope. Da vidimo koji su to uslovi. Iz stručnih službi, od ljudi parlamentaraca u Savjetu Evrope koji se pozivaju na ovo na što se gospođa Filipović poziva, je rečeno da je uslov da se usvoje četiri zakona koja su nabrojana ovdje pod 1, 2, 3. i 4. Ja molim da se danas stavi do znanja ko ne želi da se usvoji Program rada koji podrazumijeva usvajanje tih zakonskih propisa. Nema dodatnih uslovljavanja. Ko želi, ko ne želi. Mislim da nema preče stvari za BiH od usvajanja zakonskih projekata za prijem u Savjet Evrope i izgradnju dobrosusjedskih i diplomatskih odnosa sa okruženjem. Zato predlažem da se to, malte ne, stavi u istu ravan i predlažem da u ovom Programu, iza tačke b) stoji tačka c) koja će glasiti ovako: "Uspostavljanje dobrosusjedskih i diplomatskih odnosa sa okruženjem" pa pod 1) da parlamentarna delegacija Predstavničkog vijeća BiH u mjesecu oktobar-novembar posjeti Parlament SR Jugoslavije i da parlamentarna delegacija u istom tom periodu ovoga Vijeća posjeti Parlament Republike Hrvatske". Dakle, da se za to zaduži predsjednički Kolegij. Mi moramo staviti jasno do znanja da nam je stalo do uspostavljanja dobrosusjedskih odnosa. Vi se sjećate rasprave za usvajanje Zakona o državljanstvu. Ne možemo mi pričati da se retorikom bavi, da nešto uđe u Program, a da to vješto izbjegavamo. Posjeta parlamentarnih delegacija ne znači uspostavljanje diplomatskih odnosa, ali znači da smo mi svjesni te situacije u kojoj smo bili da se moraju uspostavljati dobrosusjedski donosi i da nema prečeg posla za BiH od takvog načina rada. I zato sam spreman da to bude posebna tačka.

Kod zakonodavne aktivnosti predlažem da Zakon o državnom trezoru BiH, pošto je jedan od kriterija bio da naslov zakonskog projekta ne bi trebao da prejudicira stvari koje se zakonski uređuju, da on nosi naslov Zakon o uređivanju finansijskih odnosa u BiH. Evo iz kojih razloga. Zato što stručna rasprava o trezoru još uvijek nije završena, zato što se ne zna hoće li se zvati trezor ili će to biti neka finansijska komisija ili će biti ministarstvo finansija, da, jednostavno, ovakvim načinom ne prejudiciramo stručna rješenja koja su u toku. Nadalje, predlažem da parlamentarna saradnja i druge aktivnosti nađu svoje mjesto ispred Analitičko-informativne djelatnosti Predstavničkog vijeća, čini mi se da bi to bilo logično. I konačno, kada je u pitanju parlamentarna saradnja i druge aktivnosti gdje se govori o saradnji sa Međunarodnim tribunalom u Hagu u svjetlu Rezolucije UN br. 1207. iz 1998. godine, ja mislim da ovo u svakom slučaju treba da stoji, ali, evo, ja hoću da se pozove na ovo o čemu je govorio i gospodin Lagumdžija – poslaću Vas na Bečku konvenciju od 18. aprila 1961. godine i Sporazum o mjerama za jačanje povjerenja i bezbjednosti u BiH potpisan u Beču 26. jula 1966. godine, član 4., kaže: "1. Radi efikasnijeg obavljanja funkcija i sa ciljem implementacije Sporazuma i ne u svoju korist, inspektorima, članovima timova,

posmatračima, monitorima i posjetiocima, članovima vojnih misija za vezu i predstavnicima, predstavnicima u Zajedničkoj komisiji za konsultacije, odobriće se sljedeće privilegije i imuniteti: njihova osoba biće nepovrediva, on, odnosno ona, neće podlegati nikakvom obliku hapšenja ili pritvora. Primajuća strana će se prema njima ophoditi sa dužnim poštovanjem i preduzeće sve odgovarajuće korake kako bi sprečila bilo kakav napad na njihovu ili njenu ličnost, slobodu ili dostojanstvo. Uživace imunitet od krivične nadležnosti primajuće strane i uživace od njene civilne i administrativne nadležnosti. Neće imati obaveze da svjedoči u svojstvu svjedoka. Njihov imunitet od nadležnih strana neće se izuzimati iz nadležne strane koja je šalje". Dakle, to je prevod. Hoću sad da – ja tvrdim da je BiH država međunarodno priznata. Vas pitam da li je general Talić građanin BiH? Ne tražim da žalite generala Talića. Je li BiH reagovala na način hapšenja u skladu sa dokumentom koji je potpisala? Ne kažem kako je trebala da reaguje. Je li se Predstavničko vijeće Parlamenta oglasilo? Nije. Kome pričamo da smo država. Kome pričamo da Bosna i Hercegovina preuzima ingerencije koje treba da preuzme i zato vas molim da, ako podrazumijevamo saradnju koja je neophodna, zločini su stvari koje ne zastarijevaju. Prema tome, način saradnje sa Hašim tribunalom, uspostava povjerenja, zaštita ljudskih prava ne podrazmijeva tajne spiskove. Hoće li se ovaj Parlament založiti da se skine veo tajne sa tajnih optužnica. Kome to odgovara? Ili smo mi Parlament, ako se to ne odnosi na građane RS, onda je ovo Parlament Federacije BiH. Ako smo država, moramo raspravljati kao građani te države, a ako nismo da jasno stavimo do znanja da je BiH država onakva kakvu je vidi Visoki predstavnik, na što se poziva gospodin Tokić, a ne poslanici u Predstavničkom vijeću. Zato moram stvarno da skrenem pažnju, evo, predsjedavajućem, da bi dobro bilo da pusti parlamentarnu raspravu i nema potrebe na svaku odgovarati, mislim ne replicirati sa poslanicima i da jednom priđemo glasanju. Danas ćemo vidjeti ko hoće Program, ko Program neće. Ja vas ubjeđujem da smo imali konstruktivnu raspravu sinoć do 8 sati, bez prisustva predsjednika stranaka, nažalost, ali izgleda da se oni pitaju, do 9, pola deset, i da smo došli na početak. Toliko. Hvala vam lijepo.

MIRKO BANJAC:

Replika, Tokić, pa Genjac. Špiriću, podaj te prijedloge tamo.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici. Očito treba ponoviti jednu činjenicu i Špiriću i prethodnim diskutantima, Socijaldemokratska partija neće ovakav Program. Mi smo protiv ovog Programa zato što taj Program zaustavlja Bosnu i Hercegovinu na repu Evrope. Ekonomski je vodi ka siromaštvu i zaustavlja njeno uključivanje u evropske integracije i mi smo protiv toga. Da bi bilo još jasnije, Špirić je pomogao u svojoj diskusiji jer on očito nije za priključivanje BiH Evropi. Nije za kontakte sa evropskim integracijama, nego spašavanje onoga u što u Evropi, ja ne znam ko još ima namjeru spašavati, a to je Miloševićev režim i ne znam ko ima namjeru Jugoslaviju spašavati. Ja koristim priliku da izrazim svoje zaprepaštenje da jedan poslanik Parlamentarne skupštine BiH, mimo stavova oficijelne Vlade RS, mimo svih međunarodnih konvencija, zagovara parlamentarnu saradnju, ja pretpostavljam da bismo poslije toga svi trebali,

nakon što bismo razgovarali sa Miloševićevim režimom, trebali otići kod Lukašenka. Vi stvarajte takve dobrosusjedske odnose, to je taj put koji Vi, vjerovatno, i Vaše kolege birate, ali put kojim Parlamentarna skupština BiH nema namjeru krenuti i mi ćemo se suprotstaviti tome, to je sasvim drugi put. I da vam jasno kažem, ne trebate Vi ponavljati, mi smo protiv tog Programa koji ste vi sveli da se usvaja u septembru mjesecu za godinu 1999. godinu i da ne zadovoljava kriterije koji su trebali biti obezbjeđeni 1. septembra. To za nas nije minimum. Za nas je minimum provođenje Madridske deklaracije. Nemate potrebe objašnjavati Koaliciji. Socijaldemokratska partija ima jasan politički koncept, svoj program. Ko će se naći u tom programu, to su evropske integracije. To je interes da Jugoslavija, susjedna zemlja što prije prevaziđe trenutnu i ekonomsku i političku stagnaciju do koje je dovodio režim, upravo koji vi sad prizivate da mi spašavamo. Pogledajte dokle je složena to politika i koja se treba politička sljepoća danas ovdje zagovarati kad čitava Jugoslavija i demokratska javnost Jugoslavije se diže protiv tog režima, pomagati taj režim iz ove Parlamentarne skupštine.

Dozvolite, molim vas, to ne može ući u Program. Mi smo protiv toga, Špiriću, protiv toga. Treba svaki čovjek, svaki politički angažovan čovjek koji se bori za interese BiH, za interese srpskog naroda, bošnjačkog naroda, hrvatskog naroda, pa, eto, sad s obzirom da ste pomenuli tu temu, i za interese susjedne Jugoslavije, biti protiv toga. Mi smo ponosni na to i to možete objelodaniti. I još nešto, protiv toga je i većina građana RS. Vi prestanite predočavati kako je interes građana RS da se ne hapse ratni zločini. Pravilno je BiH postupila što se tiče gospodina Talića. Građanin Talić jeste građanin osumnjičen za ratni zločin i šta ima loše u tome da se sudi čovjeku koji je osumnjičen za ratne zločine i koja je to pretpostavka da neko pokušava odgovornost pojedinca svoditi na kolektivnu odgovornost.

Socijaldemokratska partija ne dozvoljava nikome ovdje da govori u ime srpskog naroda, ni u ime hrvatskog naroda ni u ime bošnjačkog naroda. Nemate vi pravo poistovjećivati pojedinačnu odgovornost sa kolektivnom odgovornošću, pogotovo ne sa Talićem. Ja sam se juče, prekjuče, vratio iz Banja Luke, vidio sam raspoloženje. Uz grupu ljudi okupljenu oko nekih minornih političkih struktura, ostali narod želi da se priključi Evropi, ne želi se vraćati u prošlost i ne želi ići ka onome do čega vas je dovela politika Slobodana Miloševića. Mi smo protiv toga da se ta politika slijedi, i u ovom Parlamentu smo spremni to otvoreno reći. A što se tiče Programa, protiv smo skućenog programa. Mi smo za program (upadica predsjedavajućeg: ističe pet minuta) ... nema veze (upadica: ima veze), koji će obezbijediti da BiH uđe u Vijeće Evrope. Kad kažem nema veze, predsjedavajući, konstatiram, u tom kontekstu, da nema veze da li vam se diskusija nekog pojedinca ovdje sviđa ili ne sviđa, principijelno trebate prekidati svakog na pet minuta, a maloprije to niste uradili. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Nije trajalo duže. Ja vas molim da gledate u sat.

Imamo sad repliku na repliku. Molim vas, redom replike na Tokićeve replike, ide Rađević, Balta pa Špirić pa Deretić.

Ja znam kako su se prijavljivale replike na replike, a Vi kako hoćete.

SEJFUDIN TOKIĆ:

/S mjesta govori/ Ja sam spomenuo samo Miloševića. Ovdje Milošević ne sjedi. Poslovnik jasno navodi kad se može replicirati, onda kada se spomene neko ime. Gospođa Balta i ostala gospoda predstavnici Miloševića, onda može.

MIRKO BANJAC:

Gospoda imaju pravo i na krive navode.
/Polemika/

BRANKO DOKIĆ:

/Smjesta govori/. Ja, kao predsjednik poslaničkog Kluba Koalicije Sloga, tražim pauzu.

MIRKO BANJAC:

Poslije replike.
/Polemika/

Ja molim poslanike, da, nisam dao pauzu, daću je..

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ovo je postalo lakrdija i oni koji tuđu brigu vode o ovim narodima zavlače ovaj narod. Ja ću izaći kad mi date riječ.

MIRKO BANJAC:

Ja ću Vam dati riječ i ja Vas molim, daću pauzu – koliko ste tražili pauzu? Niste tražili, koliko je to vremenski? Poslije replike, 10 minuta će biti pauza. Izvoli.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Dame i gospodo, ja mislim da je ponašanje i zabluda u koje građane želi, Bosne i Hercegovine, na koje se poziva moj kolega, poslanik gospodin Tokić, najžešće stajala te građane. Tokić zaboravlja da je ušao u ovaj Parlament zahvaljujući onima koje je slagao, koji danas ne mogu ni tamo ni ovamo, ne želeći da im objasni koja je njegova realna snaga kada ih vodi u sunovrat. Prema tome, pozivati se ovdje na neke univerzalne formule, gospodine Tokiću, Vaša priča je otrijeznila Srbe u RS, a ne moj program i program moje stranke. Prema tome, jednako kao što Vi nemate prava, takva BiH koju Vi zagovarate nije daytonska BiH i nema nikakve šanse, u to Vas ubjeđujem, i mislim da treba stati sa maltretiranjem građana na koje se pozivate. Uspostava parlamentarne saradnje sa susjedima ne znači spašavanje režima, gospodine Tokiću, nego znači spašavanje odnosa unutar Bosne i Hercegovine i prosperitet BiH. To što se Vama diže kosa na glavi kada se pomene neko od srpskih predstavnika jednostavno za Vas nije dobro. Ne dopada se ni meni mnogo stvari unutar nekih stranaka, odnosa, pojedinaca, ali jednostavno neću da živim sa mržnjom, jer ona guši čovjeka koji mrzi. Ne možete Vi svoju mržnju sakriti. I zato je dobro pričati o CD Koaliciji, Koaliciji Socijaldemokrata na koju se Vi pozivate da nije dobro da se najavljuje. Nema razlike u vašem programu. Ja Vam moram reći da su Srbi tu vašu malicioznost prepoznali. Kažnjeni su Srbi Vašom politikom, gospodine Tokiću, koje ste vodili u Drvar pa koji sada ne mogu ni tamo ni ovamo. I to su

građani BiH, ali i RS. Prema tome, ne radi se o spašavanju režima nego o uspostavi dobrosusjedskih odnosa. Ali, morate jasno staviti do znanja da hoćete da BiH bude pusto ostrvo koje želi da sarađuje sa njom prijateljskim zemljama Turskom, Malezijom i ne znam kojim još zemljama, a ne želite saradnju sa Jugoslavijom i sa Hrvatskom. Možda se ovo što se dešava u BiH ne dopada našim susjedima. A šta to znači? Ili ćemo živjeti u ambijentu pomirenja ili ćemo i dalje tražiti pomoć međunarodnog predstavnika na čiju cuclu ste se vi, socijaldemokrati, vješto prikačili i to je jedino što vas veže za taj program, nažalost. I kada se govori o poštenju u BiH, o kriminalu u BiH, onda se sve stranke moraju staviti u istu ravan. Ko je to od međunarodne donacije, koja stranka uplatila porez svojoj državi? To se ne zove kriminal, to je kooperativnost. Zato vas molim da se ne pozivate, ja mislim da imam više prava da se pozovem na narod kojem pripadam, imam prava više, kao što Vi (upadica) kako da ne, ja sam predstavnik srpskog naroda u zajedničkim organima po izbornom zakonu, predstavnici RS u zajedničkim organima. Meni je žao što ti misliš da bi trebalo više Bošnjaka biti, ali nema. Šta mogu ja tome? Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC:

Sada dajem 10 minuta pauze koju je tražila Koalicija Sloga i 20 minuta Kolegijum traži pauzu. Pola sata. Ukupno pola sata. U pola četiri ovdje.

P a u z a

Poslije pauze

MIRKO BANJAC:

Cijenjeni poslanici i gosti, predlažemo da nastavimo rad. Ja bih vas u ime Kolegija zamolio da prekinemo ove replike koje, ako je moguće, koje ne vode ničemu. Vode tome da zaoštravamo situaciju i da se sve više udaljavamo od onoga što se zove Prijedlog programa rada. Tu sad ima svega više nego Programa rada. Ako je moguće, ja to nemam pravo da vam to uskratim, niti ću to učiniti, ali vas molim da prihvatite sugestiju Kolegijuma i da odustanete od replika. Ako ima potrebe da još neko replicira, neko da onda iziđe ispred kluba poslanika i da s tim zaključimo. Ali vas molim na jedan, da kažem, dostojanstven nivo u obraćanju jedni drugima. Mislim da je to uredu, da izbjegnemo vrijeđanja bilo koje vrste i po bilo po kojoj osnovi. To molim sve poslanike. Naravno, ne vidim razloga da nam toliko rade emocije. Ako pristajete da u ime kluba – prvo vas molim da odustanete apsolutno od daljnjih replika i da idemo dalje na redovne diskusije i da radimo po programu rada, ako je moguće. Ako nije moguće, imam drugi prijedlog, da u ime kluba poslanika – evo replicira neko – i time zaključimo – evo odustaje, jedno odustaje. Ima li još neko želju? Ja ću pitati redom, Genjac odustaje, Neimarlija ne odustaje, Rađević odustaje, Balta odustaje, Deretić odustaje, Tokić odustaje. Hvala vam veliko, gospodine Neimarlija, izvolite. Hvala vam veliko i još jednom mislim da...

HILMO NEIMARLIJA:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo posalnici, rado bih prihvatio sugestiju predsjedavajućeg i odustao od replike, međutim, upravo poziv predsjedavajućeg da budemo dostojanstveni u raspravama koje vodi na ovom Domu obavezala me, ipak, da ostanem pri ovoj potrebi da repliciram ne na sadržaj, ostaviću sadržaj po strani, nego na način vođenja rasprave, odnosno na jezik ili stil, ako hoćete, koji neki od poslanika koriste.

Dostojanstvo rasprave ne osigurava se, naravno, temom onoga o čemu se raspravlja nego načinom na koji se vodi rasprava. Mi koji smo ovdje, za nas se očekuje da na dostojanstven način možemo raspravljati o svim pitanjima. Dostojanstvo rasprave, naravno, ruši se načinom, ne pitanjem, koje se uključuje u raspravu i ja, stoga, pozivam predsjedavajućeg, zarad upravo ove njegove sugestije, da ubuduće prekine svakog poslanika koji ruši dostojanstvo ovog Doma i dostojanstvo rasprava, a ponavljam, držim da nema pitanja o kojem mi ovdje ne možemo valjano i dostojanstveno razgovarati. Dakle, da prekine svakog poslanika koji koristi neprilične izraze kojima se karakteriziraju ili poslanici ili ovaj Dom. Kopija je izraz kojim se karakteriziraju papiri koji se štancaju, a ne ljudi. Prošli puta ja sam reagirao na figure kao što su dreseri i životinje jer se prva figura odnosila na predstavnike međunarodne zajednice, a druga na građane BiH i na predstavnike ovog Parlamenta. Jedan od poslanika na prethodnom djelu ovog zasjedanja iznio je tvrdnje koje su bile uvredljive za sve poslanike, ili pretežan dio poslanika, hajde da kažem, iz bošnjačkog naroda. Predsjedavajući nije reagirao. Zarad ovoga što je maloprije kazao, ja od njega očekujem da ubuduće ne dozvoljava upotrebu apsolutno neprihvatljivih riječi i karakterizacija kojima se ruši dostojanstvo rasprave u ovom Domu.

Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC:

Zahvaljujem. Apsolutno prihvatom prijedlog poslanika i mislim, gospodo, kako god bilo da bilo, mi ćemo morati diskusije vezati za tačku dnevnog reda i mislim da nije bio uredu ni danas jezik, i stil je bio u jednom broju diskusija neprimjeren.

Predlažem da nastavimo raspravu. Dokić. Poslanik Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Cijenjeno predsjedništvo, dame i gospodo

Nadam se da će ovaj drugi dio ili treći dio ove sjednice biti uspješniji i molio bih one koji žele da nešto konstruktivno napravimo, da se toga pridržavaju. U tom svjetlu, ja ću odustati od nekih svojih primjedbi na diskusije pojedinih poslanika koje su, najblaže rečeno, neprimjerene, a u kojima su iznesene i neke netačne tvrdnje.

Moram da počnem sa nekim izjavama koje su ovdje izrečene. I ja isto mislim da smo mi ovaj Program trebali imati ne do 1. septembra nego 1. januara, ali nismo. Znači li to što nismo da sad ovdje treba da se likvidiramo ili da se raspustimo? Ako i to treba, dajte da uradimo. Ja vam odgovorno tvrdim da je sinoć ekipa koja je ovdje sjedila pet sati veoma odgovorno, prema situaciji u BiH, prema narodima i prema našim obavezama, raspravljala, razgovarala, uvažavajući razgovarala i donijela papir koji ste imali danas na početku na ovoj sjednici. Ono na što sam sinoć, moram i na to da se osvrnem, na što sam upozorio, nažalost, obistinilo se. I sinoć sam rekao, neka

me kolege demantuju ako nije tačno – kolege predsjednici poslaničkih klubova, ukoliko sutra ovo što smo se konsenzusom dogovorili ne možete da progurate kod vaših poslanika, onda podnesite ostavku. Ja se nadam da će to kolege ispoštovati, a vas poslanike, partijske lidere kojih ovdje ima, molim da ubuduće na dogovore pošaljete one ljude koje će to poštovati. Ja mislim da je to minimum ispod koga ne možemo da idemo. U protivnom, naši pripremni sastanci su farsa, gubljenje vremena. Ja jedino ovakvo ponašanje mogu da tumačim činjenicom da se ova govornica zloupotrebljava, a to je još neko davno prije istakao, ovo nije moj patent, da se ova govornica zloupotrebljava za razne političke promocije. Ako je to zaista tako, evo, ja ću se sad pridružiti jednom nedemokratskom prijedlogu da se ukinu direktni TV prenosi. Opet ponavljam, sinoćnja diskusija gdje smo imali ljude iz svih partija liči na jednu diskusiju ljudi iz jedne normalne zemlje, evropske, civilizacijske. Ovo danas, ja neću da kažem na šta meni liči, vi sami procijenite i sami kažete na šta to liči. Činjenica, vidite, kako različito na iste stvari gledamo, zaista, ne mogu da razumijem. Činjenica da nama Karl Bildt, ili neki drugi Karl Bildt, nije važno ime, ne vodi kolegijume, za mene je znak da smo mi nešto napravili. Činjenica je da je sinoć predstavnik Kancelarije visokog predstavnika otišao ranije ne govori da je to bilo ovo što smo imali danas, nego ja vjerujem da može da potvrdi da je juče prisustvovao jednom konstruktivnom dogovaranju, a ovdje sjedi pa može i da potvrdi to ili da me demantuje, neću se ljutiti.

Dakle, o čemu se radi. U ovim prijedlozima koji su ovdje napravljeni, postoji 15 zakona, odnosno prijedlozi za usvajanje 15 zakona koje mi treba da usvojimo za samo stotinu dana. Želim još jednom da vas podsjetim da smo za tri godine, ne mi usvojili, nego je usvojeno u BiH, ili propisano, samo 15 zakona. Mi sada predlažemo 15 za stotinu dana. U okviru ovih 15 zakona uvaženi su svi zahtjevi međunarodne zajednice počevši od uslova za prijem BiH u Savjet Evrope. Svi su zahtjevi obuhvaćeni, pa čak, koliko smo bili tolerantni i uvažavali sve prijedloge, govori činjenica da pod brojem 16., moram vam to pročitati. U okviru zakonskih inicijativa stoji ispunjavanje i drugih uslova koje postavi Savjet Evrope u nadležnosti institucija BiH do kraja 1999. godine za prijem BiH u Savjet Evrope. Prema tome, držanje lekcija ovdje kako mi nismo uvažili neke elementarne stvari za prijem u Savjet Evrope zaista nije uredu. To je blag izraz, nije uredu. Odgovorno tvrdim, a, evo, imam dokument, ko god hoće može ga pogledati, i predlažem da se kopira da Savjet Evrope postavlja kao uslov da BiH, ova Skupština, usvoji tri zakona i to su ova tri na početku. Ostalo je taksativno navedeno. Vidite, piše, Federacija BiH, RS, Federacija BiH i RS itd. itd. Mnogo je uslova koje je Bosna i Hercegovina treba da ispuni, ali ono što se traži od ovoga ovdje Vijeća, od ove Skupštine, to je ovo uneseno ovdje. Ali smo ostavili mogućnost, kao što vidite, ukoliko se ispostavi još neki prijedlog da i to uvrstimo. Jesmo li mi, zaista, toliko neodgovorni pred sobom ako tvrdimo da mi do kraja ove godine možemo da provedemo, kroz kompletnu demokratsku proceduru, dvadesetak ili nekoliko desetaka zakona. Vidite koliko usvajamo dnevni red oko koga su se sve partije usaglasile, a šta će biti kad dođu konkretni zakoni na dnevni red. Hajde, budimo odgovorni prema sebi pa kažimo, evo, neka ovo bude minimum, da probamo, da prihvatimo to i zato postoji prijedlog ovog tijela koje je sinoć zasjedalo pa je rečeno, hajde neka budu sjednice svake druge sedmice u mjesecu. Nećemo vezati koliko će dana

trajati nego otvorimo jednu proceduru ako treba da Skupština bude i u stalnom zasjedanju, ali da ispoštujemo ono što smo se dogovorili.

Dalje, mnogo se licitira, mnogo se zloupotrebljavaju zahtjevi Madridske konferencije. Ovdje ispada da su jedni protiv Madridske deklaracije, a drugi za. Odgovorno vam tvrdim, predsjedavajući je sinoć čitao zahtjev po zahtjev. Ja sad moram da vam kažem da sam prijatno iznenađen koliko je toga već realizovano, koliko je u proceduri i da je dosta ovdje već obuhvaćeno. Postoje neke stvari koje nisu obuhvaćene, ali zato je rečeno, samo ne znam u kojoj tački, već na septembarskom zasjedanju tražimo izvještaj o realizaciji. U nečemu se suštinski razlikujemo, gospodo. Madridska deklaracija nije ispostavila zahtjeve samo ovoj Skupštini. Postoje još neke skupštine kojima su zahtjevi postavljeni i to je ono u čemu se mi razlikujemo. Na našem zasjedanju mi možemo analizirati i one zahtjeve koje je morala da realizuje Skupština RS i Skupština Federacije BiH i o tome smo se sinoć saglasili. Ja, zaista, postavljam pitanje šta su kolege predsjednici poslaničkih klubova do 11 sati radili ili ako su zaista radili onda je to znak da nam ti ne trebaju da nam dolaze više na kolegijume.

Još jednom ponavljam, ovo što ovdje imate nije prijedlog samo Kolegijuma i konsenzusom usvojeno od trojice ljudi koji sjede u Kolegijumu, tu je bilo 12 ljudi, poslanika iz ove Skupštine, predstavnika svih partija. Prema tome, ovdje postoje tendencije da se dokaže da mi ništa ne možemo da uradimo. Ja odgovorno tvrdim da postoje tendencije, a te tendencije su u jedan drugi celofan umotane. S druge strane, predsjedavajući je rekao nijedna poslanička inicijativa nije unaprijed odbačena već je stavljena u proceduru. I ukoliko se pokaže da je to u nadležnosti Skupštine, ove ovdje koju danas mi činimo, oni će doći na dnevni red. Ispada, po mnogima, da je 31.12. sudnji dan, posljednji dan i što se do tog ne realizuje, nema više. To nije tačno. U okviru ovog Programa postoji i tačka koja je predviđena krajem decembra: Usvajanje Programa rada za 2000. godinu. Ja apelujem na vas i molim, kao kolege, da pokažemo odgovornost pred svim našim narodima i da prihvatimo ovo. I zato ponovo podsjećam na prijedlog kolege Vite Rakića da se o ovome glasa, a za dalje, ako ovo nije dovoljno, do kraja ove godine da raspravljamo o inicijativama poslanika pojedinačno. Ja ne znam na koji način će to ugroziti bilo čiju poziciju ili bilo čiji prijedlog. Usvajanjem ovoga i realizacijom ova tri zakona, ja vam odgovorno tvrdim da mi ispunjavamo zahtjeve koje ovaj dom, a ne BiH u cjelini, da ispunjavamo zahtjeve koje od nas postavlja Savjet Evrope za prijem. Pošto nam je juče rečeno da su dva od ova tri zakona, izuzev Zakona o izborima, već pripremljeni. Dakle, mi u septembru, izuzev Izbornog zakona, možemo imati ispunjene uslove, a jedan od uslova je i Program rada i to na prvom mjestu, na prvoj strani piše Program rada, Godišnji program rada. Danas ako to prihvatimo, pa makar da je i krnji, mi ispunjavamo taj uslov. Prema tome, kome je stalo da ispunimo uslove za Savjet Evrope on bi trebao da gura, pa makar i krnji Program da usvojimo, a nije ovo krnji Program. Ja realno gledam na stvari i ubijeđen sam da mi ne možemo ni ovo realizovati. Neka realizujemo dvije trećine, to će biti super i bićemo Skupština sa rekordnim brojem usvojenih zakona, a ima i drugih stvari.

Dakle, ja tražim od predsjedništva da stavi na glasanje ove prijedloge, uz napomenu, vidite, nešto su revidirani oni početni prijedlozi Kolegijuma, ali su usvojene i neke inicijative poslanika. To dobro možete da vidite. Dakle,

juče je bila jedna konstruktivna diskusija sa pokušajem da se dođe ovdje i da se za sat vremena naprave neke stvari koje Evropa traži od nas.

I dozvolićete mi na kraju jednu primjedbu koju, ipak, moram da kažem. Bilo je mnogo prozivanja raznim režimima, pozivanja raznih režima i neprimjerenog citiranja naših susjeda. Možda sam dosadan, ali još ću jednom ponoviti: Bosne i Hercegovine će biti onoliko i onoliko dugotrajno koliko ona bude uspostavila dobru saradnju sa svojim susjedima, a to su Republika Hrvatska i Savezna Republika Jugoslavija. Ja neću sad govoriti o nikakvim režimima, ali u najmanju ruku je neprimjereno govoriti o SR Jugoslaviji u kontekstu multietničnosti. Želim da vas podsjetim da je to jedina država nastala na prostorima bivše Jugoslavije koja je suštinski multietnična. Znamo kakva je situacija u Bosni i Hercegovini. 40% stanovnika SR Jugoslavije nisu Srbi i Crnogorci. U Ustavu stoji da je građanska zemlja. Ovo su vam podaci, gospodo, od UNHCR iz aprila 1998. pripremani za regionalnu međunarodnu konferenciju o izbjeglicama koja je održana krajem maja u Banja Luci. Prema ovim podacima, u Jugoslaviji, dakle, prošle godine je bilo 533.400 izbjeglica, u fusnoti dodano, ovome treba dodati još, evo, piše lijepo, 50 do 60.000 hiljada izbjeglih Srba sa područja istočne Slavonije. Morali biste ovo makar da imate u vidu kada govorite o jednom od naših veoma važnih susjeda.

Hvala vam lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo poslaniku. Riječ ima poslanik Jahić.

Ja molim Branka da samo te primjedbe, jesu li tamo upisane?

ADNAN JAHIĆ:

Gospodine predsjedavajući, cijenjeni dame i gospodo, ja ne bih držao bilo kakve političko-stranačke besjede. Mislim da ih je bilo isuviše do sada.

Ovdje bih postavio jedno pitanje, prije svega, predsjedavajućem ovoga Doma i predsjedavajućim Kolegija. Naime, mene zanima na osnovu kojih kriterija je izvršena klasifikacija zakona čije usvajanje predviđa Madridska deklaracija i Platforma za prijem u Vijeće Evrope? Naime, ako malo podrobnije analiziramo zakone koji su pomenuti u ovoj verziji Prijedloga programa rada koji nam je dostavljen, vidjet ćemo da su neki zakoni spomenuti po imenu i prezimenu dočim su neki drugi zakoni svrstani u jednu apstraktnu, maglovitu kategoriju koja se ovdje navodi kao inicijative poslanika, odnosno delegata.

Predsjedavajući je rekao da se nakon rasprave o informaciji, o realizaciji liste uvjeta za pristupanje BiH Vijeću Evrope, te rasprave o informaciji o realizaciji zahtjeva iz Madridske deklaracije, može tek utvrditi koji zakoni još dodatno trebaju da budu integrirani u Program rada, odnosno o kojima treba da se povede rasprava na ovome Domu. Ja mislim da je to nelogično obzirom na činjenicu da je u ovom pomenutom Prijedlogu već dat jedan broj prijedloga zakona koje nalaže Madridska deklaracija. To se opet svodi na onu istu početnu dilemu, a to je koji je to, zapravo, kriterij uslovio da se pojedini zakoni imenom i prezimenom pominju u Programu rada, a pojedini zakoni se još tretiraju u formi nekih predzakonskih akata ili nekih inicijativa koje tek trebaju da se, takoreći, poslanički uozbilje na ovome Domu. Naravno, logičan odgovor koji se meni javlja na ovo pitanje jeste da nije bilo dovoljno političke volje da se neki prijedlozi zakona uvrste u ovaj Program rada i mislim

da je to ovdje suština od koje uopšte ne trebamo bježati. Ja samo postavljam jedno temeljno

7/2

pitanje, a to je ukoliko nije bilo dovoljno političke volje da se i fundamentalni zakoni uvrste u ovaj Program kako je uopšte realno očekivati da bude političke volje za eventualno usvajanjem tih zakona ako oni dođu na raspravu u ovaj Dom, odnosno u ovaj Parlament. Mislim da je dobro ovo, što neko reče, da bi bilo dobro i zbog javnosti naše domaće da se vrlo jasno razgraniči ko je za usvajanje Programa rada Predstavničkog doma, a ko nije. Ja mislim da je vrlo važno da se ovdje glasa i da imamo, na koncu, jasnu predstavu o tome ko je za Program rada što podrazumijeva upravo realizaciju zakona čije usvajanje nalaže Madridska deklaracija i realizaciju onih uslova koji su potrebni da BiH postane član Vijeća Evrope. Mislim da je to zbog javnosti, zbog cijele ove rasprave itekako važno. Naravno, čisto poslovničku intervenciju, a to je da nije moguće glasati prvo o ovome što se tek naznačava kao neki konsenzualni Prijedlog programa već, prije svega, naravno, treba pristupiti glasanju o onim bitnim, esencijalnim dopunama ovoga Programa kojega predlažu poslanici Koalicije za cjelovitu i demokratsku BiH.

Ako već govorimo o nekoj sintezi raznorodnih političkih interesa ovdje onda mislim da se svi možemo suglasiti i oko jednog da ovaj Prijedlog koji je u pisanoj formi nama dostavljen, doista, predstavlja neki, tako reći, minimum, ali ja bih rekao da je to ispod svakog minimuma i poslanici CD koalicije takvu opciju neće predložiti. Imam, uslovno rečeno, neki maksimum koji podrazumijeva da se pod imenom i prezimenom spomenu sve i ranije zakonske inicijative koje su bile, odnosno, da se sve ono što je i po ranijoj proceduri trebalo staviti u ovaj Program rada, da se to tačno taksativno, egzaktno, ovdje spomene. Ja mislim da između te dvije, uslovno rečeno, opet kažem, krajnosti, treba uzeti mjera, a mjera je, dakle, po mom dubokom ubjeđenju, jasno pominjanje svih onih zakonskih akata koje Madrid podrazumijeva i koje podrazumijeva Platforma za prijem u Vijeće Evrope.

Mi smo naveli ovdje sedam, hajde da kažem, zakona, uključujući i ovih 6 koje je još gospodin Spahić pomenuo u prvoj onoj diskusiji i, naravno, Zakon o uspostavi pravosudnih institucija na razini BiH koji je, takođe, predviđen pomenutim deklaracijama i aktima. Mislim da ta jedna mjera je ono što može zadovoljiti sve ovdje, a svaki od poslanika ima pravo, naravno, kada zakon dođe u proceduru i kada se budemo izjašnjavali da iskaže svoj politički stav o njima i hvala lijepa.

MIRKO BANJAC:

Ja bi zamolio poslanika da ostane da malo razjasnimo nekoliko stvari, obzirom da je postavio pitanja koja su apsolutno uredi. Prije svega, a kad je u pitanju glasanje, pozivate se na Poslovnik. Ja Vas molim, navedite član Poslovnika po kojem to što ste rekli nije moguće. Ja Vas molim da mi to dostavite – gdje je povreda Poslovnika ako se glasa na način kako je tražio gospodin Rakić, odnosno Dokić. Molim Vas da mi citirate član, vrlo rado ću postupiti po Poslovniku.

ADNAN JAHIĆ:

Ja nisam obavezan na bilo čiji zahtjev da citiram bilo koji dio...

MIRKO BANJAC:

Ali ja odgovorno tvrdim da to u Poslovniku nema.

ADNAN JAHIĆ:

... ali ono što je meni poznato i ono što mi meritorne kolege iz ove sfere jasno ukazuju na to da se, valjda, ako je prijedlog u pitanju, prvo glasa o prijedlozima određenih amandmana, a tek onda o nekom integralnom materijalu, odnosno integralnom zakonu.

MIRKO BANJAC:

Pazi. Ovim Poslovnikom, odgovorno tvrdim, to nije utvrđeno. Evo ga imam ovdje, mogu Vam posuditi, ali pozivati se, svaki poslanik, ako već idemo da to kažemo, je dužan da svoj prijedlog obrazloži. Prema tome, ja tražim obrazloženje povrede Poslovnika. U Poslovniku to ne stoji.

Drugo, samo da kažem, kad ste upitali čime smo se rukovodili (upadica: mislim da je to važno), to je jako važno i mislim da je to dobro i to je dobro da razjasnimo jer na kraju ovdje imamo elaborirani plan aktivnosti koje je MIP BiH 11. maja ove godine dostavilo oko redoslijeda plana aktivnosti, šta je uslov za prijem u Savjet Evrope. Pod brojem 1. to je usvojen Godišnji program rada,

(Polemika)

Ja se izvinjavam poslanicima, ja moram, čovjek me pitao (upadica: mene zaista zanima to), ja se izvinjavam poslanicima ali čovjek ima pravo da pita. Ima dokumenat od 11. maja, dakle, po kome smo mi sinoć išli taksativno, od tačke do tačke. E sad, obzirom, samo želim dodati, pozivam Vas na dokumenat, a evo i priloženo pismo, obzirom da je bilo ovdje primjedbi da to nije to da ima još nešto, onda smo mi, po meni, vrlo kvalitetno se dogovorili pa rekli: ispunjavanje i svih drugih uslova koje postavi Vijeće Evrope kao uslov za prijem BiH u Savjet Evrope. Time smo otklonili mogućnost da sve ono što bi se, eventualno, pojavilo kao uslov da ide obavezno da se mora uraditi. To je to.

Treće pitanje je bilo, ja se izvinjavam, ako mi možete pomoći (upadica: dvije su ove ključne stvari) ja mislim da je to i hvala Vam lijepo.

Obzirom da više nema – ima jedna.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Dame i gospodo predsjedavajući, htio bih vam skrenuti pažnju na Zaključak, prije nego što smo prekinuli sjednicu prošli put, ovog Zastupničkog doma. Zaključak je glasio: da se tekst kakav smo prihvatili sa svim prijedlozima i sugestijama poslanika i klubova poslanika uputi Vijeću ministara BiH i uputi Predsjedništvu BiH, da dobijemo odgovor od njih i do ove sjednice za 7 dana Kolegij da bude dužan da nas obavijesti o tim stavovima ukoliko ih imaju u vezi sa našim Programom.

To je prva stvar. Dakle, mi to nismo dobili. Na stolu nema nikakvog reagovanja Vijeća ministara BiH i nema nikakvog reagovanja Predsjedništva BiH, barem ne pismeno. To je prva stvar. Tad je Kolegij bio obavezan, može se pogledati magnetogram, da izvrši konsultacije i koordinaciju jer je to jedna

od važnih stvari između zajedničkih institucija, odnosno, državnih institucija BiH. Jedina ličnost koja je odgovorila, koja, takođe, pripada, podvlačim, Opštem mirovnom sporazumu i implementaciji mira u BiH, je visoki predstavnik, gospodin Wolfgang Petritsch. U njegovom tekstu kojeg smo danas dobili svi, kao i sinoć, sasvim se precizno određuje prema programu koji smo mu ponudili. Ja mislim da mi moramo voditi računa o dostojanstvu našeg Parlamenta. Mi njemu nismo ponudili nikakvu, ni minimalnu ni maksimalnu verziju, nikakve izmijenjene verzije, mi smo ponudili isto to što smo ponudili i Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH, tekst Programa kojeg smo razmatrali prošli put koji nije doveden, u svojoj suštini, ni pojedinačno u pitanje i Zaključkom koji je obavezao nas da u ovih 7 dana izvršimo konsultacije. Gospodin Petritsch se nama, kao gospodi, vama Kolegiju, a ja se nadam da ste vi ovo razumjeli dobro kao pismo i zato ste ga proslijedili nama, kao članovima Parlamenta, jer smo u osnovi svi poslanici, primarno, ističe da izražava zadovoljstvo što ćemo u naredna, preostala četiri mjeseca, što smo dali prioritet zakonima čije donošenje zahtijeva Madridska konferencija. On se ne osvrće na nešto što ne postoji, nego nešto što ste vi potpisali, gospodin Žigić i Vi lično, gospodine Banjac, i pozdravlja uključenje u rad, plan rada, zakona čije donošenje zahtijeva Madridska deklaracija. To je, dakle, toliko jasno da ja, zaista, ne vidim uopšte spora oko toga. Mogli su ljudi na tom jučerašnjem sastanku ovakvo ili onakvo mišljenje kao što danas imamo o raznim pitanjima, ali je nesporno da je ovo službena korespondencija kao što se u jednom civilizovanom svijetu ona i vodi. Ona je u odnosu na tekst koji smo poslali, a ne znam šta smo mislili kad smo slali taj tekst, da neće biti pročitano, da neće biti odgovora, kao što nema, od Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH, pa ćemo onda moći ponoviti cijeli proces, cijelu priču.

Drugo što bih želio da skrenem pažnju, jedan je zakon bio zanimljiv juče – Okvirni zakon o restituciji i tada je otvorena diskusija. To je jedino oko čega smo se sporili u tekstu gospodina Petritscha. Rekli smo, pa to nije nadležnost, to je entitetska, neke kriterije koji su nametnuti prije razmatranja ovoga Programa i kad smo skrenuli pažnju da su u skladu sa brigom predsjedavajućeg Kolegija i članova Kolegija jednog i drugog Doma, pošto smo imali zajednički sastanak, i to treba naglasiti, o tome nismo danas govorili, rečeno je da je korektno Ured OHR-a ovaj dokument dostavio, kako piše u ovom tekstu, Vijeću ministara BiH i pošto je poštovana procedura, prema Parlamentarnoj skupštini BiH, da ide preko Vijeća ministara BiH, mi smo taj Zakon, kao što vidite, uvrstili, i on stoji u ovom današnjem prijedlogu. Sve drugo što piše u ovom dokumentu gospodina Petritscha nije bilo sporno. Jedino što on u zadnjoj rečenici potvrđuje ono što sam ja tražio već toliko mjeseci i što toliko godina, izgleda, ovaj Parlament traga za korektnim odnosom između Vijeća ministara BiH i Parlamenta BiH i Predsjedništva BiH, kaže, iako je zadatak oba Doma otežan zbog činjenice da Vijeće ministara BiH nije prethodno usvojilo svoj plan rada, nadam se da ćemo u sljedećih 7 dana, oba Doma, donijeti pozitivne odluke i na taj način dati svoj doprinos da se vrata za članstvo BiH u Vijeće Evrope otvore.

Zašto sam ja ovo sada pročitao iz dva razloga. Mi danas imamo mogućnost da usvojimo plan koji će obavezati Vijeće ministara BiH da taj odgovor na koji smo čekali toliko mjeseci, konačno iduće nedjelje saopšte, bilo da nastavimo zasjedanje iduće nedjelje, da vidimo šta su to oni novo tražili da uključimo u Program, ali danas bismo trebali da usvojimo Program.

To je bila namjera sinoćnjeg sastanka. Nije namjera bila sinoćnjeg sastanka da isključuje ovih 6 zakona kako sam ja to i naveo odmah u reakciji. Nisam učestvovao u radu sastanka Kluba CD koalicije i ne dozvoljavam da Vi, ili bilo ko drugi, procjenjujete kako i na koji način, ko kojim autoritetom djeluje, gospodine Dokiću, na svoje poslanike i na koji način ima da kakve konsekvence snosi. Vaša je bila dobronamjerna, zaista, jučerašnja primjedba, ali kad se ona danas izgovori ovdje za govornicom, ona postaje jednostavno kontraproduktivna sa stanovišta cilja koji ste Vi, na neki način, izrazili i sinoć i danas. Mislim da bismo trebali voditi računa da, ipak, razgovaramo, s punim pravom, tako smo rekli, i na nove inicijative koje mogu poslanici dati, bilo o tome da su učestvovali, nisu učestvovali u radu svojih klubova.

Stoga bih želio sasvim biti precizan, mi smo se odredili tako i drago mi je da je Sekretarijat ovako efikasan, ja ističem, ja imam drugi pristup, ja, zaista, mislim da gospodin Petritsch osjeća isti problem kao i mi. Mi treba da formiramo svoje službe i da im damo šansu da rade. Ali oni su uradili sve amandmane na Prijedlog programa rada, mi smo dogovorili da taj Program rada danas prezentiramo, da nastojimo da ga usvojimo i tada smo rekli da nećemo nikoga onemogućiti u predlaganju novih inicijativa, novih prijedloga, s tim što moja intervencija, odmah nakon početka je, Vašim riječima, gospodine Banjac, popraćena, da sam potpuno u pravu, da nije trebalo dirati ovih 6 zakona, jer ste Vi rekli da tamo nismo postigli konsenzus, ali oni nisu mogli izaći nikako iz papira koje ste jutros ponudili. Ja sam papir vidio kad i Vi i žao mi je što je do toga došlo. Mislim da je nastao jedan veliki nesporazum, da li ste Vi dobro koordinirali sa Sekretarijatom ili niste, da li ste Vi odgovorni ili Sekretarijat, to je druga stvar, ali je činjenica da mi jučer nismo ništa drugo, nego rekli sve ovo ostaje, jedino nisu baš svi saglasni oko ovih nekoliko pitanja, tačno njih 6. Ali, niko nikakvom odlukom, možete umnožiti sto puta stenograme, ne može ustvrditi drugačije nego kako kažem, evo, svi se pozivamo na to šta je bilo.

Gospodin Bogić Bogičević je govorio i danas neposredno prije mene, a jučer je posebno skrenuo pažnju i to ima magnetogram, rekao je da traži da Program kakav jeste, onaj autentični, prvi koji smo imali, ostaje u cijelosti plus prijedlozi SDP-a. To Vam je rekao kao predsjedavajućem i jučer i jutros. Ja bih Vas molio da integritet nastupa poslanika, u ovom slučaju Spahića i Bogičevića, zaštitite Vašim autoritetom i time da ste potvrdili da smo bili u pravu. Prošlo je pet, šest ili tri, četiri sata od početka ove sjednice i nemojte da gubimo vrijeme, predlažem izjašnjavanje o ovom Programu.

MIRKO BANJAC:

Hvala Vam lijepo, gospodine poslaniče. Molim da uđe u zapisnik da se traži stenogram po ovom pitanju jer ja ne želim ponovo govoriti ono što su svi sinoć čuli.

Gospođa Filipović poslanik – replika.

MEDIHA FILIPOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, pošto se stalno pozivamo na to da sve ovo što radimo je da bismo ušli u Savjet Evrope. Ja bih voljela da mi napravimo jednu dobru distinkciju između uzroka i posljedice. Sve ovo što radimo i što pokušavamo da napravimo pravnu državu radimo radi građana BiH. Znači, treba nam vladavina prava ili, ako hoćete, da vlada pravo, to mi

radimo radi sebe i svojih građana od čije strane smo izabrani. A imanje i poštivanje toga će nas dovesti u situaciju da imamo pravo postati članicom Savjeta Evrope.

Toliko sam htjela. To je posljedica, a ne uzrok. Mi ovo radimo radi sebe.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Dokić, pa Deretić. Red je takav.

Jahiću, jeste li završili? Kome da replicirate, ja se izvinjavam?

Ja se stvarno izvinjavam, nisam vidio, izvini, molim te.

BRANKO DOKIĆ:

Ja mogu sačekati. Nije problem. Ja neću zaboraviti ono što sam naumio da kažem, nema nikakvih problema. Ja bih samo upitao, ja moram da priznam da Poslovník o radu, ne znam napamet, niti se trudim da ga naučim, ali danas sam čuo da se replicira kad se spomene ime. Ja sam zbog toga izišao da repliciram. Ako je to tako, onda molim i drugi da poštuju to da repliciraju kad se spomene ime. Neki su replike pretvorili u diskusije. Ja nemam ništa protiv da otvorimo mogućnost da diskutuje koliko god ko hoće, ali, dajte, poštuju to.

Ibri ću odgovoriti zašto sam ja, ono što sam sinoć rekao, a sada ponovo podvukao, zato što jednostavno ne mogu da shvatim da ljudi koji na svojim leđima treba da nose breme sudbine ovih naroda, ovdje mogu na jedan način da se ponašaju sinoć, a na drugi danas i da u tolikoj mjeri postoji nevažavanje njihovih kolega iz njihovih partija prema njima. Ja sam samo to htio da kažem. I to stoji, podvlačim. Ja sam bio krajnje zadovoljan sinoćnjim, jučerašnjim radom, iako su me neke moje kolege upozoravale i rekle vidjet ćete sutra, nemoj biti u zabludi, to nije matematika, politika nije dva više dva jednako četiri. I kad sam već izišao, još jednom hoću da podvučem, odgovorno smo razmatrali pismo visokog predstavnika. I kad je u pitanju Madridska deklaracija, još jednom podsjećam, išli smo stav po stav i vidjeli da je mnogo toga ušlo u ovaj Prijedlog, a neke stvari treba da realizuju entiteti, a još smo rekli, tražićemo i izvještaj o realizaciji već na septembarskoj konferenciji. Pa zbog čega toliko nepovjerenje, zbog čega.

Ja tražim sada od predsjedavajućeg da ovaj Program, nazovite ga minimumom ili maksimumom, kako god hoćete, koji je predložen, da se stavi na glasanje, a onda otvorimo proceduru po pojedinačnim inicijativama, da diskutujemo i da usvajamo. Dajte da nešto napravimo danas. Uvjeravam vas, ako imamo ovo, mi imamo zeleno svjetlo za Evropu u nekim stvarima, ali to nije dovoljno, ja se slažem. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Sad ovako. Pazite, obzirom, ja sam previdio, a i gospodin Genjac, nismo primijetili Deretića koji je trebao neposredno poslije Jahićeve diskusije da govori, dajem mu prvenstvo, iako (upadica Spahića i moje je ime spomenuto) i Vi odmah dobijate riječ. To je omaška što nismo primijetili.

MIODRAG DERETIĆ:

Ja ću, uvažene kolege, samo u jednoj rečenici reći ono što mislim. Očito je bila tu, pretpostavljam, greška kad je gospodin Jahić dao jedan prijedlog koji nije, zaista, u saglasnosti. Meni je jako žao što ja insistiram na ovim formalnim stvarima, ali, eto, ja se, zaista, trudim da ne kažem da to gospodin Jahić nije učinio. Naime, ne možemo tražiti, sad se maloprije predlaže amandman, da se prvo glasa o amandmanu na program. Ne može biti amandman na program. Amandman, u pravnoj teoriji, može biti samo na zakonski propis, znači na nacrt zakona, na prijedlog zakona. U tom kontekstu, ja sam, gospodine predsjedniče, intervenisao. Ja ću, uvažavajući ovo što je gospodin Dokić rekao i s obzirom na ono što ste Vi rekli, šta je juče napravljeno na Kolegiju, s obzirom da je na zadnjem sastanku Ministarskog savjeta zatraženo da se o programu koji smo imali, da se oni izjasne. Oni to danas nisu učinili i, u tom kontekstu, ja smatram da je formalno-pravno gledajući, jedino ispravno da se ovaj Prijedlog, ovakav kakav jeste, dakle, Programa stavi se na glasanje.

MIRKO BANJAC:

Jedna kratka intervencija. Jedini koji je odgovorio, to je Kancelarija visokog predstavnika. Smatramo ako Predsjedništvo BiH nije odgovorilo ništa da i ne želi ili nema primjedbi. Što se tiče Savjeta ministara BiH, isti je slučaj. Jednostavno, nisu odgovorili. Zašto ih danas nema, to je pitanje o kome ćemo mi morati da se izjasnimo kao Predstavnički dom, šta se to događa s nama? Dalje, odgovorno tvrdim da se jedino može ovdje sporiti u pismu samo da li je sve iz Madridske deklaracije, što traži ovo pismo, uključeno, a sve drugo jeste, garantujem. I, evo pisma, pročitajte ga. Ali sad, pazite, ali smo zato rekli da ćemo izvršiti analizu, da vidimo šta je urađeno šta nije i odmah u septembru i odmah poslije toga to raditi.

Izvoli. To je pismo tu. Imate ga podijeljeno - čitajte ga.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Ja, naravno, jako uvažavam tu neposrednost u oslovljavanju među poslanicima u javnom, ja bih sad mogao reći, Branko, ja bih to tebi želio prenijeti ili, gospodine Dokiću, želio bih Vam skrenuti pažnju na dvije činjenice. Pokušaću da, ipak, zadržim ono što pokazuje da je normalna neka građanska struktura i, vjerovatno, ocjena za dobar rad na koji ste Vi navikli i naš zajednički rad u Komisiji za spoljnu politiku, tu vrstu odnosa među nama i ja bih u vezi s tim htio da kažem sljedeće.

Nemam na što da repliciram, na Vaše, i to mi je drago. Želio bih, i mislim da je to sasvim jasno, i drago mi je da ste našli povod u mom obraćanju da se i Vi obratite Parlamentu. Ja ne nalazim povod da repliciram Vama, ali nalazim povoda, pošto ste spomenuli samo moje ime, tako to zbog toga, da ne bismo ostali i izgubili tu tradiciju u replikama.

Što se tiče ove prve intervencije gospodina Deretića, želim da ga podržim. On je potpuno u pravu. Gospodin Deretić je sasvim u pravu. Ja sam u svom iskazu rekao precizno da ja nisam podnosio danas nikakve amandmane na Prijedlog programa rada, nego sam bio vrlo pažljiv, ako ste me pažljivo slušali, rekao sam da je to integralni dio Programa, a sada mi je i gospodin (da, da, znam, ali hoću da podsjetim da koristim Vašu izjavu koja je vrlo dobra) da ono što sam ja tražio jeste da se to smatra Programom koji je stavljen na diskusiju visokom predstavniku, Predsjedništvu BiH, Vijeću

ministara BiH i riječ danas gospodina Banjca, sad upravo u ovom malom obrazloženju koje je dao je, takođe, potvrda moga stava. Ako pažljivo ponovim ono što je gospodin Banjac rekao, zbog argumentacije, riječ je o sljedećem: Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara BiH nisu reagovali iz dva razloga, ili se slažu sa onim što smo im predložili ili nemaju ništa protiv ili nemaju razloga, a da su bili protiv, reagovali bi. Mi nismo poslali ovaj Program koji smo danas dobili skraćeni, nego cjelovit Program u kome se nalazi i ovih 6 zakona. Naravno, nije bila dopuna Zakona o restituciji, to smo unijeli zahvaljujući prijedlogu i inicijativi gospodina Petritscha. Prema tome, podvlačim, i argumentacija koju je g. Deretić izrekao danas potvrđuje moju poziciju. Ja nisam dao nikakav amandman. Ja sam tražio da se to tretira onako kako je to kasnije predložio gospodin Bogićević.

Što se tiče reda događaja najbolja potvrda tome jeste stav koji smo čuli od gospodina Banjca, potvrđuje da ako Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara BiH nisu reagirali, znači slažu se sa prijedlogom koji smo im poslali. Možda imaju neki drugi razlog, a to je na gospodinu Banjcu i Kolegiju i gospodinu Žigiću i Kolegiju da ustanove. Oni moraju imati korespondenciju ili barem oficijelne kontakte sa Vijećem ministara BiH i Predsjedništvom BiH, ne mogu nas opterećivati nedostatkom te komunikacije.

Na kraju jučerašnjeg sastanka, oko 10 sati, mi smo potvrdili još jednom naš interes o cjelovitom Programu. Na intervenciju gospodina Bogićevića da ostaje Program kakav jeste, koji smo ponudili jer ovo je prekinuta sjednica, bila je apsolutna tišina, niko na to nije reagirao. Ne znam da li smo trebali o tome donositi zaključke konsenzusom ili preglasavanjem. Ali, ja sam smatrao potvrdom našeg stava od početka.

MIRKO BANJAC:

Ja Vam ponovo moram da kažem, nema u Poslovniku ni tog spominjanja imena, nemojte, moramo čitati Poslovnik. Znači, svako onaj ko smatra da je izazvala nespornost nečija diskusija, ima pravo da se javi bez pominjanja imena. Ime je samo jedan od uslova, u prvom dijelu, a u drugom djelu, ako je nečija diskusija izazvala nespornost, ima pravo reagovati.

(Polemika sa Spahićem)

Nemojte tako, ima pravo i na ime, evo, tačka 5.

Gospodin Ivo Divković.

IVO DIVKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja cijenim Vaš napor, a i naše strpljenje da, zaista, svako želi da diskutuje i da te diskusije daje u okviru Poslovnika, da se ljudi javljaju 1,2,3 puta, itd., a mislim da je već vrijeme da polako svodimo ovu raspravu i ja to predlažem, da se rasprava svodi. Nemam uopće namjeru da preuzimam Vašu ulogu, pa da rezimiram raspravu, ali ovdje objektivno imamo tri prijedloga. Tri prijedloga koja ne možemo da usaglasimo i to je evidentno. Postoji prijedlog koji ste vi jutros ponudili, za koji tvrdite da ste se sinoć dogovorili. Postoji prijedlog koji podrazumijeva to, plus određeni broj zakona koja su gospoda ovdje iščitala. I postoji treći prijedlog SDP-a koji je isto tako vrlo precizan, a koji kaže sve ono što je u Madridu plus dodatni zahtjevi koji su dati poslanicima, podjeljeni. Ja bih vas molio da u okviru ta tri

prijedloga pokušavamo da se izjašnjavamo, da glasamo i da završimo ovu raspravu. Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Ima još prijavljen jedan diskutant, a to je poslanik, gospodin Balta - odustajete.

Ja vas molim, ako je moguće, ja ovdje vidim da su ovdje neke stvari sažete, pokušavam da tražim nekakvo kompromisno rješenje da ovo privodimo kraju. Ako mi dozvolite da, ipak, rezimiram raspravu.

Ovdje ima prijedloga koji su već sadržani u nečijim prijedlozima. Ima. Evo, ja imam, dobio sam - ako vi sad imate pred sobom ovo pa pročitajte - prema tome, trebalo bi možda napraviti pauzu od - čekajte, ali kako da ja to sada uradim, ja ne mogu tek tako da radim, da glasamo o istim zaključcima. Neosporno je jedno. Imamo prijedlog koji je dobio sinoć konsenzualnu saglasnost. To je broj jedan prijedlog.

Imamo drugi prijedlog za koji ja smatram da je, recimo, prijedlog g. Spahića (iziđe čovjek), ali ga moram pitati jer mi je nejasan. On predlaže ono od sinoć plus 6 zakona. Sinoć plus 6 zakona, u cijelosti, prva varijanta - dobro, stavićemo je mi na glasanje. Ovo je dopuna, ako se on s tim saglasi, ja ću to staviti na glasanje.

Gospodine Spahiću, ja Vas molim, ja moram doći do, morate mi pomoći da zajedno s Vama privedem na jedan čestit način ovu sjednicu kraju. Znači, gospodin Spahić je saglasan da prijedlog bude, prošli Prijedlog koji je bio...

Recite mi, da ili ne
(Polemika)

IBRAHIM SPAHIĆ:

Replika. Nisam bio tu, nisam znao da je Genjac ili Vi, ali, u svakom slučaju, Kolegij.

Što se tiče, ako dozvolite, moga prijedloga, ja sam bio sasvim precizan i Vi ste mi to potvrdili, i gospodin Deretić. Mi smo uputili Program na konsultaciju. Dobili smo odgovor od visokog predstavnika. Vi ste obrazložili zašto nema reakcija od Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH. Smatram to integralnim djelom Programa i ne svojim amandmanima. Danas smo dobili još nekih drugih prijedloga. Juče smo zaključili, svaki poslanik koji je dodao neke nove prijedloge da se o njima izjasnimo. Prema tome, s moje strane je čisto, ne znam šta još hoćete.

MIRKO BANJAC:

Ko Boga vas molim, gospodine Genjac, usaglasite se sa stranačkim kolegom jer imam problema.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Nismo mi stranačke kolege, mi smo u koaliciji ...

MIRKO BANJAC:

Ja se izvinjavam. Niste mi dozvolili, ja volim kad vi dižete ruke, to je znak da pratite rad, ali vas molim, dozvolite mi da ja i pogrešim pa da me ispravite u ono - ja bih htio da dođem - gospodine Spahiću, da li Vaš prijedlog, ja moram ići redom koji sam dobio od Sekretarijata i nemojte mi osporavati to. Daću riječ onog momenta kad ja završim. Valjda me možete saslušati.

Prvi je prijedlog, sinoć, koji je vama jutros došao na sto, koji je konsenzualno prihvaćen sinoć. Taj prijedlog ide kao zaseban na glasanje.

Drugi prijedlog gospodina Spahića koji sam ja definisao na sljedeći način, taj prijedlog plus 6 zakona. Jesam li u pravu? Nisam opet.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Gospodin Deretić Vam je pokazao da to nije taj model. Niste u pravu. Stari zakoni su osnova za odlučivanje.

Ovo je prekinuta sjednica, gospodo, nastavak prekinute sjednice. Kad završim, ti traži pauzu. Dogovoreno je da je nastavak sjednice - tekst kakav je dat, izvorno dat, je na konsultacijama. Na taj tekst imamo odgovor visokog predstavnika. Vi ste protumačili zašto imamo ili nemamo odgovor od Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH. Na sinoćnjem sastanku razgovaralo se samo o stvarima koje su po nekoj prirodi stvari nesporne da neće doći do velike diskusije, ali to ne znači da ste mogli isključiti ono što je predmet naše rasprave. Ovo je nastavak sjednice i tema naše rasprave je Program cjelovit kakav je ponuđen od strane oba Kolegija prošli put. Ne može se to mijenjati od prilike do prilike. Ne može Kolegij po svom nahođenju mijenjati u jednoj sjednici dva puta istu stvar.

MIRKO BANJAC:

Je li Vaš prijedlog Program koji je ponuđen prošli put?

IBRAHIM SPAHIĆ:

To nije moj prijedlog, to je Vaš prijedlog, gospodine. Vi ste to predložili, da taj program raspravljamo. Ja poštujem Vaš prijedlog od prošle sjednice da se nastavi plus prijedlozi gospodina Petritscha i ostalih poslanika.

MIRKO BANJAC:

Hvala vam lijepo, čovjek, pa, nemojte...Hvala lijepo.

Daću pauzu onog momenta. Pitam Klub SDP-a i to je po redu, ja moram ovo privesti kraju i nemojte me sprečavati. Ja znam da je nervoza, ja znam da svako želi da prođe njegov prijedlog i meni to pričinjava, prije svega, problem.

SDP je predložio sinoćnji dio plus svoj dio koji je dostavio poslanicima. Je li tačno to? A od one prošle plus - da ostane program sa prošle sjednice sa prijedlozima SDP-a koji su danas dostavljeni. Dobro, shvatio sam, Bogićeviću.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Poslovnik jasno kaže ko čini Kolegij i šta je zadatak Kolegija.

Drugo, sinoć nije rađen novi Program, da bismo olakšali danas posao Parlamentu, prešli smo na sadržaj Programa koji je došao poslanicima za prošlu sjednicu i postigli konsenzus sa prijedlozima zakona i odluka gdje se on mogao postići. Gospodin predsjedavajući, i sinoć i jutros kad je otvarao

sjednicu, je ponovio da ništa nije odbačeno. (Tačno) Prema tome, nismo mogli dobiti novi program.

Drugo, program koji smo dobili za prošlu sjednicu, vi ste, gospodo, kao Kolegij i predložili. Nije politička partija SDP predložila taj program. Vi ste ga sinoć opet korigovali, reducirali, zašto?

Treće, mi smo podijelili dopunu programa SDP-a sinoć, a izrečena je na prošloj sjednici, nije ništa novo i tražimo da se to uvrsti kao dopuna programa.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo, shvatili smo Vas. Pauza će biti onog momenta kad se da. Sačekajte, čovjek je tražio riječ i pauzu...

VITO RAKIĆ:

Kolege poslanici, ja mislim da stvarno ulazimo u jednu bespredmetnu raspravu i nećemo da se vratimo na ono šta smo mi zaključili prošli put kad smo se razišli. Mi smo prošli put kad smo se razišli, poslije onako burne diskusije rekli sve ono što je predložio Kolegij i što su predložili poslanici ide u ravnopravnu proceduru da se u jednom postupku usaglasi na Kolegijumu i sa predstavnicima političkih stranaka, odnosno sa predsjednicima klubova. Taj zaključak je bio takav. Prema tome, ne može niko reći da li je ovaj Program važeći i onaj Program važeći kad smo rekli i taj Program i svi prijedlozi koji su dati u raspravi su ravnopravni. Svi smo dobili materijale u međuvremenu jer smo rekli da ćemo dobiti to odmah nakon sjednice, po pojedinim prijedlozima svih poslanika i imamo tu nekakav set od pedesetak zakona. Kolegijum i naše kolege, predsjednici klubova, odradili su ono što su odradili i to je prijedlog koji je prihvaćen konsenzusom. Ne vidim razloga da ne izglasamo prijedlog, ono što sam predložio koji je prihvaćen konsenzusom i nastavljamo da ga dopunjavamo. Daj da prihvatimo to što imamo, idemo glasati ono što insistira pojedina stranka, pojedini poslanik. Šta treba dalje glasati, to izglasamo i to što izglasamo priključiće se tom programu. Zašto sad stvari komplikujemo? Zašto tražimo pauzu? Mislim da gubimo vrijeme i vraćamo se na nešto, a nećemo da se posjetimo šta smo zaključili na prethodnom zasjedanju, odnosno na prvom djelu zasjedanja ovog Parlamenta i šta smo odradili u ovom periodu. Prema tome, ja insistiram na onom mom prijedlogu na početku da se to tako odradi i mislim da je to jedino moguće odraditi.

MIRKO BANJAC:

Molim vas, moramo definisati te prijedloge.

Prvi prijedlog, ja ponovo ponavljam - prvi prijedlog je onaj koji je sada predložio gospodin Rakić, a to je prijedlog koji ste jutros dobili na sto.

Niste predložili jer je to prvo došlo sinoć poslije sjednice i tačno je ovo da je cilj prekida sjednice bio da se uradi ovo što je rekao gospodin Rakić. To je tačno. Možemo preslušati traku i da vidimo da je to tačno.

Stavljam prijedlog koji ste jutros dobili na sto, na glasanje. To je prijedlog koji ste jutros dobili.

Ko je za?

Ja sam učinio jednu poslovničku grešku ovog momenta, ja se izvinjavam, prije svega vama koji ste glasali, molim da se utvrdi kvorum prije glasanja. Malo smo svi umorni i shvatite to. Molim vas da se utvrdi kvorum.

30 prisutnih. Molim vas da se konstatuje da je 30 prisutnih.

Pitam ko je za prijedlog?

11.

Prijedlog nije dobio potrebnu većinu i nema potrebe ići na glasanje po entitetima.

Ko je protiv? Ko je protiv ovoga prijedloga programa, apsolutno je jasno. Prebrojte, molim vas.

15.

Provešću glasanje do kraja.

4 glasa su se suzdržala od glasanja.

Konstatujem da su se četvorica suzdržali od glasanja. Ima li neko primjedbu na glasanje? Nema.

Konstatujem na niko nema primjedbu na proces glasanja.

Konstatujem da Prijedlog programa po kome smo se izjašnjavali nije dobio potrebnu većinu glasova poslanika i nema potrebe da ide u glasanje po entitetima. Nema potrebe. Insistiranje. Poslanik ima pravo na to. Nema potrebe, ali ako se insistira, može. Nema potrebe, poslaniče, po Poslovniku da ide u drugi krug - samo ako prođe, on ide u drugi krug.

Imamo drugi prijedlog programa - Ibro Spahić - to je program koji je prošli put predložen plus šest zakona koje - restitucija i sudovi, ukupno 8.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodo, pošto se predsjedavajući izgubio, ja sam morao da iziđem za govornicu da zatražim pauzu. Ovdje se radi o čistim podvalama. Predsjedavajući je htio da nam gurne podvalu da glasamo da li smo za pismo g. Petritscha. Tražim pauzu.

(Polemika)

MIRKO BANJAC:

Može, samo ne može se prekinuti proces glasanja. Koliko tražite pauzu?

Pauza 10 minuta, u 5 do 5.

Poslije pauze.

Pauza je tražena od strane poslaničkog Kluba Koalicija Sloga zbog toga što su smatrali da je gospodin Spahić rekao da u Program rada ulazi pismo visokog predstavnika.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Ja to nisam rekao. Nemoguće je naći tako nešto u stenogramu. Ja sam samo rekao da je potrebno voditi računa o korespondenciji koja je službena i ozbiljna.

MIRKO BANJAC:

Hvala Vam lijepo. Idemo dalje.

Prijedlog gospodina Spahića glasi:

BRANKO DOKIĆ:

Ako je, zaista, ovako kako gospodin Spahić kaže i ako je to njegova časna riječ, onda se ja izvinjavam zbog onog što sam rekao gospodinu predsjedavajućem. Hvala vam lijepo.

MIRKO BANJAC:

Prijedlog gospodina Spahića - definišem prijedlog i molim vas da slušate. Nađite prijedloge poslanika kluba SDP-a jer će tu biti veza.

(Upadica - nema tu nikakve veze, veza je u Vašoj glavi)

On preuzima dio Vaših tačaka i njegovo je to pravo. Mislim, gospodine Tokiću, da, ipak, rječnik prilagodite ovom Domu. Da li je veza u mojoj glavi ili u Vašoj glavi, ne dozvoljavam Vam riječ. Možete se buniti, ali ne. Počela je procedura glasanja i ne mogu Vam dati riječ. Daću poslije završenog glasanja. Daću Vam riječ poslije provedenog glasanja.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo predsjedavajući i poslanici. Mi smo jasno definisali naš prijedlog i pismeno dostavili. On nema veze, očito, ni po sadržaju ni po motivima sa svim onim što se dešavalo na ovim sjednicama. On je usmjeren ka tome da se realiziraju svi zaključci Madridske deklaracije i obaveze prema Vijeću Evrope. Haos koji je stvoren sa različitim prijedlozima, navodnim usaglašavanjima, zaista, nije ono što je prijedlog Socijaldemokratske partije. Jedino što od Vas, kao predsjedavajućeg, tražim da ne dovodeći u vezu ni sa čim drugim što je ovdje rečeno date prijedlog Socijaldemokratske partije, koji ste pismeno dobili Vi, dobili svi poslanici i da sve ostalo što Vi smatrate da treba povezivati ostavite za kasnije. Prema tome, ja bih Vas molio da bez kakvih, bilo spajanja, bilo razdvajanja, naš legitiman prijedlog date na glasanje.

MIRKO BANJAC:

Znači li to, gospodine poslaniče, da Vi osporavate pravo poslaniku Spahiću da preuzme iz Vašeg prijedloga tačku 2, 10, 10a i 10b, obzirom da su krivo obilježene - da li mu sporite to pravo?

SEJFUDIN TOKIĆ:

Ne. Mi ne osporavamo nikome u ovoj Skupštini - ovoj Skupštini niti u BiH da podrži naš Program, naš koncept, naš prijedlog. Mi insistiramo da se u cjelini prihvati, ali, svakako, imamo razumijevanje i za one koji će u etapama podržavati. Prema tome, lbro je krenuo dobrim putem, a ja mislim da će i ostali.

MIRKO BANJAC:

lbro, nisam Vam dao riječ.

IBRAHIM SPAHIĆ:

Šta ćete, imam pravo na repliku kad ima ime. Tako ste Vi ustanovili. Nemojte stalno mijenjati. Zato treba stalni Poslovnik i bilo bi normalno da radimo.

Ja mislim da je jako važna jedna činjenica. Ja sam rekao da moj istup uopšte nije bio intoniran kao amandmanski istup i tu sam podržao gospodina Deretića. U tom kontekstu, prijedlog je vrlo precizan - prijedlog da se vratimo na Program koji je ovaj Kolegij predočio kao Program za koje su tražene konsultacije. Dakle, to je prijedlog od 31.8. i tu nema nikakvog cijepanja tog prijedloga. S obzirom da smo u međuvremenu dobili konkretan odgovor na naše pismo od našeg Kolegija, od gospodina Petritscha u njemu se spominje Zakon o restituciji

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. To nije više replika na ono što je govorio gospodin...

IBRAHIM SPAHIĆ:

...Samo da završim. Što se tiče gospodina Tokića, pa mislim, gospodin Tokić umije da vezuje i razvezuje, to mu je stari običaj i ja stvarno pozdravljam sve one prijedloge, ja sam rekao, sasvim normalno i glasao sam za te prijedloge u proceduri. Ne prirodno mi je da ono što smo izglasali kao Parlament da se ne nalazi u programu. Prema tome, ja nemam razloga dva puta glasati za istu stvar i zato tražim da se to poštuje.

MIRKO BANJAC:

Prijedlog gospodina Spahića glasi: Prijedlog programa od 31.8.1999.godine koga ste dobili plus Zakon o restituciji, plus Zakon o sudskim institucijama BiH i tačke 10, na prvoj srani Prijedloga programa SDP-a, 10a, jer je ovdje greškom 9., pa smo je na 10a, na drugoj strani, 10 ponovo, ali smo sad stavili 10b i rasprava o ekonomskoj i socijalnoj politici u ingerencijama institucija BiH u skladu sa inicijativom.

Jeste li razumjeli prijedlog?

Hvala lijepo.

Ko je za ovaj prijedlog?

Stvarno sam umoran, nisam vas obavijestio, 30 poslanika je prisutno.

12.

Ko je protiv? 15 i 3 su se uzdržala od glasanja.

Konstatujem da prijedlog nije prošao i da nema potrebe da idem na glasanje po entitetima.

Ima li neko primjedbu na proceduru glasanja? Nemojte, molim Vas, dobacivati.

Glasamo o trećem prijedlogu. Prijedlog poslanika Kluba SDP-a. Čitam prijedlog.

To je Prijedlog programa od 31.8.1999. godine plus vama danas dostavljena, a ranije iznesena, lista dodatnih prijedloga ovog Kluba zastupnika. Radi se o ovoj listi.

Imate li primjedbu na ovo što sam rekao. Nemate.

Ko je za? 17.

Ko je protiv? 10
Suzdržano 3.

Glasalo je 17 za, 10 protiv i 3 su se suzdržala od glasanja.
Obzirom da je Program dobio natpolovičnu većinu, ide u drugi krug glasanja, glasanje po entitetima.

Iz Federacije BiH, ko je za? 15.

Ima većinu poslanika potrebnu iz Federacije BiH.

Iz Republike Srpske, ko je za? 2.

Nema potrebnu većinu.

Prijedlog ide na usaglašavanje.

To je procedura.

Idemo dalje. Dobro, pauza od 5 minuta.

(Poslije pauze)

MIRKO BANJAC:

U sali su prisutna 23 poslanika, šta da radimo? Molim vas, pauza je tražena jer je izražena sumnja za povredu Poslovnika. Povreda Poslovnika nije postojala i Klub koji je tražio pauzu svjestan je da nije povređen Poslovnik. To jeste samo jedan od razloga da Sekretarijat, ako nije, dostavi svim poslanicima Privremeni poslovnik kako bi imali manje problema. Ako je dostavljen, tim bolje, onda, molim poslanike da čitaju Poslovnik.

Dalje, mi se sada nalazimo - prijedlog Kluba poslanika SDP-a ide na usaglašavanje u predviđenom poslovničkom roku.

Obzirom, gospodo, da mi sada nemamo nijedan prijedlog koji postoji. Mislim da je nepotrebno da se izjašnjavamo o inicijativama, ja ih ne bih ni odbacio niti o njima glasao, nego ću zakazati sjednicu u roku od 7 dana po usaglašavanju. Usaglašavanje u roku poslovničkom zakazujem za utorak u 11 časova - sjednica Komisije za usaglašavanje, jer to je po Poslovniku 3 dana. Sjednica će poslije usaglašavanja biti zakazana najdalje u roku od 7 dana. Vi ćete o tome biti obaviješteni.

Da li ima neko primjedbu da se ne izjašnjavamo o ovim prijedlozima i oni nemaju čemu da se dodaju? Nemamo nijedan prijedlog koji je dobio većinu. Osim ako neko ne insistira ili svoj prijedlog hoće da stavi na glasanje, ja ga tu ne mogu spriječiti.

Poslanik Lagumdžija traži riječ.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Poštovani gospodine predsjedniče, predsjedavajući, dame i gospodo, samo bih zamolio da se, ako je moguće, usaglasimo, a ako ne, dužni smo da na to skrenemo pažnju. Posljednjim zaključkom sa prošle, odnosno pretprošle sjednice Parlamentarne skupštine BiH, postoji obaveza da Vijeće ministara BiH napravi programe realizacije uvjeta sa zaduženjima za prijem u Vijeće Evrope, provođenje Madridske deklaracije i Pakta o stabilnosti. To smo usvojili. Da smo to imali za današnju sjednicu ona bi bila mnogo jednostavnija jer bi se mnoge stvari izbjegle koje smo danas imali. Ja samo apelujem, za početak apelujem da se usaglasimo da obavezemo Vijeće ministara BiH da za prvo naredno zasjedanje nam pripremi ove dokumente, da ne bismo opet narednu sjednicu, uslovno rečeno, proveli na način kako smo to proveli

danas, nepotrebno duže vremena. Zato bih zamolio, gospodine predsjedavajući, neovisno o tome u toku usaglašavanja koje ide, da se još jednom osnaži, ukoliko je moguće, naš zaključak od ranije i da zahtijevamo da ovaj zaključak koji smo imali se ne odnosi, da tako kažem, nije načelni zaključak, nego da je taj zaključak za koji tražimo za sljedeću sjednicu se to pripremi. To govorim iz dva razloga (upadica: od Vijeća ministara BiH). Da, od Vijeća ministara BiH, u skladu sa našim, ponavljam, mi smo imali zaključak koji da je sproveden, ne bismo ušli u ovo u što smo ušli danas.

Dakle, predlažem samo da pozovemo Vijeće ministara BiH da za sljedeću sjednicu ispoštuje zaključak koji je Parlamentarna skupština BiH već usvojila. (upadica predsjedavajućeg - dogovoreno).

To govorim iz dva razloga:

Prvi razlog zato što je pred nama dosta mukotrpan pozicija usaglašavanja i obaveze koje pred nama stoje neovisno kako usaglašavanje završi.

Drugi razlog, želim da se konstatuje, sa puno uvažavanja, evo, mi zasjedamo ne znam koliko, ali, molim vas, na ovom sada, na završetku sjednice, pogledajte ovdje ove klupe, ovdje sjedi Vijeće ministara BiH. Ovdje sjedi Vijeće ministara BiH, u ovim praznim klupama. Mi sada završavamo sjednicu, a da nemamo nijednog člana Vijeća ministara BiH, čak nijednog člana koji su članovi ove Parlamentarne skupštine BiH i nijednog od zamjenika. Molim vas, nijednog od zamjenika. O članovima Predsjedništva BiH, nemam potrebe da govorim pošto nas nisu, nije ni bio običaj da nam ovdje dolaze neovisno o tome što je možda trebalo.

Molim da se konstatuje zapisnički da na sjednici koja je okončana nijedan član Vijeća ministara BiH, nijedan zamjenik ministara nije sjedio ovdje. I zbog toga vas molim da osnažimo ovaj naš zaključak od prošlog puta sa davanjem roka za sljedeći put.

Danas, ipak, smo se svi provukli, svi zajedno, između kapi kiše. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Sve je zapisano. Poslanik Malkić.

MALKIĆ ABDURAHMAN:

Ja bih zamolio da se o mom prijedlogu izjasnimo danas ovdje kako bi Komisija koja treba da uskladi prijedlog koji je maloprije dobio određenu većinu ravnopravno tretirao na usklađivanju.

MIRKO BANJAC:

Amandmani na Prijedlog programa rada pod tačkom 7., imate ih kod sebe, molim vas da... To je provođenje ovih aneksa, sve vidite. Ima li potrebe da čitam, obzirom da imate pred sobom? Nema potrebe da čitam.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Dame i gospodo, ja vas molim da izbjegnemo još jednu zamku. Uđemo li se sada izjašnjavati o amandmanima poslanika, a nemamo program na koji se možemo pozvati, ući ćemo u situaciju jalove rasprave i nećemo doprinijeti konstruktivnom radu. Zato vas molim da idemo u fazu usaglašavanja vodeći računa o poslovničkim inicijativama. Gubi smisao ovakav način daljnijeg rada,

izuzev ako se ne želimo međusobno iznurivati i iscrpljivati ne odbacujući ničiju inicijativu.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Predsjedavajući, dame i gospodo, cijenjeni poslanici i zastupnici, Program rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je dobio potrebnu većinu, a nije dobio verifikovanu većinu iz entiteta. U ovom trenutku, nema potrebe izjašnjavati se o amandmanima dok se ne provede proces usaglašavanja. U tom kontekstu, ja mislim da je poslanička procedura usaglašavanje s tim što bismo mi, zaista, željeli da čitav proces usaglašavanja ide u skladu sa Poslovníkom i da se on ne zakazuje za utorak, nego u roku od tri dana, kako je predviđeno Poslovníkom.

MIRKO BANJAC:

To je utorak, treći dan.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Danas je petak - subota, nedjelja i ponedjeljak (Polemika). Dobro, ja samo kažem da bismo voljeli da se poštuje Poslovník. Vi imate opredjeljenje da ne brojite nedjelju, onda nema nikakvih problema jer ne stoji radnih dana nego običnih dana. Mi smatramo da je ovim iscrpljena rasprava povodom ove tačke dnevnog reda.

MIRKO BANJAC:

Ja moram da pitam poslanika Malkića šta je cilj njegovog traženja glasanja, po kojem prijedlogu programa on ovo - nema nijednog prijedloga programa. Neka on prvo odgovori, pa ćemo onda dati riječ Dokiću, pa Deretiću.

MALKIĆ ABDURAHMAN:

Obzirom da sam ja razumio maloprije što smo glasali, a i ovdje stoji na ovom papiru da se ostane pri programu sa prošle sjednice sa dopunama gdje su usvojeni određeni amandmani. Zašto ne bi moglo sad po Programu sa prošle sjednice da se izjasnimo o mojim amandmanima da uđu u usaglašavanje?

MIRKO BANJAC:

Gospodine poslaniče, ja sam upravo htio, dozvolite, da sa poslanikom zaključim ovo. Ovdje lijepo piše, amandmani na prijedlog Programa. Vi možete Vaš program sada - prijedlog da formulišete tako da kažete, ja sad pokušavam da Vam pomognem, da je to prijedlog od 31.8. plus Vaši amandmani, pa ćemo o tome glasati.

/Polemika/

Pa, dobro, nacrt.

Prema tome, Vi ovo nečemu morate priključiti.

MALKIĆ ABDURAHMAN:

Upravo priključujem Programu sa prošle sjednice od 31.8.

MIRKO BANJAC:

To nije bio Vaš prijedlog.

MALKIĆ ABDURAHMAN:
Sad tražim.

MIRKO BANJAC:
Čuli smo šta Vi tražite. Dajem riječ Dokiću pa Deretiću.

BRANKO DOKIĆ:
U ime poslaničkog Kluba koalicije Sloga, tražim u roku od 10 minuta da nam se dostavi cjelovit prijedlog koji ide na usaglašavanje. Hvala.

MIRKO BANJAC:
Molim vas, Sekretarijat, svi ste dobili sljedeći Program rada, evo ga, nađite ga, na njemu stoji: Sarajevo, avgusta 1999. godine. Imate li ovo svi, plus toga je ova lista koju ste danas dobili na sto i ovo ide na usaglašavanje. To sve imate na stolu. Nema potrebe da se ovo još jednom stavlja na sto.

(Polemika)

Samo da vam kažem, ovo je tražio poslanik i moram da kažem. Poslanik je tražio šta ide na usaglašavanje. Ide ovaj Prijedlog programa, Prijedlog, a ne Nacrt, ovdje piše Prijedlog.

(Polemika)

Molim vas da poslaniku Dokiću dostavite jedan primjerak ovoga Programa. Evo, imate, evo, izvolite. Dajte, odnesite.

Prije toga ima riječ poslanik Deretić, a ja tražim od Skupštine, obzirom da je ovdje prijedlog poslanika Tokića i prijedlog poslanika Špirića, da se izjasnimo hoćemo li usvajati amandmane ili ne, pa tek onda da usvajamo amandmane. Gospodine Tokiću, da li sam shvatio Vaš prijedlog. Da.

Stavljam na glasanje prijedlog poslanika Tokića. Ko je za to da se danas izjašnjavamo - pardon, prije toga, kvorum. 29 je prisutno zastupnika.

Što ti treba riječ prije glasanja? Izvoli.

MIODRAG DERETIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja lijepo molim da se ubuduće zaista osigura, da se Vama, kao predsjedavajućem, stručna pravna pomoć prilikom ne samo vođenja sjednice nego zaista prilikom davanja prijedloga kada trebamo glasati o određenim nacrtima zakona, prijedloga i svemu ostalome što je po Poslovniku u našoj nadležnosti. Zašto ovo kažem? Ja sam dobio za današnju sjednicu dnevni red teleksom, po ovoj tački, doslovce, stoji: ...razmatranju i usvajanju Programa rada Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Početak ove sjednice je bio negdje u 11 časova. Vi ste nas korektno informisali. Ja, nažalost, sinoć nisam bio prisutan na tom sastanku iz objektivnih razloga. Međutim, Vi ste nas korektno informisali šta je uslovno, ja ću reći, usaglašeno. Evo, nakon desetak sati ili osam sati rada, mi nismo, faktički, maknuli od početka. Nismo napravili nijedan korak od početka. Ovdje ljudi povlače poteze koji se ne mogu povlačiti na temelju postojećeg Privremenog poslovnika, pa u tom smislu barataju i sa

terminima koji uopšte nemaju ovdje mjesta. U tom smislu, evo, ja ću primjera radi, a to sam i maloprije napomenuo, kakvi amandmani na program rada od 9-12 mjeseca. Dajte, molim vas, zaključite ovu sjednicu, sazovite Kolegij ili prošireni Kolegij – dozvolite, molim vas, kada budete imali pripremljenu ovu tačku dnevnog reda o kojoj se mi možemo izjašnjavati, sazovite sjednicu. Ne možemo mi sada glasati o nečemu što uopšte više ne postoji. Program, kada ga vi usaglasite, dostavite ga meni i ostalim poslanicima da mi vidimo šta ste vi tu usaglasili i otvorite po tome diskusiju nakon čega mi možemo glasati.

MIRKO BANJAC:

Šta je sporno ovdje?

MIODRAG DERETIĆ:

Sporno je sve. Ja ne znam šta je više, šta čini Program i da li uopšte postoji, je li to radna verzija, je li to nacrt, prijedlog, ja ne znam šta je.

BRANKO DOKIĆ:

Ja kad sam prije pola sata intervenisao i tražio pauzu prije nego što se definišu prijedlozi za glasanje imao sam u vidu da su svi poslanici veoma, veoma umorni i najumorniji među njima oni koji kormilare ovom sjednicom. Možda sam upotrebio neadekvatnu riječ, zbog čega se ja još jednom izvinjavam, ali sve ovo pokazuje koliko sam bio u pravu. Ja odgovorno tvrdim da ovo što mi je sad dostavljeno kao cjelovit Program, to nije prijedlog SDP-a. Predsjednik SDP-a je ovo odbacio, između ostalog, i tvrdnjom da smo dobili jedan program faksom za sjednicu, a da je na sjednicu došao drugi Program. Ovo prelazi, zaista, prevazilazi ozbiljnost ovog Doma i zbog toga, shvatite me kako god hoćete, ja današnjoj sjednici nisam u stanju više da prisustvujem. Mene je sramota pred onima koji su mene delegirali ovdje da branim njihove interese. Hvala vam lijepo.

MIRKO BANJAC:

Poslanik Neimarlija.

HILMO NEIMARLIJA:

Dame i gospodo poslanici,

Mi smo se izjasnili o prijedlogu SDP-a. Jedni su poslanici bili protiv, što je punovažno, legitimno, drugi su bili za, treći su bili, koliko se sjećam, uzdržani. To su načini našeg izjašnjavanja o prijedlozima. Kolega Dokić, koji je jedan od poslanika, koji vrlo odmjereno ovdje tematizira, da tako kažem, probleme, sada je pokazao ovom svojom posljednjom reakcijom da je sam, zapravo, u situaciji koju je pripisao i vođstvu ovog Parlamenta i nama poslanicima. Sa svoje strane, apsolutno odbacujem i ne prihvatam način da se vlastito neslaganje sa jednim prijedlogom prosleđuje do osporavanja karaktera, sadržaja i nekakve prethodne pozadine prijedloga. Svejedno da je kakav prijedlog u pitanju, svako od nas ima pravo da bude protiv. Poslanik Dokić je bio protiv i stvar je u tom pogled završena i stoga izražavam svoje neslaganje sa načinom na koji je on okarakterizirao nešto što smo završili. Zahvaljujem.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. Molim vas, pa nećete Vi meni valjda ovdje diktirati šta ću ja raditi. Ja još jednom ponavljam, procedura glasanja je završena i tu nemamo šta da raspravljamo. Program u onoj formi - tačno je, vi ste, gospodo, taj program imali prilike da imate pred sobom, prijedlog, nacrt i on je dopunjen s ovom listom i ide na usaglašavanje. Ide u utorak na usaglašavanje u 11,00 časova, Komisija zasjeda.

Dalje, poslaniče Malkiću, Vas sam pozvao da izađete i da pitam šta hoćete sa Vašim amandmanom, kome da ga priključite? U Vašem prijedlogu koji je meni dostavljen, a rasprava je zaključena, nema da Vaš prijedlog čini program od 31.8. plus Vaši amandmani, nema, dakle, toga nego samo amandmani. Na što amandmani? Na nešto što ne postoji i to ne može ići na glasanje, ne može ići na glasanje jer nema osnova. Znači, da Vaš prijedlog ovdje - sad moramo se držati strogo toga šta je ovdje upisano - da je Vaš prijedlog program od 31.8. plus amandmani koje ste predložili, sasvim legitimno, do ovog dobio bi karakter četvrtog prijedloga i išao bi na glasanje. Obzirom da je glasanje započeto, a rasprava zaključena, ja ne mogu dozvoliti da Vi dopunjavate poslije zaključene rasprave Vaš prijedlog. Molim Vas da to shvatite. Ne mogu dozvoliti, Vaš prijedlog ne odbacujem, nego dobija karakter svih ostalih prijedloga poslije usaglašavanja, a Vi možete ostati kod ovih amandmana, a možete donijeti i neke druge.

Ovim zaključujem raspravu po ovoj tački dnevnog reda. To je tako.

Prelazimo na

Poslanička pitanja.

Izvolite.

Poslanik Deretić:

Molim vas da se pitanja dostave Sekretarijatu kako bi mogla biti ...

(Upadica Lagumdžije: Kolega Banjac, jeste li se izjasnili o mom prijedlogu?)

Vaš prijedlog je usvojen i ušao je tamo, nije bilo potrebe obzirom da smo se o njemu ranije izjasnili, nema potrebe, Vaši prijedlozi su prihvaćeni. ... da, Vijeću ministara BiH - to smo mi već uputili Vijeću ministara BiH - nema više potrebe, Zlatko, oprostite, gospodine Lagumžija, ovo je već upućeno i to je već realizovano. To nije sporno. To je urgencija. To nema karakter da možemo glasati o urgenciji. Nema potrebe. Hvala Vam. Idemo dalje.

Izvoli, Deretiću.

MIODRAG DERETIĆ:

Ja imam dva pitanja. Prvo pitanje i pod dva, dva pitanja.

Prvo, mene interesuje, kao poslanika, Komisija za granice BiH do kud je došla sa postupkom nadoknade teritorije Republici Srpskoj do 49% kako je to ustrojeno ili predviđeno Daytonskim sporazumom? Dva, da li supervizor za Brčko može proširiti svoje nadležnosti i izvan granica opštine Brčko po Daytonskom sporazumu i Ustavu BiH i pod b), da li on ima, dakle, ovim aktima, mogućnost da ukine graničnu liniju u oblasti opštine Brčko?

MIRKO BANJAC:

Hvala. Dostavite pitanja Sekretarijatu, ako nisu zapisali da im pomognete da se formulišu.

Ima li još poslaničkih pitanja?

Poslanik Spahić.

IBAHIM SPAHIĆ:

Gospodine predsjedavajući, s obzirom da ste Vi bili u posjeti SR Njemačkoj, zajedno sa gospodinom Žigićem, a s obzirom da predsjedavate našim Domom, ja Vas molim da za sljedeću sjednicu date izvještaj o posjeti jer smo dobili poziv i da bi naša Komisija za spoljne poslove, takođe, posjetila Komitet za spoljne poslove Budenstaga i mislim da je ta posjeta predviđena 29. i 30.

Drugo, želim da vas obavijestim da smo se obavezali da ćemo pred predstojeće zasjedanje IPU-a, OSCE-a, CEI-a i Generalne skupštine UN-a imati informaciju o ovim ključnim i važnim nastupima naše zemlje, u koju je uključena BiH preko Parlamenta.

Tražim, takođe, da se MIP, Predsjedništvo BiH ili Vijeće ministara BiH, ko je već nadležan, zajedno sa delegacijama koje će putovati na ove skupove, predstave Parlamentu i kažu vrlo kratko i pismeno, preko Komisije za spoljnu politiku, šta pripremaju i na koji način će nastupiti tamo.

Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo. U stenogramu to ima, vi ćete pitanja prenijeti.

Ima li još pitanja? Izvolite. Poslanik gospođa Filipović

MEDIHA FILIPOVIĆ:

Moje poslaničko pitanje glasi:

Da li MIP radi nešto na tome da se uspostavi bezvizni režim za zemlje potpisnice Pakta stabilnosti i da li se radi na tome da se olakša dobivanje vize za zemlje potpisnice Šengenskog ugovora? Naši građani doživljavaju strašna maltretiranja oko dobivanja viza za bilo koju zemlju.

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Poslanik Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Moje pitanje je: Na koji način zajedničke institucije BiH misle i kane obešteti građane iz Glamoča na čijim imanjima je napravljen vojni poligon, dakle, koji su u bezvazдушnom prostoru, ne mogu da se vrata i nemaju gdje da se usele? Na koji način se misli obešteti ta kategorija stanovništva za izgrađen vojni poligon na njihovim imanjima? Hvala

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Poslanik Genjac, zamjenik predsjedavajućeg.

HALID GENJAC:

Ovih dana je misija OSCE za BiH producirala jedan plakat čiji sadržaj je grubo povrijedio ustavnu strukturu Parlamenta BiH. Naime, navodi se u tom plakatu da se sa prostora RS biraju poslanici Srbi, a sa prostora Federacije BiH poslanici Bošnjaci i Hrvati.

Budući da pripadam Koaliciji, preciznije stranci koja ima poslanike i Bošnjake iz RS i budući da to grubo zadire u ljudska prava, mislim da Parlamentarna skupština BiH i, kao poslanik, zahtijevam da se uputi dopis Misiji OSCE za BiH sa zahtjevom da Misija OSCE objasni okolnosti u kojima je nastala takva gruba greška. Ako je greška, da objasni okolnosti u kojima je distribuirano 60.000 takvih plakata i kakve su sankcije poduzete prema onima koji su načinili tu grešku, ukoliko se radi o grešci.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo.

Poslanik, gospođa Balta.

RADENKA BALTA:

Moje poslaničko pitanje glasi: Na osnovu izjave člana Predsjedništva BiH, gospodina Alije Izetbegovića, da se nijedna izbjeglica neće istjerati, ili ne znam već kako definisati, ko je odgovoran, a ko nije, želim da znam, šta je mislio time, da li je to u duhu Daytonskog sporazuma, da li je to u duhu Madridske konferencije i šta to treba da znači za one povratnike koji žele da se vrate na svoja mjesta boravka?

Hvala.

MIRKO BANJAC:

Hvala.

Ima li još poslaničkih pitanja?

Nema.

Zaključujem 9. sjednicu i hvala vam lijepa.

Sjednica završila rad u 18,00 sati.

K R A J.